

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

**NACIONALNI KURIKULUM NASTAVNOGA PREDMETA
LIKOVNA KULTURA I LIKOVNA UMJETNOST**

PRIJEDLOG NAKON JAVNE RASPRAVE

Prosinac 2017.

Sadržaj

- A. OPIS NASTAVNOGA PREDMETA, **5**
- B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA NASTAVNOGA PREDMETA, **6**
- C. DOMENE U ORGANIZACIJI KURIKULUMA NASTAVNOGA PREDMETA, **6**
- D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI PO DOMENAMA, **8**
- E. POVEZANOST S DRUGIM ODGOJNO-OBRAZOVnim PODRUČJIMA I MEĐUPREDMETnim TEMAMA I OSTALIM PREDMETIMA, **88**
- F. UČENJE I POUČAVANJE NASTAVNOGA PREDMETA, **88**
- G. VREDNOVANJE ISHODA UČENJA U NASTAVNOM PREDMETU, **92**

A. OPIS NASTAVNOGA PREDMETA

Predmeti Likovna kultura i Likovna umjetnost pripadaju umjetničkomu i društveno-humanističkomu području odgoja i obrazovanja. Svrha je predmeta uvesti učenike u svijet likovnih umjetnosti kako bi njihovim sadržajima oplemenili i obogatili sliku o sebi i o svijetu u kojem žive te razvili stvaralaštvo (kreativnost) kao način mišljenja i djelovanja. Uloga koju likovna kultura i umjetnost imaju u svakodnevnome životu učenika i u oblikovanju njegova identiteta polazište je organizacije te pristupa učenja i poučavanja predmeta. Upoznavanjem likovnoga/vizualnoga jezika, razvijanjem likovne/vizualne pismenosti, praktičnim upoznavanjem alata i medija, sveobuhvatnim uvidom u likovno stvaralaštvo te razumijevanjem umjetničkih strategija i koncepata učenici stječu kompetencije koje će im pomoći u razumijevanju složene vizualne okoline i sposobiti ih za aktivno sudjelovanje u njezinu oblikovanju, kritičkome prosuđivanju i vrednovanju. Predmetima učenici stječu znanja o vizualnoj kulturi, različitim područjima likovnih i vizualnih umjetnosti (crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, dizajn, arhitektura i urbanizam, fotografija, film, strip, primjenjene umjetnosti, suvremene umjetničke prakse) te o raznovrsnim načinima vizualne komunikacije. Sintezno povezivanje sadržaja nizom tematski povezanih cjelina, osmišljavanje projekata, interdisciplinarni pristup i međupredmetno povezivanje učenicima omogućuje upoznavanje likovne/vizualne kulture i umjetnosti u njihovoј cjelovitosti i složenoj ulozi koju imaju u različitim aspektima života. Učenje i poučavanje predmeta angažira učenika i širi njegove interese te mu daje temelje za neprekidno nadograđivanje prethodnih ideja, znanja i iskustava. Povezivanjem s umjetničkim zajednicama i raznovrsnim kulturno-znanstvenim ustanovama, kao alternativnim prostorima učenja, učenicima se likovno stvaralaštvo, umjetnička događanja i kulturna baština predstavljaju kao dio osobnoga identiteta i širega društvenog konteksta.

Djela likovne umjetnosti i vizualna okolina pokretač su aktivnosti učenja i poučavanja predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost. Ona su polazište za emocionalni, asocijativni i intelektualni doživljaj, za upoznavanje likovnoga jezika, oblikovanje kritičkoga mišljenja, postavljanje pitanja o temama koje su bliske učenicima te su poticaj za izražavanje i komunikaciju.

Važan je aspekt učenja i poučavanja predmeta Likovna kultura sustavno odgajanje opažaja i praktičan rad kojim učenici istražuju, oblikuju i izražavaju se te daju idejna i konkretna rješenja problema koje prepoznaju u svojoj okolini. Učenje i poučavanje uključuje metode i tehnike kojima se razvija stvaralaštvo (kreativnost), uči produkcija, razvoj i ostvarenje ideja. Učenici razvijaju maštu, uvježbavaju donošenje višestrukih rješenja te ih se potiče da u njima objedinjuju estetski, etički i tehnički aspekt. Njeguju se individualne osobitosti učenika i potreba za izražavanjem, služe se tradicionalnim likovnim materijalima i postupcima te suvremenim vizualnim medijima i konceptima.

U sklopu predmeta Likovna umjetnost učenici istraživački pristupaju likovnomu stvaralaštву različitim društava i kultura u širokome vremenskom trajanju od prapovijesti do suvremenoga doba. Učenici istražuju kako se društveno-povjesna zbilja odražava na likovnu umjetnost, no jednako tako i utjecaj likovnoga stvaralaštva na društvene mijene u prošlosti i sadašnjosti. Nastavljajući se na sustavno i metodičko odgajanje percepcije, potiče se svjesno i aktivno doživljavanje, kritičko promišljanje i analiziranje likovnih djela i različitih vizualnih pojava kako bi se razumio njihov utjecaj na suvremeniji život te stekle kompetencije za izražavanje argumentiranih stavova o vizualnome stvaralaštvu i okolini.

Sadržajem i pristupom poučavanju predmeta potiče se razvoj kreativnih potencijala učenika i doprinosi sveobuhvatnijemu razumijevanju drugih odgojno-obrazovnih područja kurikuluma. Njegovanjem kulture dijaloga, tolerancijom i prihvaćanjem različitosti osnažuje se cjelovit razvoj učenika. Učenici mogu stečene kompetencije primijeniti u različitim područjima djelovanja te se kreativno i smisleno nositi sa složenim zahtjevima suvremenoga života.

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA NASTAVNOGA PREDMETA

Učenik će:

1. usvojiti i razumjeti likovni jezik i razviti likovnu pismenost odgajanjem vizualnoga opažaja te njihovom primjenom kroz stvaralački (kreativni) i analitički proces.
2. izražavati stvaralačko (kreativno) mišljenje produkcijom ideja i rješavanjem problema; razvijati psihomotoričke i kognitivne vještine upoznavanjem i upotrebom različitih materijala, postupaka i medija.
3. razvijati kritičko mišljenje, stavove i vrijednosti uspostavljanjem aktivnoga i propitujućeg odnosa prema okolini i likovnom stvaralaštvu
4. razumjeti kontekst likovnoga djela i ulogu likovnoga stvaralaštva u društvu istraživanjem umjetničkoga izraza i uspostavljanjem odnosa s društvenim, povjesnim, kulturnim i tehnološkim čimbenicima
5. sudjelovati u umjetničkim događanjima i aktivnostima kulturno-znanstvenih ustanova; razvijati odgovoran odnos prema suvremenoj kulturnoj okolini i umjetničkoj baštini.

C. DOMENE U ORGANIZACIJI KURIKULUMA NASTAVNOGA PREDMETA

Uvod u domene

Poučavanje putem likovne umjetnosti i o likovnoj umjetnosti uvelike doprinosi cijelovitom razvoju učenika i mlade osobe njegovanjem i poticanjem triju osnovnih područja ljudske osobnosti i aktivnosti – psihomotoričkoga (djelatnoga), afektivnoga (osjećajnoga) i kognitivnoga (spoznajnoga). Ta se integracija temeljnih odgojno-obrazovnih kategorija zrcali i u podjeli domena (ključnih konceptata) koje čine gradivnu strukturu predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost. Razvijanje senzornih, izražajnih, praktičnih, intelektualnih i psihofizičkih (percepcija, vizualno mišljenje i pamćenje) sposobnosti i vještina sadržajno je obuhvaćeno domenom **Stvaralaštvo i produktivnost**, posvećenoj različitim aspektima i mogućnostima likovnoga izražavanja učenika te istraživanju stvaralačkoga procesa i različitih likovnih problema. Domena uključuje istraživanje, razvijanje i izražavanje ideja uporabom različitih likovnih i vizualnih materijala i medija, koristeći problemski pristup radi poticanja kreativnoga mišljenja, inovativnosti i poduzetnosti kod učenika. Razvijanje analitičkoga i kritičkoga mišljenja kao nužnog preduvjeta za odgajanje budućega kompetentnog promatrača, koji je sposoban izraziti argumentirane stavove o likovnome stvaralaštvu i vizualnome okružju u sadržajnome je središtu domene **Doživljaj i kritički stav**. Učenike se potiče na aktivno promatranje i raspravljanje o likovnim djelima/stvaralaštvu i srodnim temama te na otvorenost prema različitim idejama, stavovima i umjetničkim pristupima. Razumijevanje likovne umjetnosti i stvaralaštva kao integralnoga i važnoga dijela života svih ljudskih zajednica i kultura kroz povijest, temelj je domene **Umjetnost u kontekstu**. Upoznajući se s likovnim djelima nastalima u širokome vremenskom rasponu, učenici interpretiraju njihova značenja unutar odgovarajućega konteksta povezujući ih s vlastitim stvaralačkim i/ili životnim iskustvom. Unatoč podjeli na tri domene, kojima je glavna svrha naglašavanje ključnih sadržajnih i odgojno-obrazovnih sastavnica predmeta, u odgojno-obrazovnome procesu domene se moraju preplitati i dopunjavati ovisno o potrebama sadržaja pojedinoga ishoda.

A) STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST

Stvaralački (kreativni) proces u središtu je promišljanja i istraživanja tijekom učenja i poučavanja predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost. Rekonstrukcijom stvaralačkoga procesa u umjetničkim djelima učenici se upoznaju s različitim pristupima i viđenjima stvarnosti, a vlastito im iskustvo stvaranja omogućuje izražavanje i učenje produkcije ideja. Praktično i teorijsko upoznavanje različitih likovnih materijala, tehnika, alata, medija, likovnoga/vizualnoga jezika i umjetničkih konceptata učenicima služi kao temelj za izražavanje ideja, misli, osjećaja, vrijednosti i stavova, za kritički osrvt tuđega stvaralaštva te poticaj za promišljanje o vlastitoj okolini. Učenici istražuju okolinu svim osjetilima i analitički promišljaju, razvijajući pritom niz psihomotoričkih i intelektualnih vještina. Učenici nude vlastita rješenja i osvrte likovno se izražavajući te rješavajući problemske i projektne zadatke. Time se doprinosi

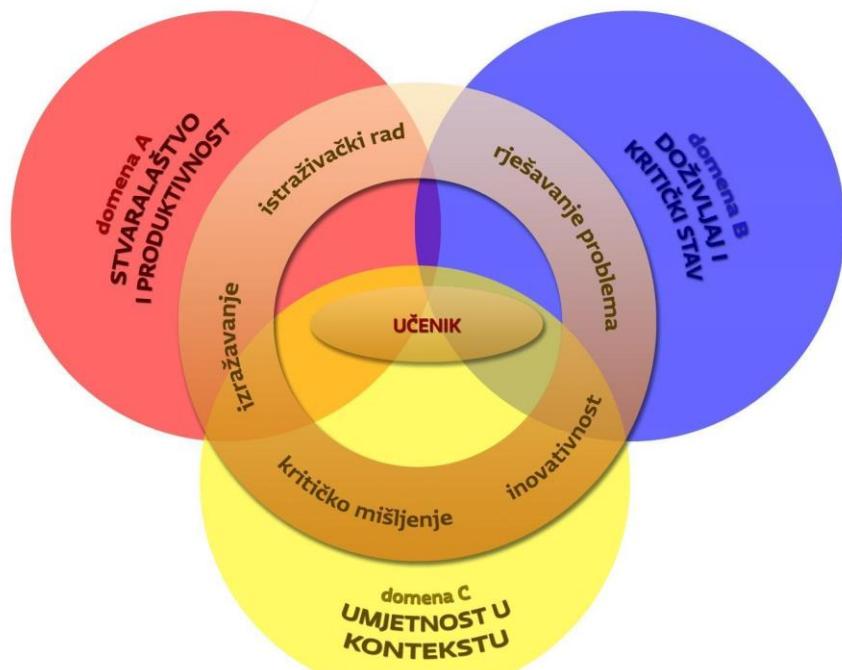
razumijevanju cjelovitoga stvaralačkog (od ideje do realizacije) i istraživačkoga postupka (od pripreme i refleksije do kritičkoga stava) te se stvaraju preduvjeti za razumijevanje umjetnosti, njezinih procesa i složene okoline u kojoj učenici žive.

B) DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV

Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost temelji se na sustavnom i metodičnom odgajanju opažaja. Emocionalni, asocijativni, intelektualni i stvaralački pristup u poticanju svjesnoga i aktivnoga doživljaja likovnoga/vizualnoga djela i okoline doprinose razvoju percepcije, kreativnosti, komunikacijskih vještina te kritičkomu mišljenju kao trajnim vrijednostima. Učenici stječu kompetencije nužne za uspostavljanje kriterija za selektivan odnos prema velikoj količini vizualnih informacija koje primaju novomedijskom tehnologijom te osvještavaju ulogu popularne kulture u oblikovanju vlastitoga identiteta. Njeguje se otvorenost prema različitim pristupima rješavanja umjetničkoga problema i potiče doživljavanje umjetničkih djela kao medija kojim se promišlja, izražava i komunicira. Učenici istražuju interaktivne procese između publike, autora i djela čime se doprinosi razumijevanju uloge promatrača kao suoblikovatelja značenja likovnoga djela doživljajem i kritičkim stavom. Razvijaju argumentirani stav o likovnim djelima, vizuelnoj okolini, likovnome stvaralaštvu i kulturnoj baštini, što je temelj oblikovanja vrijednosnih prosudbi. Potiče ih se na aktivno sudjelovanje u kulturnim i umjetničkim događajima.

C) UMJETNOST U KONTEKSTU

Razumijevanje likovnih djela, pojava i pravaca, stilskih mijena i suvremenoga okružja u učenju i poučavanju predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost temelji se na poznavanju društvenoga, kulturnoga i povijesnoga konteksta u kojem se javljaju. Pritom se osvještava važnost likovne umjetnosti za društvo, između ostaloga istraživanjem uloge umjetnosti kao društvenoga komentara te razumijevanjem uloge umjetnika u jačanju svijesti o bitnim društvenim pitanjima. Likovna se umjetnost prepoznaje kao jedan od načina komunikacije s okolinom te kao sastavni dio života svakoga čovjeka. Učenici se potiču da vlastitim stvaralaštvom i istraživačkim radom propituju univerzalna i globalna pitanja, da uvažavaju kulturne raznolikosti te prepoznaju njihov utjecaj na likovne umjetnosti radi postizanja razumijevanja i odgovornosti te razvijanja kritičkoga stava prema okolini. Razvija se svijest o raznolikosti kulturnih baština i identiteta kao vrijednostima u suvremenim globalizacijskim procesima. Potiče se povezivanje s umjetničkim i kulturno-znanstvenim zajednicama i ustanovama organiziranjem različitih stvaralačkih odgojno-obrazovnih aktivnosti.

1. slika: Grafički prikaz domena unutar nastavnog predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost

D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI PO DOMENAMA I RAZREDIMA NASTAVNOGA PREDMETA LIKOVNA KULTURA

Učenje i poučavanje organizira se kroz niz manjih ili većih cjelina vezanih uz zadane teme. Za svaki odgojno-obrazovni ciklus predloženo je više tema od kojih je obvezno izabrati četiri u svakom razredu. Teme se mogu ponavljati iz razreda u razred, a učitelj samostalno određuje likovni jezik, tehnike, sadržaje, motive i metode kojima će obraditi odabranu temu. Odabirući temu, učitelj odabire okvir unutar kojeg se učenik bavi određenim problemima, istražuje ih i interpretira likovnim i vizualnim uratcima. Temama se povezuju sadržaji ishoda LK s ostalim predmetima, međupredmetnim temama i iskustvima iz svakodnevnog života.

Tematske cjeline osmišljavaju se kao projekti ili kao nekoliko nastavnih sati povezanih zajedničkim kontekstom. Učitelji sami odlučuju o dužini trajanja cjelina, o broju izvedenih likovnih ili vizualnih uradaka te načinu na koji se izvodi zaključni dio cjeline.

Organizacija učenja i poučavanja u projektnim ili kontekstnim cjelinama omogućuje istovremeno ostvarivanje svih ishoda koji se međusobno nadopunjaju.

Popis tema nalazi se na početku svakog odgojno-obrazovnog ciklusa.

Popis tema za prvi odgojno-obrazovni ciklus.

TEMA	OPIS TEME	PREPORUČENE MEĐUPREDMETNE TEME KOJE SE POVEZUJU NA TEMU
Umjetnost i igra	Učenik istražuje stvaralački proces kao kreativnu igru (npr. igre sjenama, pokret i linija, igre u glini – slobodni oblici; asocijacije na boje itd., spontane kompozicije i slično)	osobni i socijalni razvoj, učiti kako učiti, građanski odgoj
Umjetnost i zajednica	Učenik istražuje likovno i vizualno oblikovanje kao sastavni dio života pojedinca i zajednice (prisutnost likovnog i vizualnog oblikovanja u svakodnevnom okruženju; dizajn, primijenjena umjetnost, vizualne komunikacije, kazalište, spomenici, muzej...)	građanski odgoj, poduzetništvo, osobni i socijalni razvoj
Vidljivo-nevidljivo	Učenik istražuje likovnu i vizualnu umjetnost kao mogućnost da interpretira vidljivo kao svijet koji ga okružuje i izrazi nevidljivo kao unutarnji svijet osjećaja, misli i stavova (crtanje i slikanje po promatranju, razvoj opažaja npr. veličine, boje, istraživanje i izražavanje emocija i osjeta kroz likovni izraz itd.)	osobni i socijalni razvoj, zdravlje, održivi razvoj

Prostor u kojem boravim	Učenik istražuje povezanost oblikovanja prostora u kojem svakodnevno boravi s kvalitetom vlastitog života (namjena, veličina, boja, svjetlost, oblik, površina, granice prostora...).	poduzetništvo, osobni i socijalni razvoj, održivi razvoj, zdravlje
Baština	Učenik istražuje djela lokalne i svjetske kulturne baštine i tradicijske umjetnosti.	Građanski odgoj, Poduzetništvo, Održivi razvoj
Komunikacija s drugima i samim sobom	Učenik istražuje mogućnosti komunikacije vlastitih sadržaja kroz likovne i vizualne medije te različite oblike vizualnih komunikacija (prepoznavanje vizualne komunikacije u svakodnevnom okruženju, npr. znak, piktogram, plakat, slika..., izražavanje putem vizualne poruke upotrebom boje, kontrasta...)	Građanski odgoj, Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti
Priroda i oblik	Učenik istražuje prirodu različitim osjetilima, od boje i građe oblika do mjena i posljedica ljudskog djelovanja u njoj (razvoj opažaja pomoću uočavanja detalja, boja, odnosa, ritmova.., taktilno doživljavanje i interpretacija npr. površine, odnosi veličina, prostornih odnosa..).	učiti kako učiti, zdravlje, održivi razvoj
Umjetnost i priča	Učenik istražuje različite odnose između slike i priče kao stvaranja novih i osobnih mentalnih slika i priča proizašlih iz doživljaja umjetničkog djela (npr. ispričati priču bojom, kontrastom, ritmom itd.; ilustracija, strip).	građanski odgoj, osobni i socijalni razvoj, učiti kako učiti
Osjeti i osjećaji	Učenik istražuje ulogu osjetila u doživljaju vizualnog i nevizualnog svijeta i različite načine izražavanja osjećaja (izražavanje emocija i osjeta kroz likovni izraz).	osobni i socijalni razvoj, učiti kako učiti
Zajedno smo različiti	Učenik istražuje različite oblike likovnog i vizualnog izražavanja te tradicijskog oblikovanja vezanog uz različiti kulturni kontekst (značenje oblika, boja i tradicijskih predmeta u različitim kulturama, kulturni identitet, prihvatanje različitosti...).	osobni i socijalni razvoj, građanski odgoj i obrazovanje
Slika, pokret, zvuk i riječ	Učenik istražuje suodnos umjetničkih područja (likovno/vizualno, pokret/ples, glazba, drama, literatura) te se izražava povezujući ih (predstava, scena, lutka, fotografija, strip...).	osobni i socijalni razvoj, uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije

LIKOVNA KULTURA: 1. RAZRED					
STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
NAKON 1. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	<p>1. A 1</p> <p>UČENIK PREPOZNaje UMJETNOST KAO NAČIN KOMUNIKACIJE I ODGOVARA NA RAZLIČITE POTICAJE LIKOVnim Izražavanjem.</p> <p>Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja.</p> <p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - princip kreativne igre - likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) - iskustvo usmjerenog opažanja - prožimanje različitih umjetničkih formi (glazba, ples/pokret, priča, predstava, likovna i vizualna umjetnost); - doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama - upoznaje pojmove te forme izražavanja i oblikovanja vezane uz likovnu ili vizualnu umjetnost i kulturu <p>Učenik, kroz kreativnu igru, otkriva značaj osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu.</p>	Uz pomoć učitelja učenik prepoznaje različite oblike umjetničkog izražavanja, izražava se slijedeći pravila kreativne igre, koristi likovni jezik i pojmove vezane uz svakodnevni život	Uz posredovanje učitelja učenik prepoznaje različite oblike umjetničkog izražavanja, izražava se putem kreativne igre, pomoću likovnog jezika i pojmove vezanih uz svakodnevni život	Uz posredovanje učitelja učenik prepoznaje različite oblike umjetničkog izražavanja, varira početna pravila kreativne igre u različitim oblicima vlastitog izražavanja pomoću likovnog jezika te pojmove vezanih uz svakodnevni život.	Učenik samostalno prepoznaje različite oblike umjetničkog izražavanja, varira početna pravila kreativne igre u različitim oblicima vlastitog izražavanja pomoću likovnog jezika te pojmove vezanih uz svakodnevni život.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					
<p>Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -osobni sadržaji (informacije, osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti); -sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja; -sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline; <p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi:</p>					

- likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju

Obvezni likovni pojmovi:

točka, crta; crte po toku i karakteru (debele, tanke, ravne, zakrivljene, izlomljene)
mrlja i potez; dugine boje, osnovne boje, izvedene boje, miješanje boja, tonovi boja
Ploha, lik, geometrijski i slobodni likovi.

Hrapava i glatka površina.

Masa i prostor: puno, prazno, geometrijska i slobodna tijela, obla i uglata tijela; građenje, dodavanje i oduzimanje oblika.

Ritam: ponavljanje i izmjena oblika na plohi i u prostoru.

Odnosi: veće, manje, jednako na plohi i u prostoru; dodavanje i oduzimanje oblika.

Smještaj: okomito, vodoravno, koso, iznad, ispod, gore, dolje, između, unutar, izvan; na plohi i u prostoru.

- izražavanje pokretom, zvukom, glumom koje povezuje s likovnim izražavanjem (kroz kreativnu igru)
- njemu dostupne i primjerene novomedijске tehnologije (ovisno o tehničkim mogućnostima škole i potrebama učenika)

Učenik upoznaje pojmove te forme izražavanja i oblikovanja vezane uz likovnu i vizualnu umjetnost i kulturu: crtež, slika, kip, ilustracija, lutka, animirani film, arhitektura, dizajn, vizualne komunikacije (vizualni znakovi i vizualne poruke u svakodnevnoj okolini - slika kao poruka)

1. A 2 UČENIK DEMONSTRIRA POZNAVANJE OSOBITOSTI RAZLIČITIH LIKOVNIH MATERIJALA I POSTUPAKA PRI LIKOVNOM IZRAŽAVANJU.	Učenik primjećuje osobitosti likovnih materijala i postupaka te ih primjenjuje pri likovnom izražavanju.	Uz posredovanje učitelja, učenik upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada.	Učenik uz povremeno posredovanje učitelja upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada.	Učenik samostalno upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada.	Učenik samostalno upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada, uz povremeno istraživanje postupaka i mogućnosti tehnika.
---	--	--	---	---	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

U prvom ciklusu naglasak je na upoznavanju tehnika i postupaka kojima se razvijaju fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti). Učitelj potiče učenika na korištenje što većeg broja tehnika i postupaka te na istraživanje njihovih mogućnosti. Vrednuje se učenikov osobni napredak pri korištenju određene tehnike i razvoju finih motoričkih vještina.

Razine usvojenosti odnose se na konkretnu demonstraciju na nastavi te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.

<p>Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:</p> <p>Crtički: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš i drvce, tuš i kist.</p> <p>Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa</p> <p>Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal)</p>					
DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV					
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJ UČA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
1. B 1 UČENIK OPISUJE LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA	<p>Učenik</p> <ul style="list-style-type: none"> - opaža i istražuje materijale, postupke, likovne elemente, kompozicijska načela i tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije) - povezuje djelo s vlastitim iskustvom i opisuje osobni doživljaj djela 	<p>Uz pomoć učitelja učenik prepoznaje osnovne tematske, likovne i/ili vizualne sadržaje (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.</p>	<p>Uz pomoć učitelja učenik prepoznaje osnovne tematske, likovne i/ili vizualne sadržaje (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.</p>	<p>Uz pomoć učitelja učenik opisuje veći broj detalja i karakteristika tematskih i likovnih i/ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.</p>	<p>Učenik osamostalno opisuje neke detalje i karakteristike tematskih i likovnih i/ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učenik može upoznavati i istraživati umjetnička djela kroz stvaralačke zadatke i/ili kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa.</p> <p>Učenik upoznaje različite oblike likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, vizualne komunikacije i dizajn, arhitektura i urbanizam, animirani film, ilustracija, lutkarstvo.</p>					

1 B 2	<ul style="list-style-type: none"> - učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza motiva te originalnosti, uloženog truda i izražene ideje - učenik opisuje proces vlastitog stvaranja (prepoznaće poticaj i način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu) - učenik prepoznaće osobno zadovoljstvo u stvaralačkom procesu 	<p>Uz pomoć učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja (uključujući i osobno zadovoljstvo), opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnih pojmoveva, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Uz podršku učitelja i i sudjelovanje drugih učenika, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja (uključujući i osobno zadovoljstvo), opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnih pojmoveva, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Uz podršku učitelja i i sudjelovanje drugih učenika, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja (uključujući i osobno zadovoljstvo), opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebe likovnih pojmoveva, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik samostalno opisuje vlastiti doživljaj stvaranja (uključujući i osobno zadovoljstvo), opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući i uspoređujući upotrebe likovnih pojmoveva, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>
--------------	--	---	---	---	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Aktivnosti opisivanja mogu se događati tijekom stvaranja i po dovršetku likovnog ili vizualnog uratka.

UMJETNOST U KONTEKSTU					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
1. C 1 UČENIK PREPOZNAJE I U LIKOVNOM RADU INTERPRETIRA POVEZANOST OBLIKOVANJA	Kroz kreativne igre u prostoru te likovno i vizualno izražavanje učenik: -istražuje prostor i uporabne predmete u neposrednoj okolini (odnose veličina, karakteristike oblika i njihovu namjenu).	Uz posredovanje učitelja učenik razlikuje osobine i namjenu prostora, uporabnih predmeta i vizualnih znakova u	Učenik uz povremeno posredovanje učitelja razlikuje osobine i namjenu prostora, uporabnih predmeta i vizualnih znakova u svojoj okolini;	Učenik samostalno razlikuje osobine i namjenu prostora, uporabnih predmeta i vizualnih znakova u svojoj okolini;	Učenik samostalno povezuje osobine i namjenu prostora,

VIZUALNE OKOLINE S AKTIVNOSTIMA, SADRŽAJIMA I NAMJENAMA KOJI SE U NJOJ ODVIJAJU.	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje karakteristike različitih pisama - uočava i opisuje jednostavne vizualne znakove i poruke u svojoj okolini i oblikuje jednostavnu vizualnu poruku 	<p>svojoj okolini; uočeno interpretira u vlastitom likovnom ili vizualnom uratku.</p>	<p>i vizualnih znakova u svojoj okolini; uočeno interpretira u vlastitom likovnom ili vizualnom uratku.</p>	<p>uočeno interpretira u vlastitom likovnom ili vizualnom uratku</p>	<p>uporabnih predmeta i vizualnih znakova u svojoj okolini; uočeno interpretira u vlastitom likovnom ili vizualnom uratku.</p>	
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:						
<p>Ishod se ostvaruje i vrednuje zajedno s ishodom 1. A 1.</p> <p>Kroz likovno izražavanje i kreativnu igru učenik istražuje prostor u kojem se kreće i boravi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razlikuje otvoreni/zatvoreni i unutrašnji/vanjski, mali/veliki prostor te prepoznaže granice određenog prostora te interpretira svoj doživljaj prostora i aktivnosti koje se u njemu odvijaju - interpretira poveznost oblika i funkcija prostora sa učenikovim aktivnostima i potrebama (potreba za sigurnošću, kretanjem, odmorom, učenjem i igrom i drugim) - uočava i opisuje jednostavne vizualne znakove i poruke u svojoj okolini (reklama, plakat, zaštitni znak, prometni znak, pictogram) te oblikuje jednostavnu vizualnu poruku kao pomoć u komunikaciji ili orientaciji u prostoru. 						
1. C 2 UČENIK POVEZUJE NEKI ASPEKT UMJETNIČKOG DJELA S ISKUSTVIMA IZ SVAKODNEVNOG ŽIVOTA TE DRUŠTVENIM KONTEKSTOM.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik povezuje neki od aspekata umjetničkog djela (likovni, vizualni i tematski sadržaj) s iskustvom iz svakodnevnog života i svoje okoline - učenik prepoznaže njemu bliske sadržaje kao produkt likovnog/vizualnog izražavanja (crtež, slika, kip, spomenik, animirani iigrani film, fotografija, lutkarska predstava, slikovnica/ilustracija) - učenik na konkretnim primjerima iz svakodnevnog života i svoje okoline prepoznaže i imenuje različite oblike umjetničkog izražavanja (umjetnička zanimanja, kulturne institucije, javni spomenici...) 	<p>Učenik povezuje vizualni i likovni te tematski sadržaj umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života; razlikuje područja umjetničkog izražavanja, vrsta zanimanja, kulturno umjetničkih događanja, institucija i spomenika koje poznaje iz vlastitog iskustva.</p>				

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te tijekom izvanučioničke nastave.

Ovaj ishod može se reazlirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama.

Preporučeni oblici rada:

- organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije
- uključivanje učenika u aktivnosti organizirane od kulturno umjetničkih institucija (različite vrste radionica)
- posjet umjetničkom ateljeu, arhitektonskom ili dizajnerskom studiju i sl.
- osmišljavanje i izvedba projekata u suradnji s umjetnicima

Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

LIKOVNA KULTURA: 2. RAZRED

STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST

ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD NAKON 2. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA 2. A 1 UČENIK LIKOVnim i VIZUALnim IZRAŽAVANJEM INTERPRETIRA RAZLIČITE IDEJE I SADRŽAJE.	<p>Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja.</p> <p>Učenik u stvaralačkom procesu i izražavanju zna upotrijebiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - princip kreativne igre - likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) - iskustvo usmjerenog opažanja - slobodne asocijacije na temelju poticaja i koristi ih za oblikovanje ideja - doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama <p>Učenik prepoznae pojmove te forme izražavanja i oblikovanja vezane uz likovnu/vizualnu umjetnost i kulturu.</p>	<p>Uz pomoć učitelja i drugih učenika, učenik se izražava slijedeći pravila kreativne igre; likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite doživljaje, ideje i sadržaje koristeći likovni jezik i slobodne asocijacije .</p>	<p>Uz posredovanje učitelja i u suradnji s drugim učenicima, učenik se izražava slijedeći pravila kreativne igre; likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite doživljaje, ideje i sadržaje koristeći likovni jezik i slobodne asocijacije.</p>	<p>Učenik povremeno varira početna pravila kreativne igre u stvaranju; likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite doživljaje, ideje i sadržaje samostalno koristeći likovni jezik i slobodne asocijacije.</p>	<p>Učenik varira početna pravila kreativne igre u stvaranju; likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite doživljaje, ideje i sadržaje originalno koristeći likovni jezik i slobodne asocijacije.</p>

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja:
-osobni sadržaji (informacije, osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti);
-sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja;
-sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline;

Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi:

- likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju:

Obvezni likovni pojmovi:

Crte po toku i karakteru. Skupljene i raspršene točke i crte.

Osnovne i izvedene boje. Tonovi boja.

Kontrast boje prema boji, svijetlih i tamnih boja i tonova boja, toplih i hladnih boja.

Kontrast oblika i veličina ploha i tijela.

Ritam: ritam mrlja, ploha, boja i tijela

Odnosi veličina likova i masa: veće, manje, jednako.

- slobodne asocijacije stvorene na temelju zadanih pojmoveva i sadržaja (informacija, osjećaja, misli, iskustava, stavova i vrijednosti)
- izražavanje pokretom, zvukom, glumom koje povezuje s likovnim izražavanjem (kroz kreativnu igru)
- njemu dostupne i primjerene novomedijске tehnologije (ovisno o tehničkim mogućnostima škole i potrebama učenika).

Učenik upoznaje pojmove te forme izražavanja i oblikovanja vezane uz likovnu i vizualnu umjetnost i kulturu: fotografija, plan u fotografiji (blizu, daleko), kut snimanja (gledanja), pismo (veličina, deblijina i oblik slova), gradogradnja (urbanizam).

2. A 2	Učenik primjećuje osobitosti likovnih materijala i postupaka te ih primjenjuje pri likovnom izražavanju.	Učenik uz pomoć učitelja upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada.	Učenik samostalno upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada.	Učenik samostalno upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada uz povremeno istraživanje postupaka i mogućnosti tehnika.	Učenik samostalno upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada istražujući postupke i mogućnosti tehnika.
UČENIK DEMONSTRIRA POZNAVANJE OSOBITOSTI RAZLIČITIH LIKOVNIH MATERIJALA I POSTUPAKA PRI LIKOVNOM IZRAŽAVANJU.					

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

U prvom ciklusu naglasak je na upoznavanju tehnika i postupaka kojima se razvijaju fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti). Učitelj potiče učenika na korištenje što većeg broja tehnika i postupaka te na istraživanje njihovih mogućnosti. Vrednuje se učenikov osobni napredak pri korištenju određene tehnike i razvoju finih motoričkih vještina.

Razine usvojenosti odnose se na konkretnu demonstraciju na nastavi te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.

Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:

Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, laverani tuš.

Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa.

Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal), alu folija

Grafički: monotypija

DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV

ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
2. B 1 UČENIK OPISUJE LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA.	- učenik opaža i istražuje materijale, postupke, likovne elemente, kompozicijska načela i tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije) - učenik povezuje djelo s vlastitim iskustvom i opisuje osobni doživljaj djela	Uz pomoć učitelja učenik prepoznae osnovne tematske i likovne ili vizualne sadržaje likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim iskustvom.	Uz povremenu pomoć učitelja učenik opisuje veći broj detalja i karakteristika tematskih i likovno/vizualnih likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) sadržaja stvarajući poveznice s osobnim iskustvom.	Uz posredovanje učitelja, učenik opisuje tematske sadržaje povezujući ih s karakteristikama likovnih ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) te s osobnim doživljajem.	Učenik samostalno opisuje tematske sadržaje povezujući ih s karakteristikama likovnih ili vizualnih sadržaja likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) te s osobnim doživljajem.

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učenik može upoznavati i istraživati umjetnička djela kroz stvaralačke zadatke i/ili kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa.

Učenik upoznaje i istražuje djela iz različitih područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip, ilustracija, scenografija, kostimografija, lutkarstvo.

Tijekom 1. odgojno-obrazovnog razdoblja kroz direktni susret u stvarnom prostoru učenik upoznaje i istražuje barem jedan od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnom prostoru i elementi grada/sela (arhitektura i urbanizam)

Preporučeni oblici rada:

- izvanučionička nastava
- projektna nastava/ projektni zadaci (organizirana u vanjskom prostoru škole ili mesta u kojem se škola nalazi)
- organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije

2. B 2 UČENIK OPISUJE I USPOREĐUJE SVOJ LIKOVNI ILI VIZUALNI RAD TE RADOVE DRUGIH UČENIKA I OPISUJE VLASTITI DOŽIVLJAJ STVARANJA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza motiva te originalnosti, uloženog truda i izražene ideje - učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja (prepoznaće poticaj i način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu) - učenik prepoznaće osobno zadovoljstvo u stvaralačkom procesu 	<p>Uz pomoć učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja (uključujući i osobno zadovoljstvo), opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnih pojmoveva, likovnih materijala i prikaza motiva.</p>	<p>Uz pomoć učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja (uključujući i osobno zadovoljstvo), opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnih pojmoveva, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Uz podršku učitelja i i sudjelovanje drugih učenika, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja (uključujući i osobno zadovoljstvo), opisuje i uspoređuje svoj likovni/vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući i uspoređujući upotrebe likovnih pojmoveva, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik samostalno opisuje vlastiti doživljaj stvaranja (uključujući i osobno zadovoljstvo), opisuje i uspoređuje svoj likovni/vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući i uspoređujući upotrebe likovnih pojmoveva, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>
--	--	---	---	--	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

-- aktivnosti opisivanja mogu se događati tijekom stvaranja i po dovršetku likovnog ili vizualnog uratka

UMJETNOST U KONTEKSTU

ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD NAKON 2. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
2. C 1 UČENIK UOČAVA I U LIKOVNOM ILI VIZUALNOM URATKU INTERPRETIRA POVEZANOST OBLIKOVANJA VIZUALNE OKOLINE S AKTIVNOSTIMA I NAMJENAMA KOJE SE U NJOJ ODVIJAJU.	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: <ul style="list-style-type: none"> - interpretira doživljaj njemu bliske urbanističke cjeline (ulica, naselje, gradska četvrt...) - predlaže idejno oblikovanje određenog javnog prostora (izrađuje crtež ili maketu) - uspoređuje karakteristike različitih pisama - uspoređuje odnose slike i teksta u njemu bliskim tiskovinama - koristi različite odnose slike i teksta u izražavanju vlastitih ideja 	Učenik uz posredovanje učitelja opisuje, uspoređuje, povezuje i u likovnom/vizualnom radu interpretira neke značajke urbanističkog prostora i pisma; uz posredovanje učitelja predlaže idejno oblikovanje određenog javnog prostora i u likovnom radu kombinira sliku i tekst koristeći zadane elemente	Učenik uz posredovanje učitelja opisuje, uspoređuje, povezuje i u likovnom/vizualnom radu interpretira različite značajke urbanističkog prostora i pisma; uz posredovanje učitelja predlaže idejno oblikovanje određenog javnog prostora i u likovnom radu kombinira sliku i tekst	Učenik samostalno opisuje, uspoređuje, povezuje i u likovnom/vizualnom radu interpretira različite značajke urbanističkog prostora i pisma; predlaže idejno oblikovanje određenog javnog prostora i u likovnom radu kombinira sliku i tekst	Učenik samostalno precizno opisuje, uspoređuje, povezuje i u likovnom/vizualnom radu interpretira različite specifične značajke urbanističkog prostora i pisma na neuobičajen način koristeći likovni jezik; predlaže neuobičajeno idejno oblikovanje određenog javnog prostora u likovnom radu na originalan način kombinira različite odnose slike i teksta

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 3. A 1 te sa na taj način i vrednuje.

Likovnim izražavanjem i kreativnom igrom učenik istražuje:

- na koji su način prostor i građevine njemu bliskog dijela sela ili grada povezani sa sadržajima koji se u njemu odvijaju
- prepoznaće i opisuje vizualne i funkcionalne karakteristike ulice i trga (otvoreno, zatvoreno, okupljanje, boravak/događanje, kretanje, povezanost..)
- predlaže idejno oblikovanje određenog javnog prostora kojime odgovara na neku, njemu bitnu potrebu (npr. igra, sigurnost...)

- karakteristike pisma: veličina, debljina i oblik slova te pisma oblikovanih različitim alatima
 - uspoređuje odnose slike i teksta u njemu bliskim tiskovinama (strip, slikovnice, udžbenici, dječji časopisi)
 - koristi različite odnose slike i teksta u izražavanju vlastitih ideja

2. C 2 UČENIK POVEZUJE UMJETNIČKO DJELO S ISKUSTVIMA IZ SVAKODNEVNOG ŽIVOTA TE DRUŠTVENIM KONTEKSTOM	<ul style="list-style-type: none">- učenik povezuje vizualni ili likovni i tematski sadržaj određenog umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života- učenik prepoznaće i imenuje različite sadržaje iz svoje okoline kao produkt likovnog/vizualnog izražavanja (umjetničko djelo; spomenik);- učenik navodi i opisuje konkretnе primjere različitih oblika umjetničkog izražavanja (igrani film, kazališna predstava), vrsta zanimanja (umjetnik (likovni/vizualni), fotograf, arhitekt, dizajner), kulturno umjetničkih događanja, institucija i spomenika iz svog kraja s područja likovnih i vizualnih umjetnosti koje je posjetio i /ili upoznao (muzej, galerija, izložba, radionica, kazalište)	<p>Učenik povezuje vizualni i likovni te tematski sadržaj umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života; razlikuje područja umjetničkog izražavanja, vrsta zanimanja, kulturno umjetničkih događanja, institucija i spomenika koje poznaje iz vlastitog iskustva.</p>
---	---	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Tijekom 1.odgojno obrazovnog razdoblja učenik sudjeluje u najmanje jednoj organiziranoj vanškolskoj aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama.
preporučeni oblici rada:

- organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije
- uključivanje učenika u aktivnosti organizirane od kulturno umjetničkih institucija (različite vrste radionica)
- posjet umjetničkom ateljeu, arhitektonskom ili dizajnerskom studiju i sl.
- osmišljavanje i izvedba projekata u suradnji s umjetnicima

Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te tijekom izvanučioničke nastave.

Ovaj ishod može se reazlirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama.

Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.

Popis tema za drugi odgojno-obrazovni ciklus.

TEMA	OPIS TEME	PREPORUČENE MEĐUPREDMETNE TEME KOJE SE POVEZUJU NA TEMU
Svijet za mene	Učenik istražuje čovjekov odnos prema prirodi i izgrađenom okolišu te mogućnostima njegovog (pre)oblikovanja (preispituje vlastiti odnos prema okolišu i prostoru u kojem živi: likovnim i vizualnim izražavanjem ukazuje na važnost suživota svih živih bića i ekološke svijesti za kvalitetu života; istražuje odnos oblika i namjene u arhitekturi, urbanizmu i dizajnu).	Građanski odgoj, Poduzetništvo, Osobni i socijalni razvoj, Održivi razvoj, Zdravlje
Zajedno smo različiti	Učenik istražuje različite oblike likovnog i vizualnog izražavanja te tradicijskog oblikovanja vezanog uz različiti kulturni kontekst, uočava i poštije različitost kulturnih konteksta (značenje oblika, boja i tradicijskih predmeta u različitim kulturama, kulturni identitet, prepoznavanje i izražavanje različitosti...).	Osobni i socijalni razvoj, Građanski odgoj i obrazovanje
Osjeti i osjećaji	Učenik istražuje ulogu osjetila u doživljaju vizualnog i nevizualnog svijeta te različite načine izražavanja osjećaja (izražavanje emocija i osjeta kroz likovni izraz; istraživanje međuodnosa osjeta i emocija kroz likovno i vizualno izražavanje).	Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Zdravlje
Slika i zvuk	Učenik istražuje suodnos glazbene i likovne i/ili vizualne umjetnosti (doživljaj i reinterpretacija glazbe te prepoznavanje zajedničkih sastavnica likovne i glazbene umjetnosti: ritam, kompozicija, tonska skala, dimenzije boje...).	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Učiti kako učiti
Slika i priča	Učenik istražuje različite odnose između slike i priče te oblike i metode "pričanja slikom" (likovna umjetnost, vizualne komunikacije, film, strip, ilustracija).	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Učiti kako učiti, Građanski odgoj i obrazovanje
Slika i pokret	Učenik istražuje različite odnose između slike i pokreta (doživljaj i reinterpretacija pokreta i plesa te prepoznavanje zajedničkih sastavnica likovne i umjetnosti pokreta i plesa).	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Učiti kako učiti,

		Građanski odgoj i obrazovanje
Slika, pokret, zvuk i riječ	Učenik istražuje suodnos umjetničkih područja (likovno/vizualno, pokret/ples, glazba, drama, literatura) te se izražava povezujući ih (predstava, scena, lutka, fotografija, strip, "pokrenuta" slika: film, animacija)	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije
Komunikacija i životno okruženje	Učenik istražuje različite oblike komunikacije, od komunikacije određene prostornom organizacijom do komunikacije suvremenim medijima vizualnih komunikacija (prostorni odnosi: tlocrt, plan, maketa...; vizualna komunikacija: uloga kompozicije, boje i sl. U oblikovanju poruke: znak, pikogram, plakat...)	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Učiti kako učiti
Svijet oko mene, svijet u meni	Učenik bilježi i interpretira svoja opažanja o svijetu koji ga okružuje te izražava svoj unutarnji svijet doživljaja, osjećaja, misli i stavova (uočavanje karakteristika i odnosa oblika u okolini te njihovog odraza na osjećaje, misli i stavove učenika).	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Građanski odgoj i obrazovanje
Baština i društveno okruženje	Učenik istražuje posljedice različitih prirodnih i društvenih čimbenika na djela kulturne baštine i tradicijskog oblikovanja te odnos ljudi prema očuvanju baštine (istražuje načela oblikovanja i njihovu povezanost s načinom života).	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Učiti kako učiti, Građanski odgoj i obrazovanje, Održivi razvoj, Poduzetništvo
Gradim svijet	Učenik istražuje građu i organizaciju oblika u prirodi i umjetnosti te način kojim čovjek oblikuje i prilagođava životni prostor te vizualnu okolinu prirodnому okružju i svojim potrebama (konstrukcije u prirodi i arhitekturi, materijali kojima gradimo, dizajn...).	Osobni i socijalni razvoj, Održivi razvoj, Poduzetništvo
Čovjek izvana i iznutra	Učenik istražuje temu čovjeka – od njegove fizičke pojavnosti do svega što čini osobnost pojedinca (povezanost doživljaja, osjećaja, misli i stavova te načina odgovaranja na podražaje iz vanjskog svijeta).	Osobni i socijalni razvoj, Zdravlje, Održivi razvoj
Priroda i oblik	Učenik istražuje prirodu različitim osjetilima, od boje i građe oblika do promjena i posljedica ljudskog djelovanja u njoj (razvoj opažaja pomoću uočavanja detalja i njihovih odnosa, npr. boja, ritmova itd., taktilno doživljavanje i interpretacija npr. površine, odnosa veličina, prostornih odnosa..).	Učiti kako učiti, Zdravlje, Održivi razvoj

Prostor u kojem boravim (svjesno življenje)	Učenik istražuje povezanost oblikovanja prostora i vizualne okoline s kvalitetom vlastitog života (urbanizam, arhitektura, dizajn i vizualne komunikacije)	Poduzetništvo, Osobni i socijalni razvoj, Održivi razvoj, Zdravlje.
--	--	---

LIKOVNA KULTURA: 3. RAZRED					
STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST					
ODGOJNO-OBRZOZVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
NAKON 3. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA

<p>3. A 1</p> <p>UČENIK ISTRAŽUJE I INTERPRETIROA SADRŽAJE LIKOVNIM I VIZUALNIM IZRAŽAVANJEM.</p>	<p>Učenik likovnim i vizualnim stvaranjem istražuje, interpretira i izražava različite ideje i sadržaje.</p> <p>Učenik u stvaralačkom procesu i izražavanju zna upotrijebiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> -likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) iskustvo usmjerenog opažanja - doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama - slobodne asocijacije te razlikuje doslovne (stereotipi i šablonе) i udaljene slobodne asocijacije (originalna rješenja i ideje). <p>Prepoznaje pojmove te forme izražavanja i oblikovanja vezane uz likovnu/vizualnu umjetnost i kulturu</p>	<p>Uz pomoć učitelja, učenik osmišjava slobodne asocijacije na probleme iz različitih sadržaja te iz njih izvodi ideje koje izražava likovnim jezikom.</p> <p>Vlastite odgovore na problem Vlastita rješenja i</p>	<p>Uz posredovanje učitelja, učenik stvara udaljene slobodne asocijacije na probleme iz različitih sadržaja te iz njih izvodi ideje koje izražava likovnim jezikom.</p>	<p>Učenik povremeno samostalno stvara slobodne asocijacije na probleme iz različitih sadržaja te iz njih izvodi ideje koje izražava likovnim jezikom.</p>	<p>Učenik samostalno stvara udaljene slobodne asocijacije na probleme iz različitih sadržaja te iz njih izvodi ideje koje izražava likovnim jezikom.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -osobni sadržaji (informacije, osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti); -sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja; -sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline; <p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi likovni jezik tako da kreće od opažanja različitih odnosa (odnosi elemenata unutar cjeline i odnosi cjelina).</p> <p>Obvezni likovni pojmovi:</p> <p>Značenje crta: odnos obrisa i građe. Boja: Tonsko stupnjevanje. Tonsko i kolorističko izražavanje. Ploha: otisak, matrica. pozitiv – negativ; različite vrste površina (umjetnička djela i okolina). Masa i prostor: različiti odnosi mase i prostora; reljef; linijski i plošno istanjena masa. Omjer veličina likova i masa; ravnoteža (simetrija i asimetrija).</p> <p>Učenik upoznaje i druge likovne pojmove ukoliko učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku.</p>					

Učenik pomoću udaljenih slobodnih asocijacija i improvizacije, povezuje osjećaje, misli i iskustva u ideje koje prenosi u likovni i vizualni izraz ili u kombinacije različitih umjetničkih formi (glazba, ples/pokret, priča, predstava, likovna i vizualna umjetnost).

Učenik upoznaje pojmove te forme izražavanja i oblikovanja vezane uz likovnu/vizualnu umjetnost i kulturu: kadar, strip, kazalište (scena, vrste lutaka), uzorak materijala (tkanina), matrica i otisak u tisku, ornament, digitalna fotografija, plan u fotografiji (različite udaljenosti), fotomontaža, maska, produkt dizajn (oblikovanje uporabnih predmeta).

3. A 2	<p>Učenik istražuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka.</p> <p>Uočava i izražava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoј upotrebi.</p> <p>Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).</p>	<p>Učenik uz pomoć učitelja uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog rada.</p> <p>Pokazuje nizak stupanj preciznosti, djelomične kontrole materijala i izvedbe s minimumom detalja.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog rada. Pokazuje nizak stupanj preciznosti, djelomične kontrole materijala i izvedbe s minimumom detalja.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje nizak stupanj preciznosti, djelomične kontrole materijala i izvedbe s manjim brojem detalja.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.</p>
---------------	---	--	--	--	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učitelj potiče učenika na korištenje većeg broja tehniku i postupaka te na istraživanje njihovih mogućnosti. Vrednuje se učenikov osobni napredak pri korištenju određene tehnike i razvoju finih motoričkih vještina.

Razine usvojenosti odnose se na konkretnu demonstraciju na nastavi te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.

Mogućnosti kontrole likovnih materijala uključuju pritisak, nagib, spajanje, i druge postupke.

Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:

Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš.

Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa.

Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal), alu folija, kaširani papir (papir mâché).

Grafički: monotipija, kartonski tisak.

3. A 3 UČENIK KORISTI NOVOMEDIJSKE TEHNOLOGIJE (DIGITALNI FOTO APARAT, PAMETNI TELEFON I SL.) USKLAĐUJUĆI POZNAVANJE NJIHOVIH TEHNIČKIH I IZRAŽAJNIH MOGUĆNOSTI S PRINCIPIMA LIKOVNOGA/ VIZUALNOGA JEZIKA.	- digitalnim fotoaparatom bilježi sadržaje iz okoline koristeći znanje o kadru, planu i ostalim elementima likovnog jezika - pri snimanju fotografija učenik vježba vizualni opažaj usmjeravajući pažnju kadriranjem na različite odnose (unutar cjeline)	Uz pomoć učitelja, učenik primjenjuje osnovne izražajne mogućnosti likovnog jezika pri bilježenju sadržaja iz vlastite okoline digitalnom foto kamerom.	Uz posredovanje učitelja, učenik primjenjuje osnovne izražajne mogućnosti likovnog jezika pri bilježenju sadržaja iz vlastite okoline digitalnom foto kamerom.	Uz posredovanje učitelja, učenik odabire i digitalnom foto kamerom bilježi sadržaje iz vlastite okoline koristeći izražajne mogućnosti likovnog jezika.	Učenik samostalno odabire i digitalnom foto kamerom bilježi sadržaje iz vlastite okoline koristeći izražajne mogućnosti likovnog jezika.
---	--	---	--	---	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 1. A 1 te sa na taj način i vrednuje. Ostvaruje se u skladu u tehničkim mogućnostima škole i učenika. Učenici mogu raditi u paru ili grupi te se zajednički služiti dostupnom tehnologijom.

DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZINA USVOJENOSTI
--------------------------------	---------------------------

NAKON 3. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
3. B 1. UČENIK OPISUJE LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA U CJELINU.	- učenik opisuje umjetničko djelo kao cjelinu: opaža i istražuje povezanost materijala, postupaka, likovnog jezika i ideje - opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim iskustvom, mislima i osjećajima	Uz pomoć učitelja učenik opisuje povezuje osobni doživljaj, likovni jezik i tematski sadržaj djela u cjelinu.	Uz povremenu pomoć učitelja učenik opisuje veći broj detalja i karakteristika tematskih i likovnih ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim iskustvom.	Uz posredovanje učitelja, učenik opisuje tematske sadržaje povezujući ih s karakteristikama likovnih ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) te s osobnim doživljajem.	Učenik samostalno opisuje tematske sadržaje povezujući ih s karakteristikama likovnih ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) te s osobnim doživljajem.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					
Učenik može upoznavati i istraživati umjetnička djela kroz stvaralačke zadatke i/ili kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa.					
Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički, produkt), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip, scenografija, kostimografija, lutkarstvo.					
3. B 2 UČENIK OPISUJE VLASTITI DOŽIVLJAJ STVARANJA TE OPISUJE I USPOREĐUJE SVOJ	- učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja (prepoznaće poticaj, osnovnu ideju/poruku te način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu) - učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza motiva te originalnosti, uloženog truda i izražene ideje	Uz pomoć učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnog jezika, likovnih	Uz podršku učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući	Učenik povremeno samostalno opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući	Učenik samostalno opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući

LIKOVNI/VIZUALNI RAD I RADOVE DRUGIH UČENIKA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik prepoznae različite postupke i rješenja zadanog likovnog/vizualnog problema kao jednakovrijedne - učenik prepoznae razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu 	materijala, prikaza motiva i izražene ideje	upotrebu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.	upotrebu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje; prepoznae različite mogućnosti rješavanja istog likovnog/vizualnog problema.	upotrebu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje; prepoznae različite mogućnosti rješavanja istog likovnog/vizualnog problema.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					
<ul style="list-style-type: none"> - učenik prepoznae razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu: u rasponu od zadovoljstva zbog sudjelovanja preko trenutačnog zadovoljstva aktivnošću do potpunog uživljavanja u aktivnost - aktivnosti opisivanja mogu se događati tijekom stvaranja i po dovršetku likovnog ili vizualnog uratka. 					
UMJETNOST U KONTEKSTU					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 3. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
3. C 1 UČENIK ISTRAŽUJE I U LIKOVNIM I VIZUALnim URATKU INTERPRETIRA KAKO JE OBLIKOVANJE VIZUALNE OKOLINE POVEZANO S AKTIVNOSTIMA I NAMJENAMA KOJE SE U NJOJ ODVIJAJU.	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: <ul style="list-style-type: none"> - istražuje na koji način prostornom organizacijom čovjek prilagođava svoj životni prostor prirodnom okruženju i svojim potrebama te izrađuje plan i maketu mjesta - opisuje i varira oblik uporabnog predmeta vezanog uz njegove svakodnevne aktivnosti ispitujući na koji načini promjena oblika utječe na njegovu funkcionalnost - opisuje različite tipove vizualnih znakova u okolini (zaštitni znak, piktogram) te način na koji likovno oblikovanje znaka utječe na jasnoću poruke 	Učenik uz posredovanje učitelja izrađuje plani/ili maketu mjesta; uočava i u likovnom ili vizualnom radu varira neke osobine uporabnih predmeta i vizualnih znakova; uz posredovanje učitelja oblikuje razumljive	Učenik uz posredovanje učitelja izrađuje plani/ili maketu mjesta; uočava i u likovnom ili vizualnom radu varira različite osobine uporabnih predmeta i vizualnih znakova; uz posredovanje učitelja oblikuje razumljive	Učenik samostalno izrađuje plan i/ili maketu mjesta; uočava i u likovnom ili vizualnom radu varira različite osobine uporabnih predmeta i vizualnih znakova; samostalno oblikuje razumljive	Učenik samostalno izrađuje plani/ili maketu mjesta; uočava i u likovnom ili vizualnom radu varira različite osobine uporabnih predmeta i vizualnih znakova; samostalno oblikuje razumljive piktograme.

	<ul style="list-style-type: none"> - sažima ideju/sadržaj/poruku u vizualni znak oblikujući piktograme vezane uz svakodnevne aktivnosti 	piktogramе koristeći zadane elemente.	znakova; uz posredovanje učitelja oblikuje razumljive piktogramе.		oblikuje razumljive piktogramе.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					
	Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 3. A 1 te sa na taj način i vrednuje.				

3. C 2
UČENIK POVEZUJE
UMJETNIČKO DJELO S
ISKUSTVIMA IZ
SVAKODNEVNOG
ŽIVOTA TE
DRUŠTVENIM
KONTEKSTOM.

- učenik povezuje vizualni/likovni i tematski sadržaj određenog umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života
- učenik opisuje djela kulturne i tradicijske baštine oblikovanja različitih krajeva i kultura te nalazi poveznice s društvenim kontekstom u kojem su nastala (način života, običaji, vrijednosti)

Učenik povezuje vizualni i likovni te tematski sadržaj umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života te društvenim kontekstom; opisuje djela kulturne baštine iz različitih krajeva i kultura.

LIKOVNA KULTURA: 4. RAZRED					
STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 4. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
4. A 1 UČENIK OSMIŠLJAVA IDEJE NA TEMELJU OSJEĆAJA, ISKUSTAVA I MISLI TE IH IZRAŽAVA SLUŽEĆI SE LIKOVNIM I VIZUALNIM JEZIKOM.	<p>Učenik likovnim i vizualnim stvaranjem istražuje, interpretira i izražava različite ideje i sadržaje.</p> <p>Učenik u stvaralačkom procesu i izražavanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> -koristi likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) -koristi iskustvo usmjerenog opažanja -koristi doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama -producira više ideja te odabire najbolju ideju (osnovna misao rada, poruka) i prenosi je u likovni i vizualni izraz -upoznaje pojmove te forme izražavanja i oblikovanja vezane uz likovnu/vizualnu umjetnost i kulturu 	<p>Uz pomoć učitelja, učenik producira više ideja i odabire onu koja najbolje izražava njegove osjećaje, misli i iskustva u likovnim materijalima i vizualnim medijima pomoću likovnog jezika.</p>	<p>Uz posredovanje učitelja, učenik producira više ideja i odabire onu koja najbolje izražava njegove osjećaje, misli i iskustva u likovnim materijalima i vizualnim medijima pomoću likovnog jezika.</p>	<p>Učenik samostalno stvara više ideja i odabire onu koja najbolje izražava njegove osjećaje, misli i iskustva u likovnim materijalima i vizualnim medijima pomoću likovnog jezika.</p>	<p>Učenik samostalno i samoinicijativno stvara više ideja i odabire onu koja najbolje izražava njegove osjećaje, misli i iskustva u likovnim materijalima i vizualnim medijima pomoću likovnog jezika.</p>
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: <p>Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja:</p> <p>-osobni sadržaji (informacije, osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti);</p>					

-sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja;

-sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline;

Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi likovni jezik tako da kreće od opažanja različitih odnosa (odnosi elemenata unutar cjeline i odnosi cjelina).

Obvezni likovni pojmovi:

Raster točaka i crta.

Čistoća boje; nijanse boja (vrsta, ton, čistoća); simbolika i asocijativnost boja.

Različite vrste površina (umjetnička djela i okolina).

Različiti odnosi mase i prostora: linijski i plošno istanjena masa.

Kontrast kromatsko – akromatsko.

Jedinstvo.

Kompozicija i rekompozicija na plohi i u prostoru.

Zrcaljenje likova i tijela.

Učenik osmišjava više ideja te odabire najbolju ideju koja može biti osnovna misao učenikovog uratka, njegova poruka ili estetsko rješenje likovnog problema.

Učenik se u stvaralačkom procesu potiče da samostalno odabire elemente kojima će prenijeti ideju i likovni i vizualni izraz.

Učenik upoznaje pojmove te forme izražavanja i oblikovanja vezane uz likovnu/vizualnu umjetnosti i kulturu: kadar (okomiti, vodoravni), film (dokumentarni,igrani, animirani), plan, tlocrt, maketa, zaštitni znak, plakat, reklama (odnosi slike i teksta)

<p>4. A 2</p> <p>UČENIK DEMONSTRIRA FINE MOTORIČKE VJEŠTINE UPOTREBOM RAZLIČITIH LIKOVNIH MATERIJALA I POSTUPAKA U VLASTITOM LIKOVNOM IZRAŽAVANJU.</p>	<p>Učenik istražuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka. Uočava i izražava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi. Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada. Pokazuje nizak stupanj preciznosti, djelomične kontrole materijala i izvedbe s minimumom detalja.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje nizak stupanj preciznosti, djelomične kontrole materijala i izvedbe s minimumom detalja.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učitelj potiče učenika na korištenje većeg broja tehnika i postupaka te na istraživanje njihovih mogućnosti. Vrednuje se učenikov osobni napredak pri korištenju određenih likovnih materijala i tehnika te razvoju finih motoričkih vještina. Razine usvojenosti odnose se na konkretnu demonstraciju na nastavi te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.</p> <p>Mogućnosti kontrole likovnih materijala uključuju pritisak, nagib, spajanje, i druge postupke.</p> <p>Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:</p> <p><i>Crtački:</i> olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš. <i>Slikarski:</i> akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa. <i>Prostorno-plastički:</i> gлина, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal), alu folija, kaširani papir (papir mâché), žica. <i>Grafički:</i> Monotipija, kartonski tisak.</p>					

4. A 3 UČENIK KORISTI NOVOMEDIJSKE TEHNOLOGIJE (DIGITALNI FOTO APARAT, PAMETNI TELEFON I SL.) USKLAĐUJUĆI POZNAVANJE NJIHOVIH TEHNIČKIH I IZRAŽAJNIH MOGUĆNOSTI S PRINCIPIMA LIKOVNOGA/VIZUALNOGA JEZIKA.	<ul style="list-style-type: none"> - digitalnim fotoaparatom bilježi sadržaje iz okoline koristeći znanje o kadru, planu, kompoziciji i ostalim elementima likovnog jezika - pri snimanju fotografija učenik vježba vizualni opažaj usmjeravajući pažnju kadriranjem na različite odnose unutar cjeline 	<p>Uz pomoć učitelja, učenik primjenjuje osnovne izražajne mogućnosti likovnog jezika i bilježi sadržaja iz vlastite okoline digitalnom foto kamerom.</p>	<p>Uz posredovanje učitelja, učitelj primjenjuje osnovne izražajne mogućnosti likovnog jezika pri bilježenju sadržaja iz vlastite okoline digitalnom foto kamerom.</p>	<p>Učenik samostalno odabire i digitalnom foto kamerom bilježi sadržaje iz vlastite okoline koristeći izražajne mogućnosti likovnog jezika.</p>	<p>Učenik samostalno odabire i digitalnom foto kamerom bilježi sadržaje iz vlastite okoline na koristeći izražajne mogućnosti likovnog jezika u odmaku od uobičajenih rješenja.</p>
--	---	---	--	---	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 4. A 1 te sa na taj način i vrednuje. Ostvaruje se u skladu u tehničkim mogućnostima škole i učenika. Učenici mogu raditi u paru ili grupi te se zajednički služiti dostupnom tehnologijom.

DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
4. B 1	- učenik opisuje umjetničko djelo kao cjelinu: opaža i istražuje povezanost materijala, postupaka, likovnog jezika i ideje	Uz pomoć učitelja	Uz posredovanje učitelja, učenik opisuje i iznosi	Uz posredovanje učitelja, učenik opisuje i iznosi	Učenik samostalno opisuje i iznosi

UČENIK OPISUJE LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA U CJELINU.	- opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim iskustvom, mislima i osjećajima	detaljno opisuje suodnos tematskog i likovno/vizualnog sadržaja povezujući ih s vlastitim doživljajem.	promišljanja o suodnosu tematskog i likovno/vizualnog sadržaja povezujući ih s vlastitim doživljajem.	promišljanja o umjetničkom djelu kao cjelini povezujući vlastiti doživljaj sa idejom i tematskim te likovno/vizualnim sadržaja djela.	promišljanja o umjetničkom djelu kao cjelini povezujući vlastiti doživljaj sa idejom i tematskim te likovno/vizualnim sadržaja djela.
--	--	--	---	---	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učenik može upoznavati i istraživati umjetnička djela kroz stvaralačke zadatke i/ili kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa.

Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizuelne komunikacije i dizajn (grafički), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip.

4. B 2 UČENIK OPISUJE VLASTITI DOŽIVLJAJ STVARANJA TE OPISUJE I USPOREĐUJE SVOJ LIKOVNI ILI VIZUALNI RAD I RADOVE DRUGIH UČENIKA TE UVIĐA RAZLIČITA MOGUĆA RJEŠENJA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizuelne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza motiva te originalnosti, uloženog truda i izražene ideje - učenik promišlja likovne ili vizuelne radove tako da uviđa različite ostvarene i neostvarene mogućnosti realizacije ideje u materijalima i likovnom jeziku i na taj način djelomično vrednuje (razrađuje kriterije): <i>da sam/je napravio ovo/ovako onda bi se dogodilo...</i> - učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja (prepoznaće poticaj, osnovnu ideju/poruku te način na koji je to izraženo u likovnom ili vizuelnom radu) - učenik prepoznaće razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu 	<p>Uz pomoć učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja i prepoznaje prolazak kroz isti proces, uspoređuje svoj likovni ili vizuelni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje; prepoznaće različite mogućnosti rješavanja istog likovnog ili vizuelnog problema.</p>	<p>Uz podršku učitelja, učenik opisuje vlastite postupke tijekom stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizuelni rad i radove drugih učenika prema upotrebi likovnog jezika, materijala, prikaza motiva i izražene ideje; prepoznaće različite mogućnosti rješavanja istog likovnog ili vizuelnog problema.</p>	<p>Učenik samostalno opisuje vlastite postupke tijekom stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizuelni rad i radove drugih učenika prema maštovitosti upotrebe likovnog jezika, materijala, prikaza motiva i izražene ideje;</p>	<p>Učenik samostalno opisuje vlastite postupke tijekom stvaranja i prepoznaće razlog prolaska kroz isti proces, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizuelni rad i radove drugih učenika prema maštovitosti upotrebe likovnog jezika, materijala, prikaza motiva i izražene ideje;</p>
---	--	---	---	--	--

		likovnog ili vizualnog problema.		prepoznae različite mogućnosti rješavanja istog likovnog ili vizualnog problema.	prepoznae različite mogućnosti rješavanja istog likovnog ili vizualnog problema.
--	--	----------------------------------	--	--	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

- učenik prepoznae razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu: u rasponu od zadovoljstva zbog sudjelovanja preko trenutačnog zadovoljstva aktivnošću do potpunog uživljavanja u aktivnost
- aktivnosti usmenog opisivanja mogu se događati tijekom stvaranja i po dovršetku likovnog ili vizualnog uratka

UMJETNOST U KONTEKSTU

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 4. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
4. C 1 UČENIK LIKOVNIM I VIZUALNIM IZRAŽAVANJEM ISTRAŽUJE UTJECAJ VIZUALNIH KOMUNIKACIJA I PROSTORNOG OBLIKOVANJA OKOLINE NA	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: - istražuje i uspoređuje arhitektonske cjeline (izrada planova, tlocrta, maketa i fotografija); istražuje na koji način prostornom organizacijom čovjek prilagođava svoj životni prostor prirodnom okruženju i svojim potrebama - uspoređuje različite odnose slike i teksta te načine na koji taj odnos oblikuje poruku (plakati, reklame, zaštitni znakovi) - u vlastitom radu koristi različite odnose slike i teksta u cilju postizanja jasnoće poruke i preglednosti sadržaja	Učenik uz posredovanje učitelja istražuje i interpretira arhitektonske cjeline; uspoređuje različite odnose slike i teksta te ih prema zadanoj strukturi koristi u vlastitom radu djelomično postižući	Učenik uz posredovanje učitelja istražuje i interpretira arhitektonske cjeline; uspoređuje različite odnose slike i teksta te ih koristi u vlastitom radu djelomično postižući jasnoću	Učenik samostalno stražuje i interpretira arhitektonske cjeline; uspoređuje različite odnose slike i teksta te ih koristi u vlastitom radu postižući jasnoću	Učenik samostalno stražuje i interpretira arhitektonske cjeline; uspoređuje različite odnose slike i teksta, te ih inventivno koristi u vlastitom radu postižući jasnoću

VLASTITI ŽIVOT TE ISPITUJE MOGUĆNOSTI NJIHOVOG (PRE)OBLIKOVANJA.		jasnoću poruke i preglednost sadržaja	poruke i preglednost sadržaja	preglednost sadržaja	preglednost sadržaja
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 4. A 1 te sa na taj način i vrednuje.					
4. C 2 UČENIK POVEZUJE UMJETNIČKO DJELO S ISKUSTVIMA IZ SVAKODNEVNOG ŽIVOTA TE DRUŠTVENIM KONTEKSTOM	<ul style="list-style-type: none"> - učenik opisuje i uspoređuje umjetnička djela uzimajući u obzir različite društvene čimbenike i povezujući ih sa znanjima stečenim na drugim nastavnim predmetima te iskustvima iz svakodnevnog života - učenik povezuje djela lokalne kulturne baštine s određenim društvenim i materijalnim čimbenicima koji su na njih utjecali te uviđa probleme proizašle iz neodgovornog i neprimjerenog odnosa prema njima 	Učenik povezuje vizualni i likovni te tematski sadržaj umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života te društvenim kontekstom; opisuje djela kulturne baštine iz različitih krajeva i kultura.			
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te tijekom izvanučioničke nastave. Ovaj ishod može se reazlirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama. Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.					

LIKOVNA KULTURA: 5. RAZRED					
STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 5. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
5. A 1 UČENIK ISTRAŽUJE I INTERPRETIRA RAZLIČITE SADRŽAJE OBLIKUJUĆI IDEJE KOJE IZRAŽAVA SLUŽEĆI SE LIKOVnim i VIZUALnim JEZIKOM	<p>Učenik likovnim i vizualnim stvaranjem istražuje, interpretira i izražava različite ideje i sadržaje.</p> <p>Učenik u stvaralačkome procesu i izražavanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koristi likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) - izdvaja i vizualizira ideju kojom najbolje izražava određeni sadržaj - povezuje ideje s likovnim jezikom, materijalom, medijem i tehnikom u cjelinu - strukturira stvaralački proces prema etapama od ideje do realizacije - primjenjuje refleksiju kao sastavni dio stvaranja (promišlja učinjeno i na temelju toga poduzima sljedeće korake) - služi se iskustvom usmjerenoga opažanja <p>Upoznaje pojmove i forme izražavanja i oblikovanja iz likovne i vizualne umjetnosti te kulture.</p>	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje kroz stvaranje istražuje i interpretira različite sadržaje oblikujući ideju s kojom povezuje moguće forme, materijale i medije služeći se likovnim i vizualnim jezikom.</p>	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje kroz stvaranje istražuje i interpretira različite sadržaje oblikujući ideju s kojom povezuje moguće forme, materijale i medije služeći se likovnim i vizualnim jezikom,</p> <p>ali se ne poistovjećuje s izraženim.</p>	<p>Učenik kroz etape kreativnoga procesa samostalno istražuje i interpretira različite sadržaje oblikujući ideju s kojom povezuje moguće forme, materijale i medije služeći se likovnim i vizualnim jezikom te se povremeno poistovjećuje s izraženim.</p>	<p>Učenik kroz etape kreativnoga procesa samostalno istražuje i interpretira različite sadržaje oblikujući ideju s kojom povezuje moguće forme, materijale i medije služeći se likovnim i vizualnim jezikom te se poistovjećuje s izraženim.</p>

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učenik likovnim i vizualnim stvaranjem istražuje, interpretira i izražava različite ideje i sadržaje:

- osobni sadržaji (informacije, osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti)
- sadržaji likovne i vizualne umjetnosti te sadržaji/izrazi drugih umjetničkih područja
- sadržaji iz svakodnevnoga života i bliže okoline.

Učenik se u procesu stvaranja i izražavanja služi likovnim jezikom polazeći od opažanja različitih odnosa (odnosi dijelova unutar cjeline i odnosi cjelina): obvezni likovni pojmovi:

- crte prema toku, karakter i značenju
- dimenzije boje na plohi, prostoru i u vremenu; miješanje boja: mehaničko i optičko miješanje boja; krug boja (osnovne, sekundarne i tercijarne boje); kontrasti boja (boja, svjetlina, toplo-hladni), komplementarni kontrast
- različiti odnosi mase/volumena i prostora (relief: visoki, niski, uleknuti, skulptura, arhitektura)
- ritam na plohi, u prostoru i vremenu
- omjeri veličina likova i tijela
- simetrija likova i tijela.

Učenik prepoznaće etape kreativnoga procesa:

- priprema (definira problem, prikuplja i razvrstava informacije)
- inkubacija (bavljenje problemom, uglavnom na nesvesnoj razini s pomoću slika i asocijacija)
- iluminacija (stvaranje novih rješenja odnosno ideja, odabiranje nekih ideja i odbacivanje drugih, aha-efekt)
- verifikacija/elaboracija/evaluacija/komunikacija (provjera i obrada rješenja te njihovo kritičko ispitivanje, dovršenost, identifikacija s likovnim ili vizualnim radom ili procesom).

Učenik upoznaje pojmove i forme izražavanja i oblikovanja iz likovne/vizualne umjetnosti i kulture: fotografija (format, vrste planova i kutova snimanja, svjetlost, kompozicija i kontrasti), obrada fotografije (kontrast, svjetlost, boja, format), fotostrip, shematski grafički prikaz (graf, dijagram), arhitektura (konstrukcija i materijali).

Učenik se upoznaje i služi nekim od izražajnih mogućnosti predloženih umjetničkih praksi ili koncepata:

performance, happening, konceptualna umjetnost, umjetnička instalacija, digitalna umjetnost, novi mediji.

5. A 2	<p>Učenik istražuje i varira likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka.</p> <p>Uočava i izražava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi.</p> <p>Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada.</p> <p>Pokazuje nizak stupanj preciznosti, djelomične kontrole materijala i izvedbe s minimumom detalja.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje nizak stupanj preciznosti, djelomične kontrole materijala i izvedbe s minimumom detalja.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.</p>
---------------	--	--	---	--	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Mogućnosti kontrole likovnih materijala uključuju pritisak, nagib, spajanje, i druge postupke.

Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:

- crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš
- slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž-papir, kolaž iz časopisa
- prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal), aluminijска folija, kaširani papir (papir mâché), žica
- grafički: monotipija, kartonski tisak, kolografija.

5 A 3	<p>- učenik digitalnim fotoaparatom (digitalni fotoaparat, pametni telefon i sl.) snima fotografije kako bi zabilježio tematske i likovne ili vizualne sadržaje iz okoline služeći se znanjem o kadru, planu, kutu snimanja, kompoziciji, svjetlu i ostalim likovnim pojmovima</p>	<p>Učenik se uz učiteljevu pomoć služi osnovnim izražajnim mogućnostima likovnoga jezika, tehničkim i izražajnim mogućnostima</p>	<p>Učenik se uz učiteljevo posređovanje služi osnovnim izražajnim mogućnostima likovnoga jezika, tehničkim i izražajnim</p>	<p>Samostalno odabire i digitalnom fotokamerom bilježi sadržaje iz vlastite okoline služeći se izražajnim mogućnostima li</p>	<p>Samostalno odabire i digitalnom fotokamerom bilježi sadržaje iz vlastite okoline služeći se izražajnim mogućnostima likovnoga jezika u odmaku od</p>
--------------	--	---	---	---	---

I IZRAŽAJNIH MOGUĆNOSTI S PRINCIPIMA LIKOVNOGA I VIZUALNOGA JEZIKA.	- učenik primjenjuje znanja o kompoziciji služeći se osnovnim funkcijama programa za obradu fotografije (promjena kontrasta, svjetlosti, boje, formata)	novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija.	mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i /ili njihovoj obradi.	kognitivna jezika; uz povremenu učiteljevu pomoć uskladjuje tehničke i izražajne mogućnosti novomedijskih tehnologija s principima likovnoga jezika pri obradi fotografija.	običajenih rješenja, uz povremenu učiteljevu pomoć uskladjuje tehničke i izražajne mogućnosti novomedijskih tehnologija s principima likovnoga jezika pri obradi fotografija.
---	---	---	---	---	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se ostvaruje u skladu u tehničkim mogućnostima škole i učenika. Učenici mogu raditi u paru ili grupi te se zajednički služiti dostupnom tehnologijom.

DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 5. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
5. b 1 UČENIK OPISUJE I PROMIŠLJA LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I	- učenik opisuje i promišlja umjetničko djelo kao cjelinu: opaža i istražuje povezanost materijala, postupaka, likovnog jezika, odnosa forme i sadržaja (pričak motiv, teme, poruke, asocijacije) u izražavanju ideje - učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim iskustvom, osjećajima, mislima i stavovima	Učenik uz učiteljevu pomoć opisuje suodnos tematskoga i likovnoga ili vizualnoga sadržaja povezujući ga s vlastitim doživljajem.	Učenik uz učiteljevo posredovanje detaljno opisuje i povremeno iznosi promišljanja o suodnosu tematskoga i likovnoga ili vizualnoga	Učenik uz učiteljevo posredovanje opisuje i iznosi promišljanja o umjetničkome djelu kao cjelini povezujući vlastiti doživljaj sa suodnosom	Učenik samostalno opisuje i iznosi promišljanja o umjetničkome djelu kao cjelini povezujući vlastiti doživljaj sa suodnosom ideje i tematskoga i likovnoga ili

TEMATSKI SADRŽAJ DJELA U CJELINU.			sadržaja povezujući ga s vlastitim doživljajem.	ideje i tematskoga i likovnoga ili vizualnoga sadržaja djela.	vizualnoga sadržaja djela.
--	--	--	---	---	----------------------------

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učenik upoznaje i istražuje djela iz različitih područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slike, skulptura, grafika, vizuelne komunikacije i dizajn (grafički), arhitektura, fotografija, film (igrani i animirani), strip.

Tijekom 2. odgojno obrazovnoga ciklusa u neposrednome susretu, u stvarnome prostoru učenik upoznaje i istražuje barem jedan od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnom prostoru, elementi grada i sela, lokaliteta ili pojedinačnih arhitektonskih objekata.

Preporučeni oblici rada:

- izvanučionička nastava
- projektna nastava/ projektni zadaci (organizirani u vanjskom prostoru škole ili mesta u kojem se škola nalazi)
- organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije.
- učenike se potiče da u neposrednome susretu s djelima i spomenicima prikuplja i bilježi podatke (pisane i vizuelne bilješke) koji se odnose na istraživani sadržaj te se njima kasnije služi u vlastitome radu

5 B 2 UČENIK PREPOZNAJE RAZLIČITE ETAPE VLASTITOG STVARALAČKOG PROCESA I ANALIZIRA SVOJ LIKOVNI I VIZUALNI	<ul style="list-style-type: none"> - učenik prepoznaće različite etape stvaralačkoga procesa (svojega i drugih učenika) - prosuđuje suradnju u zajedničkome stvaralačkom procesu (grupni rad ili rad u paru) - učenik opisuje i uspoređuje likovne i vizuelne radove kao cjelinu: odnos likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizuelnih medija, prikazanog motiva, izražene ideje i originalnosti, uloženog truda i dovršenosti rada 	<p>Učenik uz učiteljevu pomoć prepoznaće različite etape stvaralačkoga procesa, analizira svoj likovni ili vizuelni rad i radove drugih učenika te, s povremenim greškama prepoznaće uporabu likovnog jezika,</p>	<p>Učenik uz učiteljevu podršku prepoznaće različite etape stvaralačkoga procesa, analizira i kritički propituje svoj likovni ili vizuelni rad i radove drugih učenika te</p>	<p>Učenik s povremenim greškama prepoznaće različite etape stvaralačkoga procesa, analizira i kritički propituje svoj likovni ili vizuelni rad i radove drugih učenika te</p>	<p>Učenik samostalno prepoznaće različite etape stvaralačkoga procesa, analizira i kritički propituje svoj likovni ili vizuelni rad i radove drugih učenika, procjenjuje uspješnost i maštovitost uporabe likovnih pojmoveva, likovnih materijala,</p>
---	---	---	---	---	--

RAD TE RADOVE DRUGIH UČENIKA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik analizira i kritički propituje likovne i vizualne rade ukazujući na moguće nedostatke ili zanimljiva rješenja - učenik prepozna razinu osobnoga zadovoljstva u stvaralačkome procesu 	likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.	uspoređuje uporabu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.	raspravlja o maštovitosti uporabe likovnih pojmoveva, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.	prikaza motiva i izražene ideje.
--------------------------------------	--	---	---	---	----------------------------------

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učenik prepozna etape kreativnoga procesa:

- priprema (definira problem, prikuplja i razvrstava informacije)
- inkubacija (bavljenje problemom, uglavnom na nesvjesnoj razini s pomoću slika i asocijacije)
- iluminacija (stvaranje novih rješenja odnosno ideja, odabiranje nekih ideja i odbacivanje drugih, aha-efekt)
- verifikacija/elaboracija/evaluacija/komunikacija (provjera i obrada rješenja te njihovo kritičko ispitivanje, dovršenost, identifikacija s likovnim/vizualnim radom ili procesom).

UMJETNOST U KONTEKSTU

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
5. c 1 UČENIK LIKOVNIM I VIZUALNIM IZRAŽAVANJEM ISTRAŽUJE UTJECAJ VIZUALNIH KOMUNIKACIJA I PROSTORNOGA	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik istražuje: <ul style="list-style-type: none"> - kako prirodni okoliš određuje materijale i oblike gradnje - ulogu materijala i konstrukcije u oblikovanju arhitektonskoga prostora (izrađuje prostorne modele, makete i konstrukcije u kojima predlaže različita konstruktivna rješenja te objašnjava kako svako od njih 	Učenik uz učiteljevo posredovanje interpretira načine kojima čovjek uporabom različitih materijala, konstrukcija i oblika prilagođava životni	Učenik uz učiteljevo posredovanje interpretira načine kojima čovjek uporabom različitih materijala,	Učenik samostalno istražuje i interpretira načine kojima čovjek uporabom različitih materijala,	Učenik samostalno istražuje i na neuobičajen način interpretira kako čovjek uporabom različitih materijala, konstrukcija i oblika prilagođava životni

OBLIKOVANJA OKOLINE NA VLASTITI ŽIVOT.	<p>određuje aktivnosti i namjene koji se u tome prostoru odvijaju)</p> <p>- istražuje ulogu linije, plohe i boje u jasnoći i preglednosti grafičkoga prikaza određenoga sadržaja (graf, dijagram) te s pomoću shematskoga grafičkog prikaza interpretira različite sadržaje.</p>	<p>prostor svojim potrebama i prirodnom okolišu, oblikuje konstrukcije prema zadanoj strukturi te oblikuje djelomično pregledan i jasan shematski grafički prikaz služeći se zadanim elementima.</p>	<p>konstrukcija i oblika prilagođava životni prostor svojim potrebama i prirodnom okolišu, pri oblikovanju u prostoru, uz posredovanje učitelja, rješava konstrukcijske probleme, samostalno oblikuje vizualno pregledan i jasan shematski grafički prikaz služeći se zadanim elementima.</p>	<p>konstrukcija i oblika prilagođava životni prostor svojim potrebama i prirodnom okolišu, pri oblikovanju u prostoru samostalno rješava konstrukcijske probleme, samostalno oblikuje vizualno pregledan i jasan shematski grafički prikaz.</p>	<p>prostor svojim potrebama i prirodnom okolišu, pri oblikovanju u prostoru na neuobičajen način rješava konstrukcijske probleme, u oblikovanju shematskoga grafičkog prikaza na neuobičajen se način služi likovnim jezikom kako bi izrazio specifične veze i odnose unutar određene cjeline.</p>
---	--	--	---	---	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 5. A 1 te sa na taj način i vrednuje.

5 C 2 UČENIK RASPRAVLJA O DRUŠTVENOME KONTEKSTU UMJETNIČKOGA DJELA.	<p>- učenik uspoređuje umjetnička djela uzimajući u obzir različite društvene čimbenike i povezujući ih sa znanjima stečenim na drugim nastavnim predmetima te iskustvima iz svakodnevnog života (društveni kontekst umjetničkog djela)</p> <p>- učenik objašnjava povezanost karakterističnih materijala s podnebljem u kojemu je djelo nastalo (skulptura, arhitektura, primjenjena umjetnost; baština)</p> <p>- učenik navodi i opisuje konkretne primjere različitih oblika umjetničkoga izražavanja, vrsta</p>	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje opisuje umjetnička djela i djela tradicijske baštine povezujući ih s nekim čimbenicima, koji su utjecali na njihov nastanak i s društvenim kontekstom te navodi aktivnosti</p>	<p>Učenik uz učiteljevu podršku opisuje umjetnička djela i djela tradicijske baštine povezujući ih s različitim čimbenicima koji su utjecali na njihov nastanak i s društvenim</p>	<p>Učenik samostalno opisuje i uspoređuje umjetnička djela s djelima tradicijske baštine povezujući ih različitim čimbenicima koji su utjecali na njihov nastanak te s društvenim kontekstom, opisuje</p>
--	---	---	--	---

	zanimanja (likovni/vizualni umjetnik, fotograf, arhitekt, web, grafički produkt i modni dizajner) i spomenika iz svoje okoline koje je posjetio i /ili upoznao	koje se odvijaju u kulturno-umjetničkim ustanovama.	kontekstom, opisuje aktivnosti koje se odvijaju u kulturno-umjetničkim ustanovama.	njihov nastanak i s društvenim kontekstom, opisuje ulogu kulturno-umjetničkih ustanova u zajednici.	ulogu kulturno-umjetničkih ustanova u zajednici.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					
Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te tijekom izvanučioničke nastave. Ostvaruje se zajedno s ishodima 5. A 1 i 5. B 1 te se na taj način i vrednuje. Može se reazlirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udruženjima i institucijama.					

Tijekom 2.odgojno-obrazovnoga razdoblja preporučeno je da učenik sudjeluje u najmanje jednoj organiziranoj izvanškolskoj aktivnosti u suradnji s umjetničkim udruženjima, ustanovama i umjetnicima.

Preporučeni oblici rada:

- organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije
- uključivanje učenika u aktivnosti koje organiziraju kulturno-umjetničke ustanove (različite vrste radionica)
- posjet umjetničkom ateljeu, arhitektonskom ili dizajnerskom studiju i sl.
- osmišljavanje i izvedba projekata u suradnji s umjetnicima.

Popis tema za treći odgojno-obrazovni ciklus.

TEMA	OPIS TEME	PREPORUČENE MEĐUPREDMETNE TEME KOJE SE POVEZUJU NA TEMU
Identitet i multikulturalnost	Učenik istražuje različite kulture radi razumijevanja vlastitoga kulturnog identiteta i razvoja tolerancije prema drugome i drugačijem (kulturni identitet, multikulturalnost; značenje boja, oblika, simbola.... u različitim kulturama, prihvatanje različitosti).	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Građanski odgoj i obrazovanje
Osobni svijet	Učenik propituje vlastite misli, osjećaje i stavove te istražuje različite načine njihova izražavanja	Osobni i socijalni razvoj, Poduzetništvo, Učiti kako učiti
Osjeti i osjećaji	Učenik istražuje ulogu osjetila u doživljaju vizualnog i nevizualnog svijeta te različite načine izražavanja osjećaja (izražavanje emocija i osjeta kroz likovni izraz; istraživanje međuodnosa osjeta i emocija kroz likovno i vizualno izražavanje).	Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Zdravlje
Materijalni i simbolički prostor	Učenik istražuje različite povezanosti materijalnog i simboličkog oblikovanja te prostora (arhitektura, skulptura, kazalište/scenografija).	Osobni i socijalni razvoj, Zdravlje, Održivi razvoj, Poduzetništvo
Oblik i mjera	Učenik istražuje cjelinu kroz zajedničku mjeru i međusobne odnose dijelova (perspektive, mjera, sklad, proporcije...).	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Učiti kako učiti
Prostor u kojem boravim (svjesno življenje)	Učenik istražuje povezanost oblikovanja prostora i vizualne okoline s kvalitetom vlastitog života (urbanizam, arhitektura, dizajn i vizualne komunikacije).	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije,

		Održivi razvoj, Poduzetništvo
Tijelo, prostor i vrijeme	Učenik istražuje suodnos različitih umjetničkih područja u cjelovitome umjetničkom djelu (skulptura, arhitektura, scenska umjetnost).	Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo.
Slika, pokret i vrijeme	Učenik istražuje suodnos različitih umjetničkih područja u umjetničkome djelu i virtualnoj stvarnosti (video, film, internet, strip, animacija).	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Građanski odgoj i obrazovanje
Slika i zvuk	Učenik istražuje suodnos glazbene i likovne i/ili vizualne umjetnosti (doživljaj i reinterpretacija glazbe te prepoznavanje zajedničkih sastavnica likovne i glazbene umjetnosti: ritam, kompozicija, tonska skala, dimenzije boje...).	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije
Umjetnost, tehnologija i društvo	Učenik istražuje povezanost likovnih i/ili vizualnih umjetnosti i tehnologije te njihovu ulogu u suvremenome okruženju; koristi novomedijске tehnologije za vlastito izražavanje.	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Građanski odgoj i obrazovanje, Poduzetništvo
Identitet i popularna kultura	Učenik propituje utjecaj popularne kulture na oblikovanje vlastitih stavova i načine izražavanja vlastitoga identiteta te stvara kritički stav prema vizualnoj okolini (vizualne komunikacije, dizajn i primjenjena umjetnost, fotografija; novomedijске tehnologije....).	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Učiti kako učiti, Građanski odgoj i obrazovanje
Mijenjam svijet	Učenik istražuje ulogu stvaralačkog i inovativnog djelovanja u razvoju različitih aspekata društva (kulturnog, socijalnog, ekonomskog) kroz likovno i vizualno izražavanje.	Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije,

		Građanski odgoj i obrazovanje, Poduzetništvo
Mijenjam se	Učenik propituje i izražava svoje stavove, ideje, osjećaje i doživljaje kroz likovno i vizualno izražavanje.	Građanski odgoj i obrazovanje, Osobni i socijalni razvoj

LIKOVNA KULTURA: 6. RAZRED					
STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST					
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
6. A 1 UČENIK INTERPRETIROVA I IZRAŽAVA RAZLIČITE SADRŽAJE TE KORISTI ASOCIJACIJE, METAFORE I SIMBOLE PRI OBLIKOVANJU IDEJA KOJE IZRAŽAVA SLUŽEĆI SE LIKOVnim i VIZUALnim JEZIKOM	<p>Učenik likovnim i vizualnim stvaranjem istražuje, interpretira i izražava različite ideje i sadržaje.</p> <p>Učenik u stvaralačkome procesu i izražavanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koristi likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) - koristi asocijacije, metafore i simbole (zajedničke sastavnice različitih umjetnosti) pri oblikovanju i izražavanju ideja - povezuje ideju s likovnim jezikom, materijalom, medijem i tehnikom u jedinstvenu cjelinu - služi se iskustvom usmjerenoga opažanja - upoznaje pojmove i forme izražavanja i oblikovanja iz likovne i vizuelne umjetnosti te kulture 	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje prepoznaje, primjenjuje i interpretira metafore i simbole u oblikovanju ideja koje izražava likovnim i vizualnim jezikom.</p>	<p>Učenik prepoznaje, primjenjuje i interpretira metafore i simbole u oblikovanju ideja koje izražava likovnim i vizualnim jezikom.</p>	<p>Učenik prepoznaje, primjenjuje i interpretira metafore i simbole u oblikovanju ideja koje izražava likovnim i vizualnim jezikom te ih pronalazi u ostalim umjetnostima.</p>	<p>Učenik samostalno prepoznaje primjenjuje i interpretira metafore i simbole u oblikovanju ideja koje izražava likovnim i vizualnim jezikom te ih povezuje s primjenom u ostalim umjetnostima.</p>
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					

Učenik sudjeluje u cijelovitome procesu u kojem se potiče razvoj kreativnoga mišljenja, likovnim i vizualnim stvaranjem istražuje, interpretira i izražava različite ideje i sadržaje:

- osobni sadržaji (informacije, osjećaji misli, iskustva, stavovi i vrijednosti)
- sadržaji likovne i vizualne umjetnosti te sadržaji i izrazi drugih umjetničkih područja
- sadržaji iz svakodnevnoga života i bliže okoline.

Učenik se u procesu stvaranja i izražavanja služi likovnim jezikom polazeći od simboličke i asocijativne vrijednosti: crte, boje, mase i prostora te kompozicijskih načela (ritam, kontrast, omjer....):

Obvezni likovni pojmovi:

- izražajnost crta
- boja: gradacija (ton, vrsta boje, čistoća), kontrasti boja (boja, svjetlina, toplo-hladni, komplementarni)
- ploha: pozitiv i negativ
- površina: crtačke, slikarske i kiparske (plastičke) teksture
- masa i prostor: različiti odnosi mase i prostora (skulptura i arhitektura)
- dvodimenzionalno, trodimenzionalno; prostor i vrijeme: lik, tijelo, prostor, pokret (doživljaj prostora kroz kretanje).
- različiti ritmovi na plohi, u prostoru i u vremenu
- omjeri veličina na plohi i u prostoru
- dominacija (isticanje i naglašavanje bojom, oblikom, veličinom, smjerom...)
- kompozicija (kružna, vodoravna, okomita, dijagonalna, piramidalna), rekompozicija.

Učenik upoznaje pojmove i forme izražavanja i oblikovanja iz likovne i vizualne umjetnosti i kulture:

cijelovito oblikovanje kazališnoga prostora (rekviziti, kostimografija, scenografija; svjetlost, boja, materijali/površina), skica i studija, stop animacija, obrada fotografije: fotomontaža (rekompozicija i redefinicija), fotostrip, tipografija.

Učenik se upoznaje i služi nekim od izražajnih mogućnosti predloženih umjetničkih praksi ili koncepata:
performance, happening, konceptualna umjetnost, umjetnička instalacija, digitalna umjetnost, novi mediji.

6 A 2 UČENIK DEMONSTRIRA FINE MOTORIČKE VJEŠTINE UPORABOM I VARIRANJEM RAZLIČITIH LIKOVNIH MATERIJALA I POSTUPAKA U VLASTITOME LIKOVNOM IZRAŽAVANJU.	Učenik istražuje i varira likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka. Uočava i izražava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi. Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).	Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada. Pokazuje zadovoljavajući stupanj preciznosti,	Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti	Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada istražujući postupke i	Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada inventivno istražujući
---	---	---	---	--	--

		kontrole materijala i izvedbe s minimumom detalja.	tehnika. Pokazuje zadovoljavajući stupanj preciznosti, kontrole materijala i izvedbe detalja.	mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.	postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.
--	--	--	---	--	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Mogućnosti kontrole likovnih materijala uključuju pritisak, nagib, spajanje, i druge postupke.

Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:

- crtačke: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš
- slikarske: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž-papir, kolaž iz časopisa
- prostorno-plastičke: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal), aluminijска folija, kaširani papir (papir mâché), žica
- grafičke: monotipija, kartonski tisak, kolagrafija.

6. A 3 UČENIK SE U IZVOĐENJU ZADATAKA SLUŽI NOVOMEDIJSKIM TEHNOLOGIJAMA USKLADUJUĆI POZNAVANJE NJIHOVIH TEHNIČKIH I IZRAŽAJNIH MOGUĆNOSTI S PRINCIPIMA LIKOVNOGA/VIZUALNOG A JEZIKA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik digitalnim fotoaparatom (digitalni fotoaparat, pametni telefon i sl.) snima fotografije bilježeći tematske i likovne ili vizualne sadržaje iz okoline služeći se znanjem o kadru, planu, kutu snimanja, kompoziciji, svjetlu, boji, kontrastu i ostalim likovnim pojmovima - primjenjuje znanja o kompoziciji služeći se s više funkcija programa za obradu fotografije (promjena kontrasta, svjetlosti, boje, formata, rekomponiranje, fotomontaža) - primjenjuje znanja o kadru, planu, kompoziciji (vrste kompozicije i načini gradnje kompozicije) rabeći osnovne funkcije programa za montažu kako bi izradio kraću animiranu formu tehnikom stop animacije ili nekog drugog programa za montažu 	Učenik se uz učiteljevu pomoć služi osnovnim izražajnim mogućnostima likovnoga jezika, tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i njihovoj obradi.	Uz posredovanje učitelja učenik se služi izražajnim mogućnostima likovnoga jezika, tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i njihovoj obradi.	Učenik samostalno usklađuje izražajne mogućnosti likovnoga jezika s tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i njihovoj obradi; uz posredovanje učitelja izrađuje kraću animiranu formu.	Učenik u odmaku od običajnih rješenja usklađuje uporabu izražajnih mogućnosti likovnoga jezika s tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija, njihovoj obradi i uporabi u izradi kraće animirane forme.
---	--	--	--	--	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:				
Ishod se ostvaruje u skladu s tehničkim mogućnostima škole i učenika. Učenici mogu raditi u paru ili grupi te se zajednički služiti dostupnom tehnologijom.				
DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV				
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD NAKON 6. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI		
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA
				IZNIMNA

6. B 1 UČENIK OPISUJE I PROMIŠLJA LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA U CJELINU.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik opisuje i promišlja umjetničko djelo kao cjelinu: opaža i istražuje povezanost materijala, postupaka, likovnog jezika, odnosa forme i sadržaja (prikaz motiva, teme, poruke, asocijacije) u izražavanju ideje - učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim iskustvom, osjećajima, mislima i stavovima 	<p>Učenik uz učiteljevu pomoć detaljno opisuje suodnos tematskoga i likovnoga ili vizualnoga sadržaja povezujući ga s vlastitim doživljajem.</p>	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje detaljno opisuje i iznosi promišljanja o suodnosu tematskoga i likovnoga ili vizualnoga sadržaja povezujući ga s vlastitim doživljajem.</p>	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje precizno opisuje i iznosi promišljanja o umjetničkome djelu kao cjelini povezujući vlastiti doživljaj sa suodnosom ideje i tematskoga te likovnoga ili vizualnoga sadržaja djela.</p>	<p>Učenik samostalno precizno opisuje i iznosi promišljanja o umjetničkome djelu kao cjelini povezujući vlastiti doživljaj sa suodnosom ideje i tematskog te likovnoga ili vizualnoga sadržaja djela.</p>

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizuelne komunikacije i dizajn (grafički, produkt), arhitektura, fotografija, film (igrani, dokumentarni i animirani), strip, scenografija, kostimografija, lutkarstvo.

Učenika se potiče da u neposrednome susretu s djelima i spomenicima prikuplja i bilježi podatke (pisane i vizuelne bilješke) koji se odnose na istraživani sadržaj te da se njima kasnije služi u vlastitome radu.

6. B 2 UČENIK PREPOZNAJE REDOSLIJED ETAPA STVARALAČKOGA PROCESA TE ANALIZIRA SVOJ LIKOVNI I VIZUALNI RAD I RADOVE DRUGIH UČENIKA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik prepoznaće redoslijed etapa stvaralačkoga procesa i prihvata ih kao sastavni dio organizacije vlastitoga rada - učenik opisuje i uspoređuje likovne i vizuelne radove kao cjelinu: odnos likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikazanog motiva, izražene ideje i originalnosti, uloženog truda i dovršenosti rada 	<p>Učenik uz učiteljevu pomoć prepoznaće redoslijed različitih etapa stvaralačkoga procesa te analizira svoj likovni ili vizuelni rad i radove drugih učenika prepoznajući uporabu likovnog</p>	<p>Učenik uz učiteljevu podršku prepoznaće redoslijed različitih etapa stvaralačkoga procesa te analizira i kritički propituje svoj</p>	<p>Učenik, s povremenim greškama, prepoznaće redoslijed različitih etapa stvaralačkoga procesa te analizira i kritički propituje svoj</p>	<p>Učenik samostalno prepoznaće redoslijed različitih etapa stvaralačkoga procesa, analizira i kritički propituje svoj likovni ili vizuelni</p>

	<p>-- učenik analizira i kritički propituje likovne i vizualne radove ukazujući na moguće nedostatke ili zanimljiva rješenja</p> <p>- prosuđuje suradnju u zajedničkome stvaralačkom procesu (grupni rad ili rad u paru)</p> <p>- učenik prepoznaže razinu osobnoga zadovoljstva u stvaralačkome procesu</p>	<p>jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući i uspoređujući uporabu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika raspravljajući o maštovitosti uporabe likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika procjenjujući uspješnost i maštovitost uporabe likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>
UMJETNOST U KONTEKSTU					
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD NAKON 6. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
6. c 1 UČENIK LIKOVnim i VIZUALnim IZRAŽAVANjem ISTRAŽUJE UTJECAJ	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: - analizira utjecaj uporabe i interpretacije svjetlosti, boje i materijala/površina u arhitekturi na taktilni i vizualni doživljaj prostora	Učenik uz učiteljevo posredovanje uočava utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga	Učenik uz učiteljevo posredovanje analizira utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga	Učenik samostalno analizira utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga	Učenik samostalno analizira i propituje utjecaj vizualnih komunikacija i

VIZUALNIH KOMUNIKACIJA I PROSTORNOGA OBLIKOVANJA OKOLINE NA VLASTITI ŽIVOT.	<ul style="list-style-type: none"> - u prostoru, za koji je povezan svakodnevnim aktivnostima i boravkom, prepoznae mogućnost ili potrebu njegova (pre)oblikovanja (svjetlost, boja i materijal/površina) - istražuje i analizira što sve utječe na funkcionalnost određenoga uporabnog predmeta, u studiji razrađuje izvediv prijedlog oblikovanja određenoga uporabnog predmeta kojim rješava neku od svojih svakodnevnih potreba te realizira svoju ideju u obliku prototipa ili makete - uspoređuje čitljivost teksta i jasnoću poruke uporabom različitih veličina i tipova pisma te odnosa slike i teksta - prezentira određeni sadržaj u jednostavnim računalnim programima za prezentacije i/ili u formi plakata, rabeći različite odnose slike i teksta radi postizanja vizualne preglednosti, čitljivosti i jasnoće 	<p>oblikovanja okoline na neke aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe njezina (pre)oblikovanja, predlaže i razrađuje likovna i vizualna rješenja prezentacija.</p>	<p>prostornoga oblikovanja okoline na neke aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe i pronalazi mogućnosti njezina (pre)oblikovanja, predlaže i razrađuje likovna i vizualna rješenja prezentacija.</p>	<p>oblikovanja okoline na različite aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe i pronalazi mogućnosti njezina (pre)oblikovanja, predlaže i razrađuje likovna i vizualna rješenja prezentacija.</p>	<p>prostornoga oblikovanja okoline na različite aspekte vlastitoga života i života u zajednici, samostalno uočava potrebe i pronalazi razne mogućnosti njezina (pre)oblikovanja, predlaže i detaljno razrađuje originalna likovna i vizualna rješenja prezentacija, na neuobičajen način rabeći različite odnose slike i teksta.</p>
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: <p>Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 6. A 1 te sa na taj način i vrednuje.</p> <p>Učenik u prostoru, za koji je povezan svakodnevnim aktivnostima i boravkom, prepoznae mogućnost ili potrebu njegova (pre)oblikovanja.</p> <p>Učenik uspoređuje čitljivost teksta i jasnoću poruke uporabom različitih veličina i tipova pisma te različitih odnosa slike i teksta, istražujući odabrane i njemu sadržajno bliske primjere tiskovina, plakata i digitalnih medija.</p>					
6. c 2	<ul style="list-style-type: none"> - učenik uspoređuje umjetnička djela uzimajući u obzir različite društvene čimbenike koje povezuje sa znanjima stečenim na 	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje opisuje umjetnička</p>	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje</p>	<p>Učenik samostalno opisuje i</p>	<p>Učenik samostalno i precizno opisuje</p>

UČENIK RASPRAVLJA O DRUŠTVENOME KONTEKSTU UMJETNIČKOGA DJELA.	<p>drugim nastavnim predmetima te iskustvima iz svakodnevnog života (društveni kontekst umjetničkog djela)</p> <p>- učenik uspoređuje i interpretira djela tradicijskoga oblikovanja različitih krajeva i kultura s obzirom na društveni kontekst u kojemu su nastala (način života, običaji, vrijednosti) te raspravlja o njihovoj ulozi i važnosti njihova očuvanja u oblikovanju kulturnoga identiteta (nacionalnoga ili lokalnoga)</p>	<p>djela i djela tradicijske baštine povezujući ih s društvenim kontekstom te navodi različite oblike djelovanja umjetnika u zajednici.</p>	<p>opisuje umjetnička djela i djela tradicijske baštine povezujući ih s društvenim kontekstom te opisuje različite oblike djelovanja umjetnika u zajednici.</p>	<p>uspoređuje različita umjetnička djela i djela tradicijske baštine povezujući ih s društvenim kontekstom i stečenim znanjima iz drugih predmeta te opisuje ulogu umjetničkoga djelovanja u zajednici.</p>	<p>i uspoređuje različita umjetnička djela i djela tradicijske baštine, povezujući ih s društvenim kontekstom te opisuje različite uloge umjetničkoga djelovanja u zajednici.</p>
--	--	---	---	---	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te tijekom izvanučioničke nastave. Ostvaruje se zajedno s ishodima 6. A 1 i 6. B 1 te sa na taj način i vrednuje. Može se reazlirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udružnjima i institucijama.

LIKOVNA KULTURA: 7. RAZRED					
STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST					
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
NAKON 7. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA

7. A 1 UČENIK OBLIKUJE IDEJE KAO PORUKE KOJIMA KOMUNICIRA S OKOLINOM SLUŽEĆI SE LIKOVNIM I VIZUALNIM JEZIKOM.	<p>Učenik likovnim i vizualnim stvaranjem istražuje, interpretira i izražava različite ideje i sadržaje.</p> <p>Učenik u stvaralačkome procesu i izražavanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koristi likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatu) - rješava određeni problem polazeći od različitih koncepata i gledišta - povezuje ideju s likovnim jezikom, materijalom, medijem i tehnikom u jedinstvenu cjelinu - izražava poruku likovnim ili vizualnim radom - služi se iskustvom usmjerenoga opažanja - upoznaje pojmove i forme izražavanja i oblikovanja iz likovne/vizualne umjetnosti i kulture 	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje oblikuje ideje kao povremeno prepoznatljive poruke kojima komunicira s okolinom služeći se likovnim i vizualnim jezikom, materijalom, medijem i tehnikom.</p>	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje oblikuje ideje kao prepoznatljive poruke kojima komunicira s okolinom služeći se likovnim i vizualnim jezikom, materijalom, medijem i tehnikom.</p>	<p>Učenik samostalno oblikuje ideje kao prepoznatljive poruke kojima komunicira s okolinom služeći se likovnim i vizualnim jezikom, materijalom, medijem i tehnikom.</p>	<p>Učenik samostalno oblikuje originalne ideje kao prepoznatljive poruke kojima komunicira s okolinom služeći se likovnim i vizualnim jezikom, materijalom, medijem i tehnikom.</p>
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					
<p>Učenik likovnim i vizualnim stvaranjem istražuje, interpretira i izražava različite ideje i sadržaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> -osobni sadržaji (informacije, osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti) -sadržaji likovne i vizualne umjetnosti te sadržaji/izrazi drugih umjetničkih područja -sadržaji iz svakodnevnoga života i bliže okoline. <p>Učenik se u procesu stvaranja i izražavanja služi likovnim jezikom polazeći od različitih koncepata i gledišta.</p> <p>Obvezni likovni pojmovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tonsko i kolorističko izražavanje - prividi prostora na plohi: očište, prostorni planovi, geometrijska perspektiva (s jednim ili više očišta), poliperspektiva, "koloristička perspektiva" (prostorno djelovanje boje) - omjer i razmjer, proporcija, kanon - simetrična i asimetrična kompozicija, statično-dinamično - ritam na plohi, u prostoru i u vremenu. 					

Učenik upoznaje pojmove i forme izražavanja i oblikovanja iz likovne/vizualne umjetnosti i kulture: mediji vizualnih komunikacija (internet i društvene mreže, plakat, omot cd-a, časopisi, reklame itd.), tipografija (asocijativna uloga pisma), video i film (kadar, vrste planova i kutova snimanja), obrada videa i montaža (kontrast, svjetlost, boja, kadar, ritam, trajanje, sekvenca, brzina), arhitektura i produkt dizajn (serijska proizvodnja, ergonomičnost), modni i tekstilni dizajn (uzorak, materijali i krojevi).

Učenik se upoznaje i služi nekim od izražajnih mogućnosti predloženih umjetničkih praksi ili koncepata: performance, happening, konceptualna umjetnost, umjetnička instalacija, digitalna umjetnost, novi mediji.

7. A 2	UČENIK DEMONSTRIRA FINE MOTORIČKE VJEŠTINE EKSPERIMENTIRAJUĆI I VARIRAJUĆI RAZLIČITE LIKOVNE MATERIJALE I POSTUPKE U VLASTITOME LIKOVNOM IZRAŽAVANJU.	Učenik eksperimentira i varira likovne materijale i postupke te istražuje osobni rukopis kako bi izradio svoj likovni rad. Uočava i izražava obilježja likovnih materijala i postupaka pri njihovoj uporabi. Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).	Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje zadovoljavajući stupanj preciznosti, kontrole materijala i izvedbe detalja.	Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje zadovoljavajući stupanj preciznosti, kontrole materijala i izvedbe detalja. Prepoznaje različite rukopise i načine njihove izvedbe.	Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada inventivno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe. Prepoznaje različite rukopise i načine njihove izvedbe.	Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada inventivno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe. Prepoznaje različite rukopise i načine njihove izvedbe te nalazi vlastita rješenja.
---------------	--	---	---	---	--	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Mogućnosti kontrole likovnih materijala uključuju pritisak, nagib, spajanje, i druge postupke.

Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:

- crtačke: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, laverani tuš
- slikarske: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž-papir, kolaž iz časopisa
- prostorno-plastičke: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal), aluminijска folija, kaširani papir (papir māšé), žica
- grafičke: monotipija, kartonski tisak, kolografija, linorez.

7. A 3	<p>UČENIK SE U IZVOĐENJU ZADATAKA SLUŽI NOVOMEDIJSKOM TEHNOLOGIJOM USKLAĐUJUĆI POZNAVANJE NJIHOVIH TEHNIČKIH I IZRAŽAJNIH MOGUĆNOSTI S PRINCIPIMA LIKOVNOG I VIZUALNOG JEZIKA.</p> <p>- učenik digitalnom kamerom (digitalni fotoaparat, pametni telefon i sl.) snima video materijale služeći se znanjem o kadru, planu, kutu snimanja, svjetlu, boji, vrstama kompozicije i načinima gradnje kompozicije te ostalim likovnim pojmovima</p> <p>- učenik primjenjuje znanja o kadru, planu, vrstama i načinima gradnje kompozicije služeći se različitim funkcijama programa za obradu videa i montažu (promjena kontrasta, ritma, svjetlosti, boje, kada, trajanja, sekvene i brzine)</p>	<p>Učenik se uz učiteljevu pomoć služi osnovnim izražajnim mogućnostima likovnoga jezika te osnovnim tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju videozapisa.</p>	<p>Učenik se uz posredovanje učitelja služi izražajnim mogućnostima likovnoga jezika te tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju videozapisa i njihovoj obradi.</p>	<p>Učenik samostalno usklađuje izražajne mogućnosti likovnoga jezika s tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju videozapisa; uz posredovanje učitelja obrađuje video zapis.</p>	<p>Učenik u odmaku od uobičajnih rješenja usklađuje uporabu izražajnih mogućnosti likovnoga jezika s tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju videozapisa i njihovoj obradi; odabire tehničke metode kojima najbolje može izraziti ideju.</p>
---------------	---	--	---	---	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se ostvaruje u skladu u tehničkim mogućnostima škole i učenika. Učenici mogu raditi u paru ili grupi te se zajednički služiti dostupnom tehnologijom.

DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV

ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD	NAKON 7. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
7. B 1 UČENIK INTERPRETIRA LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA U CJELINU.	- učenik interpretira umjetničko djelo kao cjelinu: opaža i istražuje povezanost materijala, postupaka, likovnog jezika, odnosa forme i sadržaja (prikaz motiva, teme, poruke, asocijacije) u izražavanju ideje - učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim iskustvom, osjećajima, mislima i stavovima	Učenik uz učiteljevu pomoć detaljno opisuje suodnos tematskoga i likovnoga/vizualnog a sadržaja povezujući ga s vlastitim doživljajem.	Učenik uz učiteljevo posredovanje detaljno opisuje i interpretira suodnos tematskoga i likovnoga/vizualnoga sadržaja povezujući ga s vlastitim doživljajem.	Učenik uz učiteljevo posredovanje argumentirano obrazlaže stavove o umjetničkome djelu, koji se temelje na promišljanju djela kao cjeline povezujući vlastiti doživljaj sa suodnosom ideje i tematskim te likovnim/vizualnim sadržajem djela.	Učenik samostalno argumentirano obrazlaže stavove o umjetničkome djelu, koji se temelje na promišljanju djela kao cjeline povezujući vlastiti doživljaj sa suodnosom ideje i tematskim te likovnim/vizualnim sadržajem djela.	
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:						
<p>Interpretacija djela može biti opisna i likovna.</p> <p>Učenika se potiče da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostalno prikuplja informacije o umjetniku i djelu - interpretira djelo povezujući sve prikupljene podatke i vlastiti doživljaj koji se odnose na istraživani sadržaj te se njima kasnije služi u vlastitome radu 						

<p>Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički, produkt, web), arhitektura i urbanizam, film (igrani i animirani, dokumentarni i eksperimentalni), strip.</p>						
7. B 2 UČENIK OPISUJE RAZLIČITE ETAPE STVARALAČKOGA PROCESA, ANALIZIRA I VREDNUJE SVOJ LIKOVNI ILI VIZUALNI RAD TE RADOVE DRUGIH UČENIKA.	<p>Učenik opisuje različite etape stvaralačkoga procesa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - promišlja o mogućim promjenama prvobitnih rješenja te predlaže nova rješenja - uspoređuje vlastiti stvaralački proces sa stvaralačkim procesom drugih učenika <p>Učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizuelne radove kao cjelinu: odnos likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikazanog motiva, izražene ideje i originalnosti, uloženog truda i dovršenosti rada.</p> <p>Učenik prepoznaje razinu osobnoga zadovoljstva u stvaralačkome procesu.</p>	<p>Učenik uz učiteljevu pomoć analizira različite etape stvaralačkoga procesa te analizira svoj likovni ili vizuelni rad i radove drugih učenika prepoznajući uporabu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik uz učiteljevu pomoć analizira različite etape stvaralačkoga procesa te analizira i prosuđuje svoj likovni ili vizuelni rad i radove drugih učenika prepoznajući i uspoređujući uporabu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik samostalno analizira različite etape stvaralačkoga procesa te analizira i prosuđuje svoj likovni ili vizuelni rad i radove drugih učenika raspravljajući o uspješnosti i maštovitosti uporabe likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik samostalno analizira različite etape stvaralačkoga procesa te analizira i prosuđuje svoj likovni ili vizuelni rad i radove drugih učenika procjenjujući uspješnost i maštovitost uporabe likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik samostalno analizira različite etape stvaralačkoga procesa te analizira i prosuđuje svoj likovni ili vizuelni rad i radove drugih učenika procjenjujući uspješnost i maštovitost uporabe likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>
UMJETNOST U KONTEKSTU						
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD NAKON 7. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA		RAZINA USVOJENOSTI			
7. c 1 UČENIK LIKOVNIM I VIZUALNIM	<p>Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizira različita oblikovna obilježja prostora (proporcionalni odnosi, odnosi mase i prostora, prostorna organizacija) 		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA

IZRAŽAVANJEM ANALIZIRA UTJECAJ VIZUALNIH KOMUNIKACIJA I PROSTORNOGA OBLIKOVANJA OKOLINE NA VLASTITI ŽIVOT TE DAJE PRIJEDLOG NJEZINA MOGUĆEG (PRE)OBLIKOVANJA.	<ul style="list-style-type: none"> - u vlastitome radu varira neke od uočenih obilježja i objašnjava kako svaka promjena utječe na doživljaj prostora, aktivnosti i sadržaje koji se u njemu odvijaju - propituje kako se sadržaji popularne kulture interpretiraju u različitim medijima vizualnih komunikacija (uporaba vizualnih asocijacija i metafora, asocijativne vrijednosti pisma) i utječu na identitet učenika - razrađuje idejno rješenje nekog sadržaja popularne kulture u odabranom suvremenom mediju vizualnih komunikacija. 	<p>vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na neke aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe njezina (pre)oblikovanja te predlaže i razrađuje moguće rješenje.</p>	<p>vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na neke aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe i pronalazi mogućnosti njezina (pre)oblikovanja te predlaže i razrađuje moguće rješenje.</p>	<p>komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na različite aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe i pronalazi mogućnosti njezina (pre)oblikovanja te predlaže i razrađuje izvediva rješenja.</p>	<p>vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na različite aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava potrebe i pronalazi razne mogućnosti njezina (pre)oblikovanja te predlaže i detaljno razrađuje neuobičajena i izvediva rješenja.</p>
--	---	---	--	---	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 7. A 1 te sa na taj način i vrednuje.

Učenik uspoređuje odabrane primjere arhitektonskih cjelina s primjerima dostupnim njegovu svakodnevnom iskustvu.

<p>7. c 2</p> <p>UČENIK RASPRAVLJA O DRUŠTVENOME KONTEKSTU UMJETNIČKOGA DJELA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik opisuje i uspoređuje umjetnička djela s obzirom na različite društvene čimbenike te ih povezuje sa stečenim znanjima iz drugih predmeta i iskustvima iz svakodnevnoga života (društveni kontekst umjetničkog djela) - učenik raspravlja o ulozi umjetnika u zajednici, kao interpretatoru i oblikovatelju različitih sadržaja - učenik raspravlja o različitim ulogama koje likovno/vizualno izražavanje i umjetničko djelo mogu imati u životu zajednice 	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje povezuje umjetničko djelo s određenim umjetničkim kontekstom i navodi različite oblike djelovanja umjetnika u zajednici.</p>	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje opisuje društveni kontekst umjetničkoga djela stvarajući različite vrste poveznica, opisuje različite oblike djelovanja umjetnika u zajednici.</p>	<p>Učenik samostalno opisuje društveni kontekst umjetničkoga djela stvarajući različite vrste poveznica te raspravlja o ulozi umjetnika i umjetničkoga djela u zajednici.</p>	<p>Učenik samostalno i precizno analizira društveni kontekst umjetničkoga djela, stvarajući veći broj poveznica, služeći se različitim argumentima raspravlja o ulozi umjetnika i umjetničkoga djela u zajednici.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te na izvanučioničkoj nastavi. Ostvaruje se zajedno s ishodima 7. A 1, 7. B 1 i 7. B 2 te sa na taj način i vrednuje. Može se reazlirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama.</p>					

LIKOVNA KULTURA: 8. RAZRED					
STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
8. A 1 UČENIK ISTRAŽUJE, INTERPRETIRA I IZRAŽAVA RAZLIČITE SADRŽAJE TE ODABIRE FORMU, MATERIJAL, TEHNIKU I MEDIJ KAKO BI IZRAZIO SVOJU IDEJU	<p>Učenik likovnim i vizualnim stvaranjem istražuje, interpretira i izražava različite ideje i sadržaje.</p> <p>Učenik u stvaralačkome procesu i izražavanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koristi likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) - izražava različite sadržaje tako da oblikuje više ideja te bira jednu koju prenosi u određenu formu, materijal i medij (konceptualno mišljenje) - povezuje osobni sadržaj s idejom (reduciranje na karakteristično) - služi se tehnikama za produkciju ideja i poticanje lateralnoga mišljenja (divergentno mišljenje) - koristi asocijacije, metafore i simbole (zajedničke sastavnice različitih umjetnosti) pri oblikovanju ideje - oblikuje cjelinu kojoj su podređeni detalji (sintetsko mišljenje) - organizira proces vlastitoga rada po etapama kreativnoga procesa 	<p>Uz pomoć učitelja učenik istražuje i izražava različite sadržaje tako da oblikuje ideju koju izražava pomoću likovnog jezika, materijala i vizualnih medija; uz pomoć učitelja organizira proces vlastitoga rada po etapama kreativnoga procesa.</p>	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje istražuje i izražava različite sadržaje tako da oblikuje više ideja te bira jednu koju izražava pomoću likovnog jezika, materijala i vizualnih medija; uz pomoć učitelja organizira proces vlastitoga rada po etapama kreativnoga procesa.</p>	<p>Učenik istražuje, interpretira i izražava različite sadržaje tako da oblikuje više originalnih ideja te bira jednu koju izražava pomoću likovnog jezika, materijala i vizualnih medija; povремeno samostalno organizira proces vlastitoga rada po etapama kreativnoga procesa.</p>	<p>Učenik istražuje, interpretira i izražava različite sadržaje tako da oblikuje više originalnih ideja te bira jednu koju izražava pomoću likovnog jezika, materijala i vizualnih medija; samostalno organizira proces vlastitoga rada po etapama kreativnoga procesa.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje refleksiju kao sastavni dio stvaranja: promišlja učinjeno i na temelju toga poduzima sljedeće korake (analitičko mišljenje) - služi se iskustvom usmjerenoga opažanja - upoznaje pojmove i forme izražavanja i oblikovanja iz likovne/vizualne umjetnosti i kulture 			
--	---	--	--	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učenik likovnim i vizualnim stvaranjem istražuje, interpretira i izražava različite ideje i sadržaje:

- osobni sadržaji (informacije, osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti)
- sadržaji likovne i vizualne umjetnosti te sadržaji/izrazi drugih umjetničkih područja
- sadržaji iz svakodnevnoga života i bliže okoline.

Učenik se u procesu stvaranja i izražavanja služi likovnim jezikom polazeći od jedinstva likovnih elemenata i sintakse likovnoga jezika u oblikovanju cjeline:

Obvezni likovni pojmovi:

- crte prema toku, karakteru i značenju
- dimenzije boja (kromatska kvaliteta / vrsta boje, ton, zasićenost); boja kao svjetlost, pigment, u digitalnim i elektroničkim medijima; simbolika i asocijativnost boja; kolorističko i tonsko slikanje, svi kontrasti boja
- ploha: privid prostora na plohi – geometrijska perspektiva (očište), poliperspektiva, koloristička perspektiva (prostorno djelovanje boja)
- površina: crtačka, slikarska i kiparska (plastička) tekstura
- masa i prostor: masa (punina) i prostor (praznina) u skulpturi i arhitekturi; različiti odnosi mase i prostora
- kontrast (različiti kontrasti na plohi i u prostoru)
- ritam (pravilni, nepravilni); različiti ritmovi na plohi, u prostoru i u vremenu
- ravnoteža, simetrija i asimetrija; omjeri, razmjeri, proporcije; dominacija (isticanje i naglašavanje bojom, oblikom, veličinom, smjerom itd.)
- harmonija i jedinstvo
- kompozicija (horizontalna, vertikalna, dijagonalna, piridalna, kružna).

Učenik prepoznaje etape kreativnoga procesa:

- priprema (definira problem, prikuplja i razvrstava informacije)
- inkubacija (bavljenje problemom, uglavnom na nesvesnoj razini s pomoću slika i asocijacija)
- iluminacija (stvaranje novih rješenja odnosno ideja, odabiranje nekih ideja i odbacivanje drugih, aha-efekt)
- verifikacija/elaboracija/evaluacija/komunikacija (provjera i obrada rješenja te njihovo kritičko ispitivanje, dovršenost, identifikacija s likovnim/vizualnim radom ili procesom).

Učenik upoznaje tehnike za produkciju ideja i poticanje lateralnoga mišljenja (npr. oluja ideja, tehnika niti, tehnika šest šešira itd.)

Učenik upoznaje pojmove i forme izražavanja i oblikovanja iz likovne/vizualne umjetnosti i kulture: fotografija, video i film (kadar, vrste planova i kutova snimanja, format, svjetlost, kompozicija i kontrasti, boja, obrada i montaža).

Učenik se upoznaje i služi nekima od izražajnih mogućnosti predloženih umjetničkih praksi ili koncepata: performance, happening, konceptualna umjetnost, umjetnička instalacija, digitalna umjetnost, novi mediji.

8. A 2 UČENIK DEMONSTRIRA FINE MOTORIČKE VJEŠTINE EKSPERIMENTIRAJUĆI I VARIRAJUĆI RAZLIČITE LIKOVNE MATERIJALE I POSTUPKE U VLASTITOME LIKOVNOM IZRAŽAVANJU.	Učenik inventivno uporabljuje i varira likovne materijale i postupke te istražuje osobni rukopis kako bi izradio svoj rad. Uočava i izražava obilježja likovnih materijala i postupaka pri njihovoj uporabi. Snalazi se s poznatim i nepoznatim tehnikama te likovnim materijalima. Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).	Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje zadovoljavajući stupanj preciznosti, kontrole materijala i izvedbe detalja. Prepoznaje različite rukopise i načine njihove izvedbe.	Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje zadovoljavajući stupanj preciznosti, kontrole materijala i izvedbe detalja. Prepoznaje različite rukopise i načine njihove izvedbe.	Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada inventivno istražujući postupke i mogućnosti tehnika te se snalazi s nepoznatim tehnikama i materijalima. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe. Prepoznaje različite rukopise i načine njihove izvedbe te nalazi vlastita rješenja.	Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada inventivno istražujući postupke i mogućnosti tehnika te se dobro snalazi s nepoznatim tehnikama i materijalima. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe. Prepoznaje različite rukopise i načine njihove
---	---	---	---	--	---

					izvedbe te nalazi vlastita rješenja. .
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Mogućnosti kontrole materijala uključuju pritisak, nagib, spajanja, oblikovanja i sl.</p> <p>Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:</p> <ul style="list-style-type: none">- crtačke: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš- slikarske: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri (minijatura), kolaž-papir, kolaž iz časopisa- prostorno-plastičke: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal), aluminijска folija, kaširani papir (papir mâché), žica- grafičke: monotipija, kartonski tisak, kolagrafija, linorez.					

8. A 3 UČENIK SE U IZVOĐENJU ZADATAKA SLUŽI NOVOMEDIJSKIM TEHNOLOGIJAMA USKLADUJUĆI POZNAVANJE NJIHOVIH TEHNIČKIH I IZRAŽAJNIH MOGUĆNOSTI S PRINCIPIMA LIKOVNOGA/VIZUALNOGA JEZIKA.	<p>- učenik digitalnom fotokamerom (digitalni fotoaparat, pametni telefon i sl.) snima fotografije i video materijale kako bi zabilježio motive i teme iz vlastite okoline služeći se znanjem o kadru, planu, kutu snimanja, kompoziciji, svjetlu, boji i ostalim likovnim pojmovima</p> <p>- učenik primjenjuje znanja o vrstama i načinima gradnje kompozicije služeći se programima za obradu fotografije (promjena kontrasta, svjetlosti, boje, formata, rekomponiranje, fotomontaža)</p> <p>- učenik primjenjuje znanja o kadru, planu, vrstama i načinima gradnje kompozicije služeći se različitim funkcijama programa za obradu videa, montažu videa i fotografija (promjena kontrasta, svjetlosti, boje, promjena kадра, ritam, trajanje, interval, brzina); rabi tehniku stop-animacije i ostalih programa za montažu</p>	<p>Učenik se uz učiteljevu pomoć služi izražajnim mogućnostima likovnoga jezika, osnovnim tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i videozapisa.</p>	<p>Učenik se uz učiteljevo posredovanje služi i izražajnim mogućnostima likovnoga jezika te tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i videozapisa, njihovoj obradi.</p>	<p>Učenik samostalno usklađuje izražajne mogućnosti likovnoga jezika s tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i videozapisa; uz učiteljevo posredovanje obrađuje fotografije i videozapise.</p>	<p>Učenik u odmaku od uobičajenih rješenja usklađuje uporabu izražajnih mogućnosti likovnoga jezika s tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i videozapisa, njihovoj obradi; odabire tehničke metode kojima najbolje može izraziti ideju.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ishod se ostvaruje u skladu u tehničkim mogućnostima škole i učenika. Učenici mogu raditi u paru ili grupi te se zajednički služiti dostupnom tehnologijom.</p>					
DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV					

ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
8. B 1 UČENIK INTERPRETIRA LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA U CJELINU.	- učenik interpretira umjetničko djelo kao cjelinu: opaža i istražuje povezanost materijala, postupaka, likovnog jezika, odnosa forme i sadržaja (pričak motivu, temu, poruku, asocijacije) u izražavanju ideje - učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim iskustvom, osjećajima, mislima i stavovima	Učenik uz učiteljevo posredovanje detaljno opisuje suodnos tematskoga i likovnoga/vizualnoga sadržaja povezujući ga s vlastitim doživljajem.	Učenik uz učiteljevo posredovanje detaljno opisuje i interpretira suodnos tematskoga i likovnoga/vizualnoga sadržaja povezujući ga s vlastitim doživljajem.	Učenik samostalno obrazlaže stavove o umjetničkom djelu, koji se temelje na promišljanju djela kao cjelini, povezujući vlastiti doživljaj sa suodnosom ideje, tematskim i likovnim/vizualnim sadržajem djela.	Učenik samostalno argumentirano i precizno obrazlaže stavove o umjetničkom djelu, koji se temelje na promišljanju djela kao cjelini, te povezuje vlastiti doživljaj sa suodnosom ideje, tematskim i likovnim/vizualnim sadržajem djela.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					
<p>Učenika se potiče da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostalno prikuplja informacije o umjetniku i djelu - promišlja, interpretira i prosuđuje djelo povezujući sve prikupljene podatke i vlastiti doživljaj koji se odnose na istraživani sadržaj te se njima kasnije služi u vlastitome radu <p>Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizuelne komunikacije i dizajn (grafički, web), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani, dokumentarni i eksperimentalni), strip.</p> <p>Tijekom 3. odgojno obrazovnoga ciklusa u neposrednome susretu, u stvarnome prostoru učenik upoznaje i istražuje barem dva od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnome prostoru, elementi gradskoga tkiva, lokaliteta ili pojedinačnih arhitektonskih objekata.</p>					

<p>Preporučeni oblici rada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - terenska nastava - projektna nastava/ projektni zadatci - organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije. 					
8. B 2 UČENIK ANALIZIRA RAZLIČITE ETAPE STVARALAČKOGA PROCESA TE INTERPRETIRA I VREDNUJE SVOJ LIKOVNI I VIZUALNI RAD I RADOVE DRUGIH UČENIKA.	<p>Učenik analizira različite etape stvaralačkoga procesa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje i interpretira stvaralački proces (osobni i drugih učenika) - promišlja o mogućim promjenama prvobitnih rješenja te predlaže nova rješenja <p>Učenik interpretira i vrednuje likovne i vizualne radove kao cjelinu: odnos likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikazanog motiva, izražene ideje i originalnosti, uloženog truda i dovršenosti rada.</p> <p>Učenik prepoznaje razinu osobnoga zadovoljstva u stvaralačkome procesu.</p>	<p>Učenik uz učiteljevu pomoć analizira različite etape stvaralačkoga procesa te analizira, interpretira i prosuđuje svoj likovni i vizualni rad i radove drugih učenika prepoznaјući uporabu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik uz učiteljevu podršku analizira različite etape stvaralačkoga procesa, vraća se na prethodne etape i promišlja o mogućim promjenama prvobitnih rješenja te analizira, interpretira i prosuђuje svoj likovni i vizualni rad i radove drugih učenika prepoznaјući i uspoređujući uporabu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik samostalno analizira različite etape stvaralačkoga procesa, vraća se na prethodne etape i promišlja o mogućim promjenama prvobitnih rješenja, analizira, interpretira i prosuђuje svoj likovni i vizualni rad i radove drugih učenika raspravljajući o uspješnosti i maštovitosti uporabe likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik samostalno analizira različite etape stvaralačkoga procesa, vraća se na prethodne etape i promišlja o mogućim promjenama prvobitnih rješenja, analizira, interpretira i prosuђuje svoj likovni i vizualni rad i radove drugih učenika procjenjujući uspješnost i maštovitost uporabe likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>

UMJETNOST U KONTEKSTU					
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
8. c 1 UČENIK LIKOVnim i vizualnim izražavanjem analizira utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na vlastiti život te daje prijedlog njezina mogućeg (pre)oblikovanja. .	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: - analizira povezanost materijalnih i društvenih čimbenika koji uvjetuju organizaciju neke urbanističke cjeline - polazeći od analize, njegovu iskustvu dostupne, urbanističke cjeline, uočava različite potrebe i prepoznaje mogućnosti njezina preoblikovanja te predlaže i razrađuje moguće rješenje uočenoga problema - analizira vizualnu organizaciju različitih vrsta informacija u medijima te kako ona utječe na jasnoću poruke i preglednost sadržaja - oblikuje različite vrste vizualnih znakova i plakata vezanih uz aktivnosti u školi te predlaže idejna rješenja vizualnoga oblikovanja mrežne stranice ili nekoga drugog mrežnog sadržaja polazeći od analize utjecaja različitih odnosa slike i teksta	Učenik uz posredovanje učitelja uočava utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na neke aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe njezina (pre)oblikovanja te predlaže i razrađuje moguće rješenje.	Učenik uz posredovanje učitelja analizira utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na neke aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe i pronalazi mogućnosti njezina (pre)oblikovanja te predlaže i razrađuje moguće rješenje.	Učenik samostalno analizira utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na različite aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe i pronalazi mogućnosti njezina (pre)oblikovanja te predlaže i razrađuje izvediva rješenja.	Učenik samostalno analizira i propituje utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na različite aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava potrebe i pronalazi razne mogućnosti njezina (pre)oblikovanja te predlaže i detaljno razrađuje neuobičajena i izvediva rješenja.

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 8. A 1 te sa na taj način i vrednuje.

Učenik analizira povezanost materijalnih i društvenih čimbenika koji uvjetuju organizaciju neke urbanističke cjeline (povezanost prostorno-plastične organizacije, sadržaja i komunikacije u prostoru).

8. c 2 UČENIK RASPRAVLJA O DRUŠTVENOME KONTEKSTU UMJETNIČKOGA DJELA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik interpretira umjetnička djela s obzirom na različite društvene čimbenike te ih povezuje sa stečenim znanjima iz drugih predmeta i iskustvima iz svakodnevnoga života (društveni kontekst umjetničkog djela) - učenik analizira i interpretira tradicijske oblike likovnoga izražavanja i djela kulturne baštine s obzirom na kontekst u kojem su nastala i u kojem ih upoznaje - učenik povezuje važnost tradicijskog oblikovanja s očuvanjem kulturnoga identiteta (nacionalnoga ili lokalnog) - učenik raspravlja o ulozi umjetnika u zajednici, kao interpretatoru i oblikovatelju različitih sadržaja - učenik raspravlja o različitim ulogama koje likovno/vizualno izražavanje i umjetničko djelo mogu imati u životu zajednice 	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje opisuje društveni kontekst umjetničkoga djela stvarajući različite vrste poveznica te navodi različite oblike djelovanja umjetnika u zajednici.</p>	<p>Učenik samostalno opisuje društveni kontekst umjetničkoga djela stvarajući različite vrste poveznica te opisuje različite oblike djelovanja umjetnika u zajednici.</p>	<p>Učenik samostalno analizira društveni kontekst umjetničkoga djela stvarajući različite poveznice te raspravlja o ulozi umjetnika i umjetničkoga djela u zajednici.</p>	<p>Učenik samostalno interpretira društveni kontekst umjetničkoga djela stvarajući veći broj poveznica; služeći se različitim argumentima raspravlja o ulozi umjetnika i umjetničkoga djela u zajednici.</p>
---	--	--	---	---	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te na izvanučioničkoj nastavi. Ostvaruje zajedno s ishodima 8. A 1, 8. B 1 i 8. B 2 te sa na taj način i vrednuje. Može se reazlirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udružnjima i institucijama.

Učenik navodi nekoliko kulturno-umjetničkih ustanova (dostupnih njegovu iskustvu) i na temelju vlastitoga iskustva opisuje aktivnosti koje se u njima odvijaju.

Tijekom 3. odgojno-obrazovnoga ciklusa učenik sudjeluje u najmanje jednoj organiziranoj izvanškolskoj aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i ustanovama.

Preporučeni oblici rada:

- organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije
- uključivanje učenika u aktivnosti koje organiziraju kulturno-umjetničke ustanove (različite vrste radionica)
- posjet umjetničkom ateljeu, arhitektonskom ili dizajnerskom studiju i sl.
- osmišljavanje i izvedba projekata u suradnji s umjetnicima.

D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI PO DOMENAMA I RAZREDIMA NASTAVNOGA PREDMETA LIKOVNA UMJETNOST

LIKOVNA UMJETNOST: 1. RAZRED (OPĆA GIMNAZIJA, JEZIČNA GIMNAZIJA); 4. CIKLUS (PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKA GIMNAZIJA 35 SATI)
UMJETNOST I ČOVJEK

OBJAŠNJENJE KONCEPTA 1. RAZREDA UČENJA I POUČAVANJA:

U 1. godini učenja i poučavanja obrađuje se koncept "Umjetnost i čovjek" u kojem se istražuje odnos čovjeka i umjetničkoga stvaranja kroz dvije teme: "Ljudsko tijelo u umjetnosti" i "Pogled na svijet". Obje teme obrađuju se s nekoliko različitih problemskih pristupa. U temi "Ljudsko tijelo" u umjetnosti problematiziraju se različiti načini prikazivanja i korištenja ljudskoga tijela u umjetnosti u podtemama: tijelo kao objekt (predmet prikazivanja), tijelo u tragovima (razlaganje i pojednostavljenje tjelesnosti), tijelo kao subjekt (nositelj umjetničke aktivnosti). U temi "Pogled na svijet" obrađuju se odabir i prikaz tema karakterističnih za pojedina razdoblja (akt, portret, mrtva priroda, krajolik, veduta, žanr slike, interijer, prikazi životinja, sakralne teme), vrste perspektiva, različiti pristupi formi (figurativno, apstraktno, konceptualno) te prikaz vizualne stvarnosti u fotografiji, filmu i videu (kroz objektiv).

Redoslijed podtema nije nametnut, a učitelj odabire sinkronijski ili dijakronijski pristup pojedinoj temi, ishodu ili podishodu (u razradi ishoda). Ishodi se prožimaju i slobodno kombiniraju.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI				
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA	
Na kraju 1. godine učenja i poučavanja predmeta Likovna umjetnost:						
A 1.1	UČENIK ISTRAŽUJE ODABRANI PROBLEM U SKLOPU TEMA "LJUDSKO TIJELO U LIKOVNOJ UMJETNOSTI" I "POGLED NA SVIJET" TE PREZENTIRA/IZLAŽE REZULTAT ISTRAŽIVANJA U ODABRANOME MEDIJU.	- učenik u skupini istražuje temu "Ljudsko tijelo u likovnoj umjetnosti" odabirući problem unutar predloženih podtema - učenik u skupini istražuje temu "Pogled na svijet" odabirući problem unutar predloženih podtema - učenik istražuje proučavajući dostupnu literaturu, odabire relevantne podatke i oblikuje ih u smislen i argumentiran sadržaj te bira odgovarajuće likovne primjere - učenik prezentira rezultate istraživanja u odabranome mediju	Učenik s razumijevanjem primjenjuje osnovne likovne pojmove i ideje, izlaže problem s jednoga gledišta i odabire odgovarajuće likovne primjere.	Učenik odabire i primjenjuje relevantne podatke, smješta ih u kontekst i povezuje u smislenu cjelinu te prezentira/izvodi vizualno rješenje pazeći na kvalitetu tehničke izvedbe u odabranome mediju.	Učenik izlaže i razmatra problem s više gledišta, uspoređuje i suprotstavlja nekoliko ideja i argumentira ih te prezentira/izvodi vizualno rješenje sa smisлом za jasnoću vizualne poruke.	Učenik preispituje činjenice, tumači ih s više aspekata i izražava vlastite prijedloge, rješenja, zaključke ili stavove te prezentira/izvodi vizualno rješenje na kreativan način i s izraženim interesom za istraživanjem u njemu bliskim medijima.

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učenik istražuje temu "Ljudsko tijelo u likovnoj umjetnosti" odabirući problem unutar predloženih podtema: tijelo kao objekt/predmet prikazivanja, tijelo u tragovima/pojednostavljenje i razlaganje tjelesnosti, tijelo kao subjekt/nositelj umjetničke aktivnosti.

Učenik istražuje temu "Pogled na svijet" odabirući problem unutar predloženih podtema: problem prikazivanja prostora (perspektive), tematike i sadržaja, forme (figurativno, apstraktno, konceptualno), kadra ili objektiva (uporaba vizualne stvarnosti u slikarstvu i kiparstvu, filmu, videu i fotografiji).

	Učenik može realizirati rezultate istraživanja u jednome od predloženih medija: plakat, maketa, fotografija, video, portfolio, e-portfolio, prezentacija, izrada mrežne stranice i sl. Istraživanje više problema unutar jedne teme može se ujediniti u projekt.					
B 1.1	<p>UČENIK ANALIZIRA UJMJEĆNIČKO DJELO KOJE PRIKAZUJE ILI KORISTI LJUDSKO TIJELO I DJELO KOJE IZRAŽAVA POGLED NA SVIJET KROZ PERSPEKTIVU, TEMU, FORMU ILI KADAR/OBJEKТИV TE IZRAŽAVA KRITIČKI STAV.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik objašnjava kako su materijali i tehnike/postupci slike, kiparstva, fotografije i filma odredili formalna obilježja umjetničkoga djela - učenik objašnjava likovne elemente, načela oblikovanja i stilski obilježja u svrhu izražavanja kritičkoga stava - učenik uspoređuje odnos teme i sadržaja umjetničkih djela različitih stilskih razdoblja u svrhu izražavanja kritičkoga stava - učenik ciljano provodi cijelovitu analizu ili dijelove analize u svrhu izražavanja kritičkoga stava o pojedinačnom djelu služeći se odgovarajućom likovnom terminologijom/jezikom - učenik uspoređuje pristup istomu likovnom problemu u umjetničkim djelima različitih stilova, pravaca i razdoblja - učenik objašnjava odabir sredstava i postupaka u izvedbenim i konceptualnim oblicima umjetnosti te interpretira njihov sadržaj/ideju 	Učenik uz učiteljevu pomoć analizira umjetničko djelo.	Učenik samostalno provodi cijelovitu analizu umjetničkoga djela.	Učenik uz učiteljevu pomoć odabire odgovarajući pristup analizi ili dijelovima analize u svrhu izražavanja kritičkoga stava o umjetničkome djelu.	Učenik samostalno odabire elemente ili tipove analiza u svrhu izražavanja kritičkoga stava o umjetničkome djelu.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Odgajanje opažaja i razvoj kritičkoga mišljenja kroz istraživačko gledanje cilj je analize likovnoga djela. Učitelj doprinosi učenikovu razumijevanju likovnoga djela vodeći ga kroz proces gledanja / vođeno promatranje. Od izražavanja prvog doživljaja o djelu, preko opisivanja i formalne analize do interpretacije i sagledavanja djela kroz razne kontekste, učenik razvija kritički stav. Učenje i poučavanje odvija se u pozitivnome razrednom ozračju, učenik osvještava vrijednost osobnoga doprinsosa i mišljenja te uvažava mišljenje i gledište drugih učenika.</p>						

	<p>UČENIK RASPRAVLJA O PROBLEMIMA RAZLIČITIH UMJETNIČKIH PRISTUPA LJUDSKOMU TIJELU I UMJETNIČKIM NAČINIMA IZRAŽAVANJA SVIESTI O SEBI I VIZUALNOJ STVARNOSTI TE ARGUMENTIRA VLASTITI KRITIČKI STAV.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik raspravlja o načinu na koji određena umjetnička djela odražavaju ideale ljepote te raspravlja o promjenjivosti i uvjetovanosti idealna i stereotipa od prapovijesti do danas - učenik raspravlja o načinima prikazivanja ili korištenja ljudskoga tijela u umjetnosti različitih razdoblja, stilova i pravaca (tijelo kao objekt/predmet prikazivanja, tijelo u tragovima / pojednostavljenje i razlaganje tjelesnosti, tijelo kao subjekt/nositelj umjetničke aktivnosti) - učenik propituje (auto)portret kao oblik umjetnikova izražavanja svijesti o sebi i svijetu oko sebe - učenik raspravlja o raskoraku između vizualne stvarnosti i interpretacije nastale uporabom novih medija 	<p>Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama/konceptima na temelju prethodno stečenoga znanja ili proučenoga sadržaja.</p>	<p>Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama smještajući ih u određeni kontekst i preispituje problem s više različitih gledišta.</p>	<p>Učenik raspravlja o zadanoj problematici, kritički preispituje prikupljene/iznese ne podatke, tvrdnje i stavove, a između suprotstavljenih mišljenja daje relativnu prednost jednom argumentu ili više njih prema objektivnim kriterijima.</p>	<p>Učenik iznosi vlastiti kritički stav ili prijedlog i argumentira vlastito tumačenje problema ili rješenje.</p>
B 1.2	<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učenici iznose različite ideje i mišljenja o zadanoj problemu. Postupno će se suprotstavljene ideje i mišljenja argumentacijom svesti na nekoliko mogućih teza čijom će analizom učenici doći do valjanih zaključaka. Teme se razlikuju u vremenu potrebnom za raspravu. Potrebno je poticati raspravljački oblik komunikacije kako bi se razmišljajući došlo do sadržaja, a ne obrnuto. Učeniku treba dati dovoljno vremena da izrazi mišljenje i ravnopravno sudjeluje u raspravi, treba uvažavati sve odgovore, poticati na preispitivanje ponuđenih odgovora i razvijati toleranciju.</p> <p>Unutar tema "Tijelo" i "Pogled na svijet" učenik raspravlja o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - promjenama u pristupu oblikovanja ljudskoga tijela uspoređujući umjetnička djela različitih stilova, razdoblja i pravaca - idealima i kanonu ljepote, stereotipima, njihovoj promjenjivosti i uvjetovanosti društveno-povijesnim kontekstom - utjecaju popularne kulture i masovnih medija na današnje razumijevanje ljepote i tijela - različitim odnosima prema tijelu u umjetnosti, kako se prikazuje (tijelo kao objekt/predmet prikazivanja, tijelo u tragovima / pojednostavljenje i razlaganje tjelesnosti) ili kako se koristi (tijelo kao subjekt nositelj umjetničke aktivnosti) - tome kako načini oblikovanja tijela (stilizacija, realizam, naturalizam) iskazuju različite ideje i sadržaje - različitim načinima oblikovanja portreta kao odrazu društveno-povijesnoga konteksta - portretu kao iskazu karakternih osobina modela i/ili umjetnikovu viđenju modela - autoportretu kao iskazu svijesti umjetnika o sebi i svijetu oko sebe - posljedicama pojave novih medija (fotografija, film, video) na bilježenje stvarnosti kao alternativa oblikovanju materijala. 					

B 1.3	UČENIK PROSUĐUJE VAŽNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST OČUVANJA KULTURNE/UMJETNIČKE NACIONALNE BAŠTINE KOJA SE UKLAPA U ZADANE TEME "LJUDSKO TIJELO" I "POGLED NA SVIJET".	<ul style="list-style-type: none"> - učenik prosuđuje kulturne, umjetničke i povjesne vrijednosti odabranih primjera grafičke, slikareske, kiparske, fotografске, filmske i multimedijalne baštine - učenik raspravlja o utjecaju pojedinih umjetnika i umjetničkih djela na daljnji tijek umjetničkoga stvaralaštva u nacionalnemu kontekstu - učenik kritički vrednuje odnos pojedinca i društva prema pojedinim djelima umjetničke baštine - učenik predlaže vlastita rješenja prezentacije/promidžbe pojedinih umjetničkih djela 	Učenik proučava i opisuje likovna, stilska i povjesna obilježja spomenika/umjetničkoga djela u kontekstu nacionalne baštine.	Učenik preispituje važnost pojedinoga spomenika/umjetničkoga djela u kontekstu nacionalne baštine.	Učenik preispituje važnost nacionalne baštine u kontekstu svjetske.	Učenik prosuđuje važnost kulturne baštine prema određenim kriterijima, raspravlja o problemima njezine zaštite i predlaže vlastita rješenja.
PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Obrađuju se relevantni primjeri umjetničke baštine u sklopu koncepta "Umjetnost i čovjek". Biraju se oni primjeri kojima će se najbolje ostvariti podishodi navedeni u razradi ishoda. Ishodi vezani uz baštinu mogu se obrađivati kao zasebna podtema ili u sklopu ostalih podtema, istodobno sa svjetskom baštinom. Preporučuje se, kada je to moguće, primjere lokalne/nacionalne baštine obraditi na samome lokalitetu ili u prostoru u kojem se čuvaju (u sklopu projektne nastave, terenske nastave i sl.).						
B 1.4	UČENIK KRITIČKI PROSUĐUJE UMJETNIČKO DJELO NA TEMELJU NEPOSREDNOGA KONTAKTA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik ostvara neposredan kontakt s umjetničkim djelom u galeriji/muzeju ili u javnom prostoru - učenik aktivno sudjeluje u metodičkim aktivnostima pri neposrednom kontaktu s umjetničkim djelom - učenik piše esej u kojem izražava kritički stav o umjetničkom djelu na temelju neposrednoga kontakta interpretirajući formalne, tematske i stilske značajke 	Učenik navodi osnovne podatke o djelu/izložbi i izražava osobni doživljaj.	Učenik opisuje djelo/izložbu služeći se likovnom terminologijom.	Učenik izražava osobnu interpretaciju izabranoga djela pokazujući razumijevanje likovnih načela.	Učenik kritički prosuđuje viđeno djelo/izložbu, daje preporuku i pokazuje interes za aktivnjim sudjelovanjem u kulturnome životu.

C 1.1	<p>UČENIK PROSUĐUJE MEĐUODNOS KONTEKSTA I UMJETNIČKOGA DJELA/STILA.</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik razmatra utjecaj društveno-povjesnoga konteksta na promjene idealna ljestvica i načine prikazivanja ljudskoga tijela - učenik prosuđuje utjecaj društveno-povjesnoga i umjetničkoga konteksta na pristup tijelu kao objektu prikazivanja, razlaganju tjelesnosti i tijelu kao subjektu / nositelju umjetničke aktivnosti - učenik objašnjava različite načine prikazivanja prostora kao odraz društveno-povjesnoga konteksta od pretpovijesti do danas - učenik razmatra utjecaj društvenoga konteksta na odabir i odnos motiva, teme i sadržaja umjetničkih djela od pretpovijesti do danas (akt, portret, autoportret, mrtva priroda, krajolik, interijer, animalizam, sakralne teme) - učenik objašnjava utjecaj umjetničkoga konteksta na promjenu pristupa formi (figurativno, apstraktno, konceptualno) - učenik objašnjava odnos novih umjetničkih praksi (fotografija, film, video) prema vizualnoj stvarnosti - učenik smješta analizirano umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje 	<p>Učenik uz učiteljevu pomoć smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje.</p>	<p>Učenik samostalno smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje i uz učiteljevu pomoć donosi prepostavke o utjecaju pojedinoga konteksta na likovno djelo/stil.</p>	<p>Učenik samostalno prosuđuje kako je pojedini kontekst utjecao na likovno djelo/stil.</p>	<p>Učenik samostalno dijakronijski i sinkronijski povezuje umjetničko djelo s odgovarajućim kontekstom.</p>
<p>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Aktivnosti i sadržaji teme "Umjetnost i čovjek" ostvaruju se istraživanjem umjetničkoga djela unutar povjesnoga, društvenog i umjetničkog konteksta koji se odražavaju na njegovo oblikovanje. Likovnim se problemima pristupa tematski, komparativno, sinkronijski ili dijakronijski.</p>					

**LIKOVNA UMJETNOST: 2. RAZRED (OPĆA GIMNAZIJA, JEZIČNA GIMNAZIJA); 4. CIKLUS (PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKA GIMNAZIJA 35 SATI)
ČOVJEK I PROSTOR**

OBJAŠNJENJE KONCEPTA 2. RAZREDA UČENJA I POUČAVANJA:

U drugoj godini učenja i poučavanja obrađuje se tema "Čovjek i prostor". Sadržaji ishoda i aktivnosti učenika usmjereni su na proučavanje osnova arhitekture (konstruktivni i prostorni elementi, načela oblikovanja), upoznavanje s obilježjima specifičnih građevina pojedinoga razdoblja/stila (na primjer: hram, palača, bazilika, kazalište, stadion...), a

posebni je naglasak na urbanizmu i stambenoj arhitekturi različitih razdoblja/stilova (svjetska i nacionalna), uključujući i suvremeno doba. Jedna od podtema je i odnos arhitekture, skulpture i slike.

Redoslijed podtema nije nametnut, a učitelj odabire sinkronijski ili dijakronijski pristup pojedinoj temi, ishodu ili podishodu (u razradi ishoda). Ishodi se prožimaju i slobodno kombiniraju.

ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAČA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju 2. godine učenja i poučavanja predmeta Likovna umjetnost:					
A 2.1	<p>UČENIK ISTRAŽUJE ODABRANI PROBLEM U SKLOPU TEME "ČOVJEK I PROSTOR" TE PREZENTIRA/IZLAŽE REZULTAT ISTRAŽIVANJA U ODABRANOME MEDIJU.</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik u skupini provodi dva istraživanja u sklopu teme "Čovjek i prostor" odabirući problem unutar predloženih podtema - učenik istražuje proučavajući dostupnu literaturu, odabire relevantne podatke i oblikuje ih u smislen i argumentiran sadržaj te bira odgovarajuće likovne primjere - učenik prezentira rezultate istraživanja u odabranome mediju 	<p>Učenik s razumijevanjem primjenjuje osnovne likovne pojmove i ideje, izlaže problem s jednoga gledišta i povezuje u smislenu cjelinu te prezentira/izvodi vizualno rješenje pazeći na kvalitetu tehničke izvedbe u odabranome mediju.</p>	<p>Učenik odabire i primjenjuje relevantne podatke, smješta ih u kontekst i povezuje u smislenu cjelinu te prezentira/izvodi vizualno rješenje pazeći na kvalitetu tehničke izvedbe u odabranome mediju.</p>	<p>Učenik izlaže i razmatra problem s više gledišta, uspoređuje i suprotstavlja nekoliko ideja i argumentira ih te prezentira/izvodi vizualno rješenje sa smisлом za jasnoću vizualne poruke.</p>	<p>Učenik preispituje činjenice, tumači ih s više aspekata i izražava vlastite prijedloge, rješenja, zaključke ili stavove te prezentira/izvodi vizualno rješenje na kreativan način i s izraženim interesom za istraživanjem u njemu bliskim medijima.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učenik istražuje temu "Čovjek i prostor" odabirući problem unutar predloženih podtema: osnove arhitekture, urbanizam, pojava specifičnih građevina za pojedino razdoblje ili stil, stambena arhitektura, lokalna i nacionalna baština stanovanja (tradicionalna i reprezentativna), dizajn interijera, odnos arhitekture, skulpture i slike.</p> <p>Učenik može realizirati rezultate istraživanja u jednome od predloženih medija: plakat, maketa, fotografija, video, portfolio, e-portfolio, prezentacija, izrada mrežne stranice i sl.</p> <p>Istraživanje više problema unutar jedne teme može se ujediniti u projekt.</p>					

	UČENIK ANALIZIRA PRIMJERE SPECIFIČNIH GRAĐEVINA POJEDINIХ RAZDOBLJA, PRIMJERE STAMBENOГA I URBANOГA PROSTORA, ODNOSE ARHITEKTURE, SKULPTURE I SLIKARSTVA TE IZRAŽAVA KRITIČKI STAV.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik prepoznaјe i imenuje konstruktivne i prostorne elemente arhitekture, opisuje načine oblikovanja pojedinih elemenata, načela oblikovanja cjeline te stilski obilježja na primjeru antičkoga hrama i kršćanske bazilike i moderne/suvremene konstrukcije - učenik ciljano provodi cijelovitu analizu ili dijelove analize u svrhu izražavanja kritičkoga stava o pojedinačnom arhitektonskom djelu stambene arhitekture i arhitekture specifične za pojedina razdoblja te u usporedbi različitih arhitektonskih ostvarenja služeći se odgovarajućom likovnom terminologijom/jezikom - učenik prepoznaјe i imenuje elemente urbanizma, opisuje načine/karakteristike oblikovanja pojedinih elemenata te načela oblikovanja cjeline - učenik ciljano provodi cijelovitu analizu ili dijelove analize u svrhu izražavanja kritičkoga stava o pojedinačnim urbanističkim sklopovima ili usporedbom različitih primjera urbanizma služeći se odgovarajućom likovnom terminologijom/jezikom - učenik ciljano provodi cijelovitu analizu ili dijelove analize u svrhu izražavanja kritičkoga stava o odnosu arhitekture, skulpture i slikarstva služeći se odgovarajućom likovnom terminologijom/jezikom 	Učenik uz učiteljevu pomoć analizira djelo.	Učenik samostalno provodi cijelovitu analizu djela.	Učenik uz učiteljevu pomoć odabire odgovarajući pristup analizi ili dijelovima analize u svrhu izražavanja kritičkoga stava o djelu.	Učenik samostalno odabire elemente ili tipove analiza u svrhu izražavanja kritičkoga stava o djelu.
B 2.1	PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Odgajanje opažaja i razvoj kritičkoga mišljenja kroz istraživačko gledanje cilj je analize likovnoga djela. Učitelj doprinosi učenikovu razumijevanju likovnoga djela vodeći ga kroz proces gledanja / vođeno promatranje. Od izražavanja prvog doživljaja o djelu, preko opisivanja i formalne analize do interpretacije i sagledavanja djela kroz razne kontekste, učenik razvija kritički stav.Učenje i poučavanje odvija se u pozitivnome razrednom ozračju, učenik osvještava vrijednost osobnoga doprinsosa i mišljenja te uvažava mišljenje i gledište drugih učenika.					

	<p>UČENIK RASPRAVLJA O SADRŽAJIMA I PROBLEMIMA SUVREMENOGA STANOVANJA I URBANISTIČKOGA OBLIKOVANJA, O ODNOSU KONSTRUKCIJE, MATERIJALA I FORME U ARHITEKTURI, O RAZLIČITIM ODNOSIMA ARHITEKTURE, SKULPTURE I SLIKARSTVA TE ARGUMENTIRA VLASTITI KRITIČKI STAV.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik raspravlja o suvremenim trendovima u oblikovanju urbanoga prostora i stambene arhitekture te donosi vlastite prijedloge - učenik raspravlja o tome kako novi materijali, tehnike gradnje i oblikovanje u suvremenoj stambenoj arhitekturi i urbanizmu utječu na kvalitetu života i na ostvarenje održivoga razvoja - učenik raspravlja o utjecaju tradicionalne arhitekture na suvremenu stambenu arhitekturu - učenik raspravlja o problemu interpolacije u urbanome prostoru - učenik raspravlja o odnosu konstrukcije, materijala i forme u arhitekturi - učenik raspravlja o različitim odnosima arhitekture, skulpture i slikearstva u javnome i privatnome prostoru - učenik raspravlja o ulozi javne skulpture, graffiti i street art u oblikovanju identiteta urbanih prostora 	<p>Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama/konceptima na temelju prethodno stečenoga znanja ili proučenoga sadržaja.</p>	<p>Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama smještajući ih u određeni kontekst i preispituje problem s više različitih gledišta.</p>	<p>Učenik raspravlja o zadanoj problematici, kritički preispituje prikupljene/iznesene podatke, tvrdnje i stavove, a između suprotstavljenih mišljenja daje relativnu prednost jednom argumentu ili više njih prema objektivnim kriterijima.</p>	<p>Učenik iznosi vlastiti kritički stav ili prijedlog i argumentira vlastito tumačenje problema ili rješenje.</p>
B 2.2	<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učenici iznose različite ideje i mišljenja o zadanoj problemu. Postupno će se suprotstavljene ideje i mišljenja argumentacijom svesti na nekoliko mogućih teza čijom će analizom učenici doći do valjanih zaključaka. Teme se razlikuju u vremenu potrebnom za raspravu. Potrebno je poticati raspravljački oblik komunikacije kako bi se razmišljajući došlo do sadržaja, a ne obrnuto. Učeniku treba dati dovoljno vremena da izrazi mišljenje i ravnopravno sudjeluje u raspravi, treba uvažavati sve odgovore, poticati na preispitivanje ponuđenih odgovora i razvijati toleranciju.</p> <p>Unutar teme "Čovjek i prostor" učenik raspravlja o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tome kako se razlike u načinu života u postindustrijsko/potrošačko doba odražavaju na urbanističko oblikovanje (trgovački centar, porast prometa, briga za javni prostor, briga za kvalitetu života, odgovornost prema baštini, različitim oblicima, namjenama i sadržajima perivojne arhitekture), oblike stanovanja, karakteristike novih tipova kuća (niskoenergetska, pasivna, pametna), nove trendove u oblikovanju i eksperimentiranju s materijalima i tehnologijom (zelena arhitektura, dinamična arhitektura) - urbanističkim problemima i arhitektonskim rješenjima stambenoga prostora u učeniku poznatoj okolini (naselje ili grad gdje živi ili pohađa školu), kritički prosuđuje i iznosi vlastite prijedloge - različitim primjerima interpolacije - različitim odnosima između arhitekture, slikearstva i skulpture: fizička povezanost, odnos kompozicije i načina oblikovanja prema zadanoj arhitektonskom obliku - zakon kadra (plošni, prostorni), odstupanja od zakona kadra; tematska/ikonografska povezanost (tema djela - namjena građevine, ikonografska topografija), Gesamtkunstwerk, skulptura u javnom prostoru / perivojna skulptura, slikearstvo u javnom prostoru (street art, graffiti) - ulozi javne skulpture u oblikovanju identiteta urbanih prostora 					

	UČENIK PROSUĐUJE VAŽNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST OČUVANJA STAMBENE I URBANISTIČKE KULTURNE NACIONALNE BAŠTINE TE SKULPTURE U JAVNOME PROSTORU.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik opisuje i tumači djela lokalne i nacionalne baštine koja se odnose na urbanizam, stanovanje i skulpturu u javnom prostoru - učenik prepoznaće i opisuje stilska i povijesna obilježja urbanističkih cjelina i objekata reprezentativnoga stanovanja nacionalne baštine te preispituje važnost nacionalne baštine u kontekstu svjetske - učenik navodi i objašnjava suvremene oblike zaštite i kriterije vrednovanja graditeljske baštine - učenik procjenjuje vrijednost, stupanj očuvanja baštine te iznosi vlastite ideje zaštite i prezentacije / promidžbe - učenik objašnjava i tumači odabir materijala, oblikovanje i organizaciju prostora objekta tradicionalnoga stanovanja s obzirom na društveno-povijesni i geografsko-klimatski kontekst - učenik prosuđuje ulogu skulpture u oblikovanju karaktera ili identiteta javnoga prostora 	Učenik proučava i opisuje likovna, stilska i povijesna obilježja spomenika / umjetničkoga djela.	Učenik preispituje važnost pojedinoga spomenika / umjetničkoga djela u kontekstu nacionalne baštine.	Učenik preispituje važnost nacionalne baštine u kontekstu svjetske.	Učenik prosuđuje važnost kulturne baštine prema određenim kriterijima, raspravlja o problemima njezine zaštite i predlaže vlastita rješenja.
B 2.3	PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:	<p>Obrađuju se relevantni primjeri nacionalne i lokalne baštine u sklopu teme "Čovjek i prostor". Biraju se oni primjeri kojima će se najbolje ostvariti podishodi navedeni u razradi ishoda. Ishodi vezani uz baštinu mogu se obrađivati kao zasebna podtema ili u sklopu ostalih podtema, istodobno sa svjetskom baštinom. Preporučuje se, kada je to moguće, primjere lokalne/nacionalne baštine obraditi na samome lokalitetu ili u prostoru u kojem se čuvaju (u sklopu projektne nastave, terenske nastave i sl.).</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik prepoznaće i tumači stilska i povijesna obilježja urbanizma i reprezentativnoga stanovanja nacionalne baštine različitih razdoblja i stilova (od antike do danas) - učenik navodi i objašnjava kriterije vrijednosti graditeljskoga/spomeničkog nasljeđa: povijesna, starosna, umjetnička, ambijentalna, urbanistička vrijednost, vrijednost originalnosti ili izvornosti, jedinstvenosti i reprezentativnosti - učenik navodi i objašnjava suvremene oblike očuvanja graditeljske baštine: konzervacija, adaptacija/revitalizacija, rekompozicija, restauracija, rekonstrukcija, dislokacija - učenike se potiče da kritički prosuđuju i prema poznatim kriterijima odrede vrijednost pojedinoga objekta nacionalne/lokalne baštine, procjenjuju stupanj očuvanja i predlažu najprikladniji suvremeniji oblik očuvanja te da preispituju važnost nacionalne baštine u kontekstu svjetske - učenik objašnjava i tumači materijal, tehniku gradnje, oblikovanje i organizaciju prostora tradicionalnoga objekta stanovanja (pučko graditeljstvo) te ih tumači u geografsko-klimatskome kontekstu; preporučuje se obraditi jedan lokalni objekt i usporediti ga s objektom nastalim u potpuno drukčijim uvjetima - učenik prosuđuje ulogu skulpture i slikarstva u oblikovanju javnoga prostora 				

B 2.4.	UČENIK KRITIČKI PROSUĐUJE UMJETNIČKO DJELO NA TEMELJU NEPOSREDNOGA KONTAKTA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik ostvaruje neposredan kontakt s umjetničkim djelom u galeriji/muzeju ili u javnome prostoru - učenik aktivno sudjeluje u metodičkim aktivnostima pri neposrednom kontaktu s umjetničkim djelom - učenik piše esej u kojem izražava kritički stav o izložbi ili posjećenome kulturnom spomeniku (javna skulptura, arhitektonski objekt ili urbanistički sklop) - učenik kritički prosuđuje viđena djela 	Učenik navodi osnovne podatke o djelu/izložbi/ambijentu i izražava osobni doživljaj.	Učenik opisuje djelo/izložbu/am bijent služeći se likovnom terminologijom.	Učenik izražava osobnu interpretaciju izabranoga djela pokazujući razumijevanje likovnih načela.	Učenik kritički prosuđuje viđeno djelo/izložbu/am bijent, daje preporuku i pokazuje interes za aktivnijim sudjelovanjem u kulturnome životu.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:						
C 2.1	UČENIK PROSUĐUJE MEĐUODNOS KONTEKSTA I UMJETNIČKOGA DJELA/STILA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik objašnjava utjecaj društveno-povijesnih okolnosti na formiranje stilskih obilježja na odabranim primjerima arhitekture i urbanizma od prapovijesti do danas - učenik uspoređuje primjere arhitekture i urbanizma kroz različite povijesne stilove/razdoblja od pretpovijesti do danas - učenik analiziranu građevinu ili urbanistički sklop smješta u odgovarajući stil/razdoblje - učenik objašnjava geografsko-klimatski utjecaj na oblikovanje u stambenoj arhitekturi i urbanizmu - učenik povezuje i objašnjava utjecaj novih tehnologija na oblike, konstrukciju, nove namjene u arhitekturi i oblikovanju gradova od prapovijesti do danas - učenik objašnjava društveno-povijesni kontekst unutar kojeg se mijenjaju odnosi skulpture, slikarstva i arhitekture od prapovijesti do danas 	Učenik uz učiteljevu pomoć smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje.	Učenik samostalno smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje i uz učiteljevu pomoć donosi pretpostavke o utjecaju pojedinoga konteksta na likovno djelo/stil.	Učenik samostalno prosuđuje kako je pojedini kontekst utjecao na likovno djelo/stil.	Učenik samostalno dijakronijski i sinkronijski povezuje umjetničko djelo s odgovarajućim kontekstom.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:						
Aktivnosti i sadržaji teme "Čovjek i prostor" ostvaruju se istraživanjem umjetničkoga djela unutar povijesnoga, društvenog, klimatsko-geografskog i umjetničkog konteksta koji se odražavaju na njegovo oblikovanje. Likovnim se problemima pristupa tematski, komparativno, sinkronijski ili dijakronijski.						

LIKOVNA UMJETNOST: 3. RAZRED (OPĆA GIMNAZIJA, JEZIČNA GIMNAZIJA); 5. CIKLUS (PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKA GIMNAZIJA- NA IZBOR)
UMJETNOST I TUMAČENJE SVIJETA

OBJAŠNJENJE KONCEPTA 3. RAZREDA UČENJA I POUČAVANJA:

U 3. godini učenja i poučavanja obrađuje se koncept "Umjetnost i tumačenje svijeta" u kojemu se istražuje čovjekov odnos prema svijetu i njegovo tumačenje svijeta. Sadržaji ishoda i učenikova aktivnost ostvaruju se problemski u temama "Umjetnost i duhovnost" i "Umjetnost i znanost". Temom "Umjetnost i duhovnost" sadržaj prati promjene oblikovanja, funkcije i ikonografije kao odraza filozofskog, kulnog, vjerskog ili duhovnog koncepta. Temom "Umjetnost i znanost" pristupa se umjetnosti dvojako: kao načinu tumačenja svijeta metodama svojstvenima znanosti - promatranjem i tumačenjem zakonitosti te kao primjenu znanstvenih spoznaja i tehnoloških postignuća u likovnome oblikovanju. Tematski sadržaj obuhvaća promjene likovnog oblikovanja pod utjecajem znanstvenih koncepata i konkretnu primjenu znanstvenih i tehnoloških otkrića u nastanku novih likovnih rješenja.

Teme su uskladene i omogućuju odabir likovnih primjera urbanizma, arhitekture, kiparstva, slikarstva, fotografije, filma i suvremenih medija, a koji na različite načine iskazuju kulni, vjerski, duhovni, filozofski ili idejni sadržaj i/ili djela nastala primjenom znanstvenih otkrića i tehnoloških inovacija od prapovijesti do danas.

Redoslijed podtema nije nametnut, a učitelj odabire sinkronijski ili dijakronijski pristup pojedinoj temi, ishodu ili podishodu (u razradi ishoda).
 Ishodi se prožimaju i slobodno kombiniraju.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI				
		ZADOVOLJAVAĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA	
Na kraju 3. godine učenja i poučavanja predmeta Likovna umjetnost:						
A 3.1	UČENIK ISTRAŽUJE ODABRANI PROBLEM U SKLOPU TEME "UMJETNOST I TUMAČENJE SVIJETA" TE PREZENTIRA/IZLAŽE REZULTAT ISTRAŽIVANJA U ODABRANOME MEDIJU.	- učenik u paru provodi dva istraživanja u sklopu teme "Umjetnost i tumačenje svijeta" odabirući problem u sklopu predloženih podtema - učenik istražuje proučavajući dostupnu literaturu, odabire relevantne podatke i oblikuje ih u smislen i argumentiran sadržaj te bira odgovarajuće likovne primjere - učenik prezentira rezultate istraživanja u odabranome mediju	Učenik s razumijevanjem primjenjuje osnovne likovne pojmove i ideje, izlaže problem s jednoga gledišta i odabire odgovarajuće likovne primjere.	Učenik odabire i primjenjuje relevantne podatke, smješta ih u kontekst i povezuje u smislenu cjelinu te prezentira/izvodi vizualno rješenje pazeći na kvalitetu tehničke	Učenik izlaže i razmatra problem s više gledišta, uspoređuje i suprotstavlja nekoliko ideja i argumentira ih te prezentira/izvodi vizualno rješenje sa smisлом za jasnoću vizualne poruke.	Učenik preispituje činjenice, tumači ih s više aspekata i izražava vlastite prijedloge, rješenja, zaključke ili stavove te prezentira/izvodi vizualno rješenje na kreativan način i s izraženim

			izvedbe u odabranome mediju.		interesom za istraživanjem u njemu novim medijima.	
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:						
Učenik istražuje unutar koncepta "Umjetnost i tumačenje svijeta" i navedenih tema "Umjetnost i duhovnost" i "Umjetnost i znanost" odabirući problem unutar predloženih podtema: duhovnost/religija i umjetnost, znanost i umjetnost, umjetnost i tehnologija. Učenik može realizirati rezultate istraživanja u jednome od predloženih medija: plakat, maketa, fotografija, video, portfolio, e-portfolio, prezentacija, izrada mrežne stranice i sl. Istraživanje više problema unutar jedne teme može se ujediniti u projekt.						
B 3.1	UČENIK ANALIZIRA UMJETNIČKO DJELO U KOJEMU SE ODRAŽAVAJU KULT, VJERA, DUHOVNOST, FILOZOFIJA, ZNANOST I TEHNOLOGIJA TE IZRAŽAVA KRITIČKI STAV.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik ciljano provodi cijelovitu analizu ili dijelove analize odabranih likovnih primjera u svrhu izražavanja kritičkoga stava o pojedinačnome djelu služeći se odgovarajućom likovnom terminologijom/jezikom - učenik analizira oblikovanje forme, stilska obilježja, ikonografske sadržaje i značenje djela interpretirajući odraz kulta, vjere, filozofije, znanosti i tehnologije na likovnim primjerima od prapovijesti do danas - učenik analizira materijale, tehnike i postupke koji omogućuju nova konstruktivna i oblikovna rješenja (arhitektura, urbanizam, slikarstvo, kiparstvo, fotografija, film, novi mediji) - učenik analizira i uspoređuje odnos arhitekture, kiparstva i slikarstva sakralnih prostora - učenik uspoređuje pristup istom likovnom problemu u umjetničkim djelima različitih stilova, pravaca i razdoblja interpretirajući odraz kulta, vjere, filozofije, znanosti i tehnologije na oblikovanje odabranih likovnih primjera od prapovijesti do danas 	Učenik uz učiteljevu pomoć analizira umjetničko djelo.	Učenik samostalno provodi cijelovitu analizu umjetničkoga djela.	Učenik uz učiteljevu pomoć odabire odgovarajući pristup analizi ili dijelovima analize u svrhu izražavanja kritičkoga stava o umjetničkome djelu.	Učenik samostalno odabire elemente ili tipove analiza u svrhu izražavanja kritičkoga stava o umjetničkome djelu.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:						
Odgajanje opažaja i razvoj kritičkoga mišljenja kroz istraživačko gledanje cilj je analize likovnoga djela. Učitelj doprinosi učenikovu razumijevanju likovnoga djela vodeći ga kroz proces gledanja / vođeno promatranje. Od izražavanja prvog doživljaja o djelu, preko opisivanja i formalne analize do interpretacije i sagledavanja djela						

	kroz razne kontekste, učenik razvija kritički stav. Učenje i poučavanje odvija se u pozitivnome razrednom ozračju, učenik osvještava vrijednost osobnoga doprinosa i mišljenja te uvažava mišljenje i gledište drugih učenika.				
B 3.2	<p>UČENIK RASPRAVLJA O UTJECAJU KULTA, VJERE, DUHOVNOSTI, FILOZOFIJE, ZNANOSTI I TEHNOLOGIJE NA UMJETNIČKO STVARALAŠTVO TE ARGUMENTIRA VLASTITI KRITIČKI STAV.</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik raspravlja o simboličkoj i funkcionalnoj ulozi svjetlosti u djelima arhitekture, kiparstva, slike i slikarstva ili kao samostalnoumediju - učenik raspravlja o simboličkoj ulozi boje i primjeni znanstvenih spoznaja o boji u umjetničkom stvaralaštvu - učenik raspravlja o simboličkoj ulozi proporcija - učenik raspravlja o načinima oblikovanja sakralnih građevina različitim religijama - učenik raspravlja o međusobnom utjecaju znanosti, tehnologije i umjetnosti - učenik raspravlja o relativnosti percepcije i njezinu korištenju u umjetnosti 	<p>Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama/konceptima na temelju prethodno stečenoga znanja ili proučenoga sadržaja.</p>	<p>Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama smještajući ih u određeni kontekst i preispituje problem s više različitim gledišta.</p>	<p>Učenik raspravlja o zadanoj problematici, kritički preispituje prikupljene/iznesene podatke, tvrdnje i stavove, a između suprotstavljenih mišljenja daje relativnu prednost jednom argumentu ili više njih prema objektivnim kriterijima.</p>	<p>Učenik iznosi vlastiti kritički stav ili prijedlog i argumentira vlastito tumačenje problema ili rješenje.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učenici iznose različite ideje i mišljenja o zadanoj problemu. Postupno će se suprotstavljene ideje i mišljenja argumentacijom svesti na nekoliko mogućih teza čijom će analizom učenici doći do valjanih zaključaka. Teme se razlikuju u vremenu potrebnom za raspravu. Potrebno je poticati raspravljački oblik komunikacije kako bi se razmišljajući došlo do sadržaja, a ne obrnuto. Učeniku treba dati dovoljno vremena da izrazi mišljenje i ravnopravno sudjeluje u raspravi, treba uvažavati sve odgovore, poticati na preispitivanje ponuđenih odgovora i razvijati toleranciju.</p> <p>Unutar koncepta "Umetnost i tumačenje svijeta" likovnih djela različitih pravaca, stilova i razdoblja učenik kroz raspravu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objašnjava utjecaj svjetlosti na doživljaj arhitektonskoga djela, na artikulaciju prostora i arhitektonskih elemenata, odnos svjetlosti i materijala, ulogu svjetlosti u usmjeravanju kretanja građevinom - tumači specifične kulturne, vjerske i znanstvene ideje/koncepte vidljive u načinu korištenja svjetlosti u arhitekturi - objašnjava i uspoređuje ulogu svjetlosti kao simbola, teme ili samostalnoga medija u kiparstvu, slikarstvu i novim medijima - razmatra simboličku ulogu i različite funkcije boje u oblikovanju arhitekture, skulpture, djelima slikarstva i novih medija na odabranim likovnim primjerima - objašnjava primjenu različitih teorija i tehnologija boje na pojavu pojedinih likovnih pravaca i stilskih karakteristika, razvoj i uporabu likovnih tehnika i materijala - uspoređuje različite proporski odnose i njihova značenja u odgovarajućem društveno-povijesnom kontekstu - uspoređuje sličnosti i razlike u oblikovanju sakralne arhitekture različitih religija - uspoređuje primjere sakralnoga/kultnoga prostora i primjenu znanosti i tehnoloških novina u njihovu oblikovanju 					

	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava međusobni utjecaj znanosti i umjetnosti kroz pojavu novih tehnologija, materijala, formi i sadržaja - objašnjava relativnost percepcije i raskol između oka i viđenja kroz optičke korekcije i iluzije, <i>trompe l'oeil</i> i dinamička svojstva boje 				
B 3.3	<p>UČENIK PROSUĐUJE VAŽNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST OČUVANJA KULTURNE/UMJETNIČKE NACIONALNE BAŠTINE SAKRALNOGA KARAKTERA I ONIH KOJA SE ODLIKUJU PRIMJENOM ZNANSTVENIH SPOZNAJA I TEHNOLOGIJA.</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik prosuđuje kulturne, umjetničke i povjesne vrijednosti odabranih primjera urbanističke, graditeljske, kiparske, slikarske, fotografске, filmske i multimedijiške baštine - učenik kritički promatra odnos pojedinca i zajednice prema nacionalnoj baštini - učenik objašnjava povjesnu i stilsku slojevitost graditeljskih primjera baštine u Hrvatskoj - učenik raspravlja o utjecaju pojedinih umjetnika i umjetničkih djela na daljnji tijek umjetničkoga stvaralaštva u nacionalnome kontekstu - učenik objašnjava oblike zaštite i kriterije vrednovanja na odabranim primjerima nacionalne baštine - učenik procjenjuje vrijednost, stupanj očuvanja baštine te iznosi vlastite ideje zaštite i prezentacije / promidžbe 	<p>Učenik proučava i opisuje likovna, stilska i povjesna obilježja spomenika / umjetničkoga djela.</p>	<p>Učenik preispituje važnost pojedinoga spomenika / umjetničkoga djela u kontekstu nacionalne baštine.</p>	<p>Učenik preispituje važnost nacionalne baštine u kontekstu svjetske.</p>	<p>Učenik preispituje važnost kulturne baštine prema određenim kriterijima, raspravlja o problemima njezine zaštite i predlaže vlastita rješenja.</p>
<p>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Obrađuju se relevantni primjeri umjetničke baštine u sklopu koncepta "Umjetnost i tumačenje svijeta". Biraju se oni primjeri kojima će se najbolje ostvariti podishodi navedeni u razradi ishoda. Ishodi vezani uz baštinu mogu se obrađivati kao zasebna podtema ili u sklopu ostalih podtema, istodobno sa svjetskom baštinom. Preporučuje se, kada je to moguće, primjere lokalne/nacionalne baštine obraditi na samome lokalitetu ili u prostoru u kojem se čuvaju (u sklopu projektne nastave, terenske nastave i sl.).</p> <p>U sklopu koncepta "Umjetnost i tumačenje svijeta" likovnih djela različitih stilova, pravaca ili razdoblja od pretpovijesti do danas, učenik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - istražuje djela nacionalne sakralne baštine i/ili djela koja se odlikuju inovativnošću u primjeni znanstvenih spoznaja i tehnologija - samostalno istražuje djela lokalne baštine i procjenjuje njihovu važnost u kontekstu nacionalne i svjetske baštine usporedbom likovnoga oblikovanja, uporabom tradicionalnih ili modernih materijala i tehnika te originalnošću likovnih rješenja - navodi i objašnjava kriterije vrijednosti baštine: povjesna, starosna, umjetnička, ambijentalna, urbanistička vrijednost, vrijednost originalnosti ili izvornosti, jedinstvenosti i reprezentativnosti - učenik navodi i objašnjava suvremene oblike očuvanja baštine: konzervacija, adaptacija/revitalizacija, rekompozicija, restauracija, rekonstrukcija, dislokacija - uočava slojevitost, proučava promjene i očuvanost djela urbanizma i arhitekture - kritički komentira odnos prema nacionalnim spomenicima kulture - istražuje utjecaj kulturne baštine na daljnje likovno stvaralaštvo. 					

B 3.4	UČENIK KRITIČKI PROSUĐUJE UMJETNIČKO DJELO NA TEMELJU NEPOSREDNOGA KONTAKTA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik ostvaruje neposredan kontakt s umjetničkim djelom u galeriji/muzeju ili u javnome prostoru - učenik aktivno sudjeluje u metodičkim aktivnostima pri neposrednome kontaktu s umjetničkim djelom - učenik piše esej u kojem izražava kritički stav o umjetničkome djelu na temelju neposrednoga kontakta interpretirajući formalna, tematska i stilska obilježja 	Učenik opisuje djelo/izložbu/ambijent služeći se likovnom terminologijom.	Učenik izražava osobnu interpretaciju izabranoga djela pokazujući razumijevanje likovnih načela.	Učenik objašnjava odgovarajući kontekst djela (izložba, ambijent) te kritički prosuđuje viđeno.	Učenik kritički prosuđuje različite oblike umjetničkih događanja u kojima aktivno sudjeluje, pokazuje radoznalost i afinitet za aktivnijim sudjelovanjem u kulturnome životu.
PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ISHODA:						
C 3.1	UČENIK PROSUĐUJE MEĐUODNOS KONTEKSTA I UMJETNIČKOG DJELA/STILA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik objašnjava utjecaj kulta i vjere na likovno oblikovanje u arhitekturi, kiparstvu, slikarstvu i drugim medijima pojedinih društveno-povijesnih razdoblja - učenik objašnjava utjecaj znanosti i primjenu novih tehnologija na likovno oblikovanje u arhitekturi, kiparstvu, slikarstvu i drugim medijima različitih likovnih pravaca, stilova i razdoblja - učenik uspoređuje djela sakralne i svjetovne arhitekture, prostora ili ambijenta analizirajući odnos konstruktivnih i prostornih elemenata te objašnjava 	Učenik uz učiteljevu pomoć smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje.	Učenik samostalno smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje i uz učiteljevu pomoć donosi pretpostavke o utjecaju	Učenik samostalno prosuđuje kako je pojedini kontekst utjecao na likovno djelo/stil.	Učenik samostalno dijakronijski i sinkronijski povezuje umjetničko djelo s odgovarajućim kontekstom.

	<p>njihovu funkcionalnu i simboličku ulogu unutar društveno-povjesnoga konteksta</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik tumači znakove, simbole i ikonografske elemente te različite vizualizacije vjerskih sadržaja - učenik objašnjava ikonografske metode na likovnim primjerima likovnih stilova, pravaca i razdoblja od pretpovijesti do danas - učenik interpretira utjecaj tehnologije na primjenu novih tehnika i medija (tisak, fotografija, film, video, digitalni mediji, strip, reklama) te prepoznaće i tumači ulogu suvremene tehnologije u umjetnosti danas - učenik smješta analizirano umjetničko djelo u odgovarajući stil ili razdoblje 		<p>pojedinoga konteksta na likovno djelo/stil.</p>	
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Aktivnosti i sadržaji teme "Umjetnost i tumačenje svijeta" ostvaruju se istraživanjem umjetničkoga djela unutar povjesnoga, društvenog i umjetničkog konteksta koji se odražavaju na njegovo oblikovanje. Likovnim se problemima pristupa tematski, komparativno, sinkronijski ili dijakronijski.</p>				

LIKOVNA UMJETNOST, 4. RAZRED (OPĆA GIMNAZIJA, JEZIČNA GIMNAZIJA); 5. CIKLUS (PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKA GIMNAZIJA- NA IZBOR) UMJETNOST I MOĆ, UMJETNOST I STVARALAČKI PROCES

OJAVAŠNJENJE KONCEPTA 4. RAZREDA UČENJA I POUČAVANJA:

U 4. godini učenja i poučavanja predmeta Likovna umjetnost obrađuju se teme "Umjetnost i moć" i "Umjetnost i stvaralački proces".

Sadržaji ishoda i aktivnosti učenika u sklopu teme "Umjetnost i moć" usmjereni su na proučavanje odnosa između umjetnosti i moći s nekoliko gledišta: razumijevanje propagandnih mogućnosti umjetnosti, uloge umjetnosti u osvještavanju bitnih društvenih pitanja, položaja i uloge umjetnika u društvu, cenzure kao oblika oduzimanja moći, institucionalizacije umjetnosti i njezine eksploatacije u komercijalne svrhe, preplitanja umjetnosti i popularne kulture te utjecaja popularne kulture i masovnih medija na svakodnevnicu.

Sadržaji ishoda i aktivnosti učenika u sklopu teme "Umjetnost i stvaralački proces" usmjereni su na istraživanje prirode stvaralačkoga umjetničkoga procesa kao egzistencijalne ljudske potrebe koja se izražava kroz različite umjetničke aktivnosti od prapovijesti do danas. Promatraju razvoj ideja od skice do konačne realizacije unutar individualnoga umjetničkog stvaralačkog opusa. Problematskim se konceptima istražuju različiti pristupi umjetničkome procesu te njihova povijesna, znanstvena, filozofska i tehnička uvjetovanost (proces kao tehnička vještina, ritual, automatizam i absurd, destrukcija, konstrukcija, proces kao intelektualni čin, umjetnost bez tehničkoga procesa).

Redoslijed podtema nije nametnut, a učitelj odabire sinkronijski ili dijakronijski pristup pojedinoj temi, ishodu ili podishodu (u razradi ishoda). Ishodi se prožimaju i slobodno kombiniraju.

ODGOJNO-OBRZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI				
		ZADOVOLJAVAĆUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA	
Na kraju 4. godine učenja i poučavanja predmeta Likovna umjetnost:						
A 4.1	UČENIK ISTRAŽUJE ODABRANI PROBLEM U SKLOPU TEMA „UMJETNOST I MOĆ“ I „UMJETNOST I STVARALAČKI PROCES“ TE PREZENTIRA/IZLAŽE REZULTAT ISTRAŽIVANJA U ODABRANOME MEDIJU.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik samostalno istražuje temu "Umjetnost i moć" odabirući problem unutar predloženih podtema - učenik samostalno istražuje temu "Umjetnost i stvaralački proces" odabirući stvaralački opus jednoga umjetnika - učenik istražuje proučavajući dostupnu literaturu, odabire relevantne podatke i oblikuje ih u smislen i argumentiran sadržaj te bira prikladne likovne primjere - učenik prezentira rezultate istraživanja u odabranome mediju 	Učenik s razumijevanjem primjenjuje osnovne likovne pojmove i ideje, izlaže problem s jednoga gledišta i povezuje u kontekst i odgovarajuće likovne primjere.	Učenik odabire i primjenjuje relevantne podatke, smješta ih u kontekst i povezuje u smislenu cjelinu te prezentira/izvodi vizualno rješenje sa smislim za jasnoću vizualne poruke.	Učenik izlaže i razmatra problem s više gledišta, uspoređuje i suprotstavlja nekoliko ideja i argumentira ih te prezentira/izvodi vizualno rješenje sa smislim za jasnoću vizualne poruke.	Učenik preispituje činjenice, tumači ih s više aspekata i izražava vlastite prijedloge, rješenja, zaključke ili stavove te prezentira/izvodi vizualno rješenje na kreativan način i s izraženim interesom za istraživanjem u njemu novim medijima.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Učenik provodi istraživanje u sklopu teme "Umjetnost i moć" odabirući problem unutar predloženih podtema: umjetnost kao propaganda; umjetnost kao društveni komentar; umjetnost i cenzura; umjetnost, popularna kultura i masovni mediji; komercijalizacija, institucionalizacija i eksploracija umjetnosti i kulture. Učenik provodi istraživanje u sklopu teme „Umjetnost i stvaralački proces“ odabirući stvaralački opus jednoga umjetnika. U odabiru podjednako trebaju biti zastupljeni slikari, kipari, grafičari, arhitekti, konceptualni umjetnici, fotografii i video-umjetnici. Istraživanje usmjerava na objašnjavanje razvoja ideja od skice do konačnoga rješenja; isticanje umjetnikova doprinosa određenoj tehničkoj eksperimentaciji s materijalima; objašnjavanje elemenata koji povezuju umjetničke radove pojedinoga umjetnika (ideja/koncept, motiv, sadržaj, tehnološki proces, materijal...).						
Učenik može realizirati rezultate istraživanja u jednome od predloženih medija: plakat, maketa, fotografija, video, portfolio, e-portfolio, prezentacija, izrada mrežne stranice i sl.						

	Istraživanje više problema unutar jedne teme može se ujediniti u projekt.					
A 4.2	UČENIK REINTERPRETIKA IDEJU EJU UMJETNIČKOGA DJELA IZRAŽAVAJUĆI SE U ODABRANOME MEDIJU.	<ul style="list-style-type: none"> - u sklopu teme "Umjetnost i moć" učenik analizira likovne metode i postupke kojima se prenose i ističu poruke odabranoga umjetničkoga djela te izvodi vlastitu likovnu reinterpretaciju umjetničke ideje - u sklopu teme "Umjetnost i stvaralački proces" učenik reinterpreta postupke realizacije ideje 	Učenik uočava materijalne/izvedbe ne karakteristike i postupke realizacije umjetničkoga djela.	Učenik oponaša stvaralački proces izvodeći grafičke analize umjetničkoga djela.	Učenik izvodi likovne rekonstrukcije umjetničkoga djela razumijevajući je kao rezultat umjetničkoga eksperimentiranja s postupcima, materijalima i dostupnom tehnikom.	Učenik prezentira reinterpretaciju stvaralačkoga procesa na temelju razumijevanja koncepta umjetničkoga djela.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:						
<p>- likovnim rekonstrukcijama i reinterpretacijama djela učenik u vlastitim radovima oponaša one likovne elemente ili metode koji su ključni za dublje razumijevanje pojedinoga djela te za uočavanje likovnih metoda i mehanizama prenošenja poruke</p> <p>Mogućnosti izvođenja likovnih rekonstrukcija i reinterpretacija omogućiti će učeniku: rekomponiranje umjetničkoga djela preoblikovanjem i reorganizacijom njegovih dijelova; redefiniranje umjetničkoga djela intervencijama na reprodukciji i/ili promjenama konteksta; reinterpretaciju stvaralačkoga procesa istraživanjem tragova fizičkih aktivnosti umjetnika u materijalu; rekonstrukciju početaka komponiranja umjetničkoga djela izvođenjem geometrijskih konstrukcija formata, od odabira formata do razmještaja elemenata u formatu; grafičko oponašanje linija i poteza kojima istražuje rukopis i uspoređuje umjetnička djela izvedena u različitim likovnim medijima (npr. crtež i slikarstvo); osmišljavanje aktivnosti s umjetničkim djelima u obliku funkcionalnih igara kojima se interpretira logika nastanka djela.</p>						
B 4.1	UČENIK ANALIZIRA UMJETNIČKA DJELA KOJA PROBLEMATIZIRaju ODNOS UMJETNOSTI I MOĆI ILI SU KLJUČNA ZA RAZUMIJEVANJE STVARALAČKOGA PROCESA POJEDINOGA UMJETNIKA TE IZRAŽAVA VLASTITI KRITIČKI STAV.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik objašnjava kako su materijali i likovne tehnike crteža, grafike, slikarstva, kiparstva, arhitekture, fotografije, filma odredili formalna obilježja umjetničkoga djela - učenik objašnjava likovne elemente, načela oblikovanja i stilski obilježja u svrhu izražavanja cjelovitoga doživljaja umjetničkoga djela - učenik analizira tematske osobitosti djela objašnjavajući ikonografske elemente, simbole, motive i sadržaje umjetničkoga djela koji su korišteni u svrhu iskazivanja umjetničke ideje - učenik objašnjava odabir sredstava i postupaka u izvedbenim i konceptualnim oblicima umjetnosti te interpretira njihov sadržaj/ideju 	Učenik uz učiteljevu pomoć analizira umjetničko djelo.	Učenik samostalno provodi cijelovitu analizu umjetničkoga djela.	Učenik uz učiteljevu pomoć odabire odgovarajući pristup analizi ili dijelovima analize u svrhu izražavanja kritičkoga stava o umjetničkome djelu.	Učenik samostalno odabire elemente ili tipove analiza u svrhu izražavanja kritičkoga stava o umjetničkome djelu.

		<ul style="list-style-type: none"> - učenik uspoređuje pristup istomu likovnom problemu u umjetničkim djelima različitih stilova, pravaca i razdoblja - učenik ciljano provodi cijelovitu analizu ili dijelove analize u svrhu izražavanja vlastitoga kritičkog stava o pojedinačnome djelu služeći se odgovarajućom likovnom terminologijom/jezikom 			
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					
Odgajanje opažaja i razvoj kritičkoga mišljenja kroz istraživačko gledanje cilj je analize likovnoga djela. Učitelj doprinosi učenikovu razumijevanju likovnoga djela vodeći ga kroz proces gledanja / vođeno promatranje. Od izražavanja prvog doživljaja o djelu, preko opisivanja i formalne analize do interpretacije i sagledavanja djela kroz razne kontekste, učenik razvija kritički stav. Učenje i poučavanje odvija se u pozitivnome razrednom ozračju, učenik osvještava vrijednost osobnoga doprinosa i mišljenja te uvažava mišljenje i gledište drugih učenika.					
B 4.2	UČENIK RASPRAVLJA O RAZLIČITIM ODNOŠIMA IZMEĐU UMJETNOSTI I MOĆI TE UMJETNOSTI KAO STVARALAČKOM PROCESU I	<p>U sklopu teme "Umjetnost i moć":</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik raspravlja o uporabi likovne umjetnosti u propagandne svrhe - učenik raspravlja o ulozi umjetnosti kao društvenog komentara - učenik raspravlja o cenzuri u umjetnosti 	<p>Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama/konceptima na temelju prethodno</p>	<p>Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama smještajući ih u</p>	<p>Učenik raspravlja o zadanoj problematici, kritički preispituje prikupljene/iznese ne podatke,</p>

	<p>ARGUMENTIRA VLASTITI KRITIČKI STAV.</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik raspravlja o utjecaju popularne kulture i masovnih medija na umjetnost i svakodnevni život - učenik raspravlja o institucionalizaciji, komercijalizaciji i eksploataciji likovne umjetnosti - učenik raspravlja o položaju i ulozi umjetnika u društvu. <p>U sklopu teme "Umjetnost i stvaralački proces":</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik raspravlja o tradicionalnome (tehnička vještina) i suvremenom (konceptualnom) odnosu prema stvaralačkome procesu - učenik raspravlja o umjetničkome stvaralaštvu kao racionalnom ili emocionalnom procesu - učenik raspravlja o oblicima antiumjetničkoga pristupa procesu stvaranja - učenik raspravlja o odnosu pojedinih faza unutar individualnoga stvaralačkog procesa (ideja, afektivni poticaj, realizacija) 	<p>stečenoga znanja ili proučenoga sadržaja.</p>	<p>određeni kontekst i preispituje problem s više različitih gledišta.</p>	<p>tvrdnje i stavove, a između suprotstavljenih mišljenja daje relativnu prednost jednom argumentu ili više njih prema objektivnim kriterijima.</p>	<p>rješenje, vrednuje umjetničko djelo u odnosu na druge suvremene umjetničke pojave i određuje važnost za vlastito razumijevanje umjetnosti.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učenici iznose različite ideje i mišljenja o zadanome problemu. Postupno će se suprotstavljene ideje i mišljenja argumentacijom svesti na nekoliko mogućih teza čijom će analizom učenici doći do valjanih zaključaka. Teme se razlikuju u vremenu potrebnom za raspravu. Potrebno je poticati raspravljački oblik komunikacije kako bi se razmišljajući došlo do sadržaja, a ne obrnuto. Učeniku treba dati dovoljno vremena da izrazi mišljenje i ravnopravno sudjeluje u raspravi, treba uvažavati sve odgovore, poticati na preispitivanje ponuđenih odgovora i razvijati toleranciju.</p> <p>U SKLOPU TEME "UMJETNOST I MOĆ" UČENIK RASPRAVLJA O:</p> <ul style="list-style-type: none"> - načinima na koje su pojedina društva i kulture koristile likovnu umjetnost za isticanje društvenoga položaja i moći pojedinca ili propagiranje pojedinih društveno-političkih i vjerskih zajednica - ulozi naručitelja u produkciji likovnoga djela - umjetnosti kao načinu iskazivanja društvenih nepravdi i propitivanja uvriježenih stavova, ideja i vrijednosti - cenzuri kao oduzimanju moći i ograničavanju stvaralačke slobode pojedinca - preplitanju likovnih umjetnosti, popularne kulture i masovnih medija (npr. utjecaj fotografije i filma na likovnu umjetnost; plakat, strip, graffiti, <i>street art</i>, <i>pop-art</i> ...) - utjecaju likovne umjetnosti i stvaralaštva na popularnu kulturu (film, video spotovi, igrice...) - utjecaju popularne kulture, masovnih medija i vizualnih komunikacija na svakodnevni život - ulozi muzejsko-galerijskih ustanova u podizanju statusa umjetničkog djela - odnosu umjetničke i tržišne vrijednosti umjetnina 					

	<ul style="list-style-type: none"> - reproduciranju umjetnina i eksploraciji umjetnosti (umjetnost kao tržišna roba) - primjera otpora prema institucionalizaciji, komercijalizaciji i eksploraciji umjetnosti u likovnim pravcima i pokretima 20. i 21. stoljeća <p>U SKLOPU TEME "UMJETNOST I STVARALAČKI PROCES" UČENIK KROZ RASPRAVU:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje tradicionalne oblike procesa čija se vrijednost očituje vještinom rada u materijalu, s konceptualnim pristupom stvaralaštvu u suvremenoj umjetnosti - objašnjava stvaranje bez kontrole razuma kao oblik automatiziranoga bilježenja znakova i simbola - objašnjava uvođenje elemenata slučajnosti u stvaralački proces kao posljedicu apsurda i antumjetničkih stavova - raspravlja o ekspresivnim oblicima umjetničkoga stvaranja koji se iskazuju kroz destrukciju forme i materijala - razmatra stvaralački proces kao intelektualni čin uspoređujući racionalne oblike komponiranja i građenja 					
B 4.3	<p>UČENIK PROSUĐUJE VAŽNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST OČUVANJA NACIONALNE KULTURNE/UMJETNIČKE BAŠTINE KOJA SE UKLAPA U TEME "UMJETNOST I MOĆ" TE "UMJETNOST I STVARALAČKI PROCES".</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik prosuđuje kulturne, umjetničke i povjesne vrijednosti urbanističke, graditeljske i umjetničke baštine - učenik raspravlja o tome kako su pojedini umjetnici i umjetnička djela utjecali na daljnji tijek umjetničkoga stvaralaštva u nacionalnome kontekstu - učenik kritički vrednuje odnos pojedinca i društva prema pojedinim djelima umjetničke baštine - učenik kritički prosuđuje ulogu spomeničke i umjetničke baštine u globalizacijskim procesima - učenik kritički prosuđuje promidžbenu i gospodarsku ulogu spomeničke i umjetničke baštine te predlaže vlastita rješenja prezentacije i kulturne promidžbe pojedinih umjetničkih djela 	<p>Učenik proučava i opisuje likovna, stilska i povjesna obilježja spomenika / umjetničkoga djela.</p>	<p>Učenik preispituje važnost pojedinoga spomenika / umjetničkoga djela u kontekstu nacionalne baštine.</p>	<p>Učenik preispituje važnost nacionalne baštine u kontekstu svjetske.</p>	<p>Učenik prosuđuje važnost kulturne baštine prema određenim kriterijima, raspravlja o problemima njezine zaštite i promidžbe te predlaže vlastita rješenja.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Obrađuju se relevantni primjeri umjetničke baštine u sklopu koncepta "Umjetnost i moć" i "Umjetnost i stvaralački proces". Biraju se oni primjeri kojima će se najbolje ostvariti podishodi navedeni u razradi ishoda. Ishodi vezani uz baštinu mogu se obrađivati kao zasebna podtema ili u sklopu ostalih podtema, istodobno sa svjetskom baštinom. Preporučuje se, kada je to moguće, primjere lokalne/nacionalne baštine obraditi na samome lokalitetu ili u prostoru u kojem se čuvaju (u sklopu projektne nastave, terenske nastave i sl.).</p>						
B 4.4	<p>UČENIK ANALIZIRA I KRITIČKI PROSUĐUJE UMJETNIČKO DJELO NA TEMELJU NEPOSREDNOGA KONTAKTA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik ostvara neposredan kontakt s umjetničkim djelom u galeriji/muzeju ili u javnom prostoru - učenik aktivno sudjeluje u metodičkim aktivnostima pri neposrednom kontaktu s umjetničkim djelom 	<p>Učenik opisuje djelo/izložbu/ambijent služeći se likovnom terminologijom.</p>	<p>Učenik izražava osobnu interpretaciju izabranoga</p>	<p>Učenik objašnjava odgovarajući kontekst djela (izložba,</p>	<p>Učenik kritički prosuđuje različite oblike umjetničkih događanja u kojima</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - učenik piše esej u kojemu izražava kritički stav o umjetničkome djelu na temelju neposrednoga kontakta interpretirajući formalna, tematska i stilska obilježja 		<p>djela pokazujući razumijevanje likovnih načela.</p>	<p>ambijent) i kritički prosuđuje viđeno.</p>	<p>aktivno sudjeluje te pokazuje radoznalost i afinitet za aktivnjim angažmanom u kulturnome životu.</p>
<p>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Potrebno je osigurati učeniku neposredno iskustvo umjetničkoga djela u izvornome kontekstu ili u prostoru u kojemu je izloženo i poticati aktivno sudjelovanje u različitim oblicima izvanučioničke nastave osmišljenim nizom aktivnosti. Ostvarenje ishoda ne mora se nužno odnositi na temu koja se obrađuje u pojedinoj godini učenja, već se prilagođava kulturnim uvjetima i mogućnostima sredine u kojoj se škola nalazi. Ishod se ostvaruje u stalnim postavima muzeja, na retrospektivnim i tematskim izložbama, u gradskome prostoru i na arheološkim lokalitetima. Provodi se organiziranim stručnim ekskurzijama, terenskom nastavom ili samostalnim učeničkim aktivnostima izvan nastave.</p>					
C 4.1	<p>UČENIK PROSUDUJE MEĐUODNOS KONTEKSTA I UMJETNIČKOGA DJELA/STILA.</p> <p>U sklopu teme "Umjetnost i moć":</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik objašnjava i uspoređuje propagandnu ulogu umjetnosti u različitim društвima - učenik objašnjava na koji način likovna djela zrcale ili kritiziraju vrijednosti, ideje i uvjerenja vremena u kojemu su nastala (umjetnost kao društveni komentar) - učenik objašnjava i uspoređuje različite uzroke cenzure u likovnoj umjetnosti povezujući ih s odgovarajućim društveno-povijesnim kontekstom (vjerska, društvena, politička cenzura) - učenik objašnjava pojavu institucionalizacije, komercijalizacije i eksploatacije umjetnosti i različite primjere otpora ovim pojавama u umjetnosti 20. stoljeća - učenik prosuđuje utjecaj društveno-povijesnoga konteksta na položaj i ulogu umjetnika u društvu - učenik objašnjava utjecaj popularne kulture, masovnih medija i vizualnih komunikacija na svakodnevni život. <p>U sklopu teme "Umjetnost i stvaralački proces":</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik prosuđuje utjecaj društveno-povijesnoga i umjetničkog konteksta na stvaralaštvo pojedinoga umjetnika 	<p>Učenik uz učiteljevu pomoć smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje.</p>	<p>Učenik samostalno smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje i uz učiteljevu pomoć donosi pretpostavke o utjecaju pojedinoga konteksta na likovno djelo/stil.</p>	<p>Učenik samostalno prosuđuje kako je pojedini kontekst utjecao na likovno djelo/stil.</p>	<p>Učenik samostalno dijakronijski i sinkronijski povezuje umjetničko djelo s odgovarajućim kontekstom.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - učenik prosuđuje utjecaj društveno-povijesnih i umjetničkih okolnosti na individualizaciju stvaralačkoga procesa i likovnoga izričaja u 19. st. - učenik prosuđuje kako su znanost, tehnologija, društvene i umjetničke okolnosti utjecale na eksperimentiranje s materijalima i procesima u 20. st. (proces kao ritual, intelektualni čin, destrukcija, konstrukcija, automatizam, slučajnost) - učenik prosuđuje o utjecaju filozofskih i psiholoških teorija na stvaralačke procese - učenik objašnjava odraz društvenih pojava na odnos umjetnika prema materijalu i motivu od prapovijesti do danas - učenik smješta analizirano umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje 			
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Aktivnosti i sadržaji tema "Umjetnost i moć" i "Umjetnost i stvaralački proces" ostvaruju se istraživanjem umjetničkoga djela unutar povijesnoga, društvenog i umjetničkog konteksta koji se odražavaju na njegovo oblikovanje. Likovnim se problemima pristupa tematski, komparativno, sinkronijski ili dijakronijski.</p>				

E. POVEZANOST S DRUGIM ODGOJNO-OBRAZOVnim PODRUČJIMA, MEĐUPREDMETNIM TEMAMA I OSTALIM PREDMETIMA

Predmeti Likovna kultura i Likovna umjetnost pripadaju umjetničkomu i društveno-humanističkomu odgojno-obrazovnomu području. Sadržajima svojih ishoda omogućuju strukturu, pojmovnu i tematsku korelaciju sa svim nastavnim predmetima i međupredmetnim temama te time produbljuju uporabu pojedinih pojmova i sadržaja iz drugih predmeta.

Likovna kultura i Likovna umjetnost doprinose razvoju različitih komunikacijskih kanala služeći se likovnim/vizualnim jezikom, refleksijom, propitivanjem i raspravom, relevantnim izvorima literature i informacijama na stranome jeziku te njihovim prenošenjem na materinskom jeziku.

Matematičke kompetencije razvijaju se istraživanjem matematičkih principa, geometrijskih i proporcionalnih odnosa u umjetničkim djelima te ikonografskim razvijanjem osjećaja za prostor i prostorne koncepte.

Digitalne i računalne kompetencije učenici razvijaju tako da primjenjuju likovni/vizualni jezik pri uporabi različitih medijskih tehnologija i računalnih programa u vlastitome stvaralačkom procesu. Upotrebljavaju ih za prezentaciju znanja, aktivnosti, pretraživanja i vrednovanja različitih izvora podataka. Istraživanjem inovacija u medijskim tehnologijama i njihova utjecaja na umjetnost, vrijednosti, kulturu i ideje omogućuje se razumijevanje suoblikovanja društva i tehnologije.

Organizacija učenja i poučavanja omogućuje učenicima da upotrijebi svoja iskustva iz svakodnevnoga života, predznanje, znanje iz drugih nastavnih predmeta (interdisciplinarnost) te uče od drugih učenika. Učenici uče kako učiti i razvijanjem svijesti o relativnosti znanstvene spoznaje, potiče ih se na postavljanje pitanja i pronalaženje odgovora kao neizostavnim dijelovima kreativnoga procesa i (samo)spoznaje.

U susretu s kulturno-umjetničkim nasljeđem u različitim kontekstima potiče se želja za razumijevanjem drugih kultura. Razvijanjem pozitivnoga stava prema individualnim razlikama svakoga pojedinca i razumijevanjem različitih društvenih skupina, uklanjanju se predrasude i različiti oblici diskriminacije, potiče se razvoj empatije, omogućuje izgradnja vlastitoga sustava vrijednosti, odnosno doprinosi osobnome i socijalnome razvoju učenika te njegovu građanskomu odgoju i obrazovanju.

U učenika se razvija poduzetnost upoznavanjem s mogućnostima uporabe kreativnih potencijala i prijenosa ili dopune usvojenoga znanja u širokome spektru profesija kao i onim specifičnima poput vizualnih komunikacija, grafičkoga i industrijskoga dizajna, turizma i kreativnih industrija kao važnih gospodarskih grana.

Istodobno ih se upoznaje s problemima održivoga razvoja razvijanjem svjesnosti o materijalima i alatima kojima se služe u stvaralačkome procesu te istraživanjem arhitektonskoga i urbanističkoga oblikovanja okoline propitivanjem utjecaja čovjekova djelovanja na okoliš.

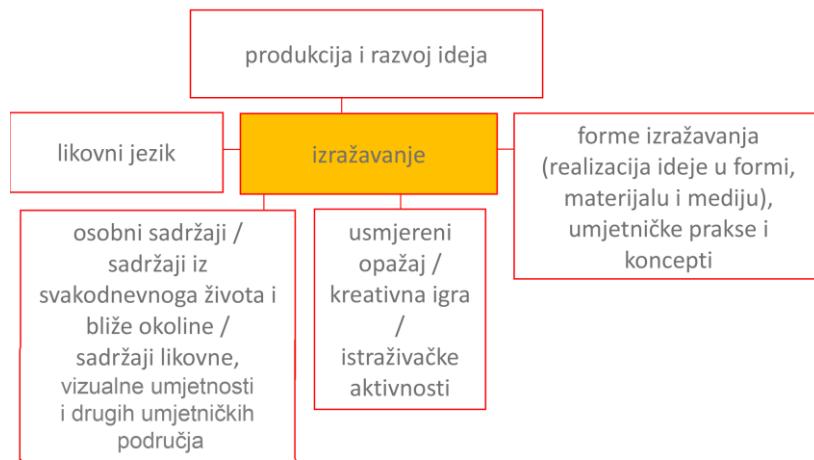
F. UČENJE I POUČAVANJE PREDMETA LIKOVNA KULTURA I LIKOVNA UMJETNOST

Iskustva učenja

Ostvarivanje ciljeva predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost provodi se stvaralačkim radom, istraživačkim gledanjem i usvajanjem vještina kojima se razvijaju kreativnost i kritičko mišljenje kao metakompetencije koje su primjenjive u svim životnim aspektima. U tu svrhu potrebno je uključiti nekoliko razina pedagoškoga pristupa - kognitivnu, psihomotoričku, afektivnu i motivacijsku - koje u najboljem omjeru učenicima osiguravaju uvjete za aktiviranje viših misaonih procesa. Proces učenja i poučavanja oblikuje se tako da omogućuje svim učenicima ostvarenje njihovih potencijala. Osobno iskustvo učenika i suvremena okolina bitni su aspekti odgojno-obrazovnoga procesa. Učenici stječu kompetencije za čitanje slojevitih značenja slika iz vlastite okoline kreiranih masovnim medijima i novim tehnologijama koje istodobno potiču vizualnu, auditivnu, taktilnu i kinestetičku percepciju. Polazište razvoja kreativnosti uvijek je u samoj osobnosti učenika, njegovu iskustvu i odnosu s okolinom. Izuzetno važna dimenzija učenikova iskustva jesu emocije koje znatno utječu na čin percepcije pa ih je nemoguće izuzeti iz procesa učenja.

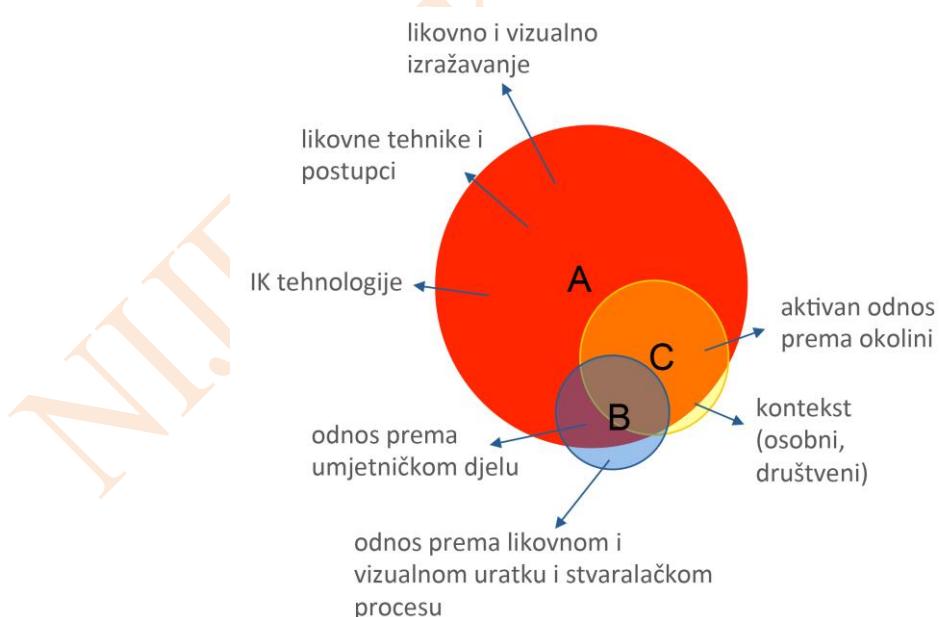
- NACIONALNI KURIKULUM NASTAVNOGA PREDMETA LIKOVNA KULTURA I LIKOVNA UMJETNOST

Stjecanje znanja i vještina u učenju i poučavanju predmeta Likovna kultura temelji se na neposrednu stvaranju u materijalima i vizualnim medijima. U prva tri odgojno-obrazovna ciklusa ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda iz sve tri domene vezuje se uz stvaralačke aktivnosti odnosno uz praktičan rad učenika.

2. slika: U procesu likovnoga i vizualnoga izražavanja međusobno su povezani različiti aspekti stvaralaštva

Sadržaji domena se preklapaju, međusobno nadopunjaju i nadograđuju osnovnu stvaralačku aktivnost.

3. slika: U prva tri odgojno-obrazovna ciklusa ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda iz sve tri domene vezuje se uz stvaralačke aktivnosti.

U predmetu Likovna umjetnost naglasak je na razumijevanju uloge umjetnosti i stvaralaštva u odgovarajućemu kontekstu te njezinu doprinosu životu pojedinaca i cjelokupnomu društvu. Razumijevanje se temelji na opažanju i iskustvu analitičkoga promatranja likovnoga djela te stavljanju djela u širi kontekst nastanka, na temelju kojega proizlazi argumentiran kritički stav.

Učenje i poučavanje organizirano je u tematske cjeline koje učenicima omogućuju cijelovito i smisleno strukturiranje znanja, iskustava i vještina stavljujući ih u odnos s različitim kontekstima. Proces učenja i poučavanja prilagođen je svakomu učeniku tako da razumije svrhu svih aktivnosti i sadržaja. Unutar tematskih cjelina učenici povezuju sadržaje ishoda Likovne kulture i Likovne umjetnosti s temama i sadržajima ostalih nastavnih predmeta, međupredmetnim temama te spoznajama i iskustvima iz vlastitoga života. Teme se istražuju kao kombinacija informacija, proživljenog iskustva i višestrukih značenja.

Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura organizira se u svakome razredu kroz četiri zadane teme koje obuhvaćaju obavezni godišnji broj sati. Teme se realiziraju nizom manjih ili većih projektnih i kontekstnih cjelina. Trajanje i realizacija cjelina ovisi o potrebama učenika, odluci učitelja i školskome kurikulumu.

Pri učenju i poučavanju predmeta Likovna umjetnost sadržaj je tematski podijeljen po godinama učenja s nekoliko podtema unutar svake teme te obuhvaća cijeli raspon umjetničkoga stvaranja od pretpovijesti do danas. Sadržaj se unutar pojedine godine učenja ne mora poučavati kronološkim slijedom, već učitelj odabire onaj pristup kojim će najbolje ostvariti teme i podteme zadanim ishodima, slobodno ih ispreplićući i kombinirajući. Teme i podteme provlače se u svim trima domenama u kojima učenici stječu vještine istraživačkoga rada, analize i kritičkoga mišljenja, razvijaju pozitivan stav i aktivnu odnos prema baštini, afinitet prema neposrednu doživljavanju umjetničkoga djela te razumiju važnost kontekstualizacije umjetničkoga djela.

Uloga učitelja

Učitelj ima izuzetno važnu ulogu u strukturiranju i vođenju odgojno-obrazovnoga procesa. On odabire različite pristupe učenju i poučavanju, odnosno metode i strategije kojima se potiče aktivno sudjelovanje učenika u odgojno-obrazovnome procesu preuzimanjem inicijative, razvojem kreativnoga i kritičkoga mišljenja, refleksijom, samoprocjenjivanjem i vrednovanjem. Učitelj uvažava individualnost svakoga učenika, njegove potrebe, mogućnosti i interes, stil učenja i izražavanja. Od osobite je važnosti da učitelj organizira odgojno-obrazovni proces kao medijator tako da jasno izradi ciljeve, potiče učenike na samostalnost i daje im strukturirana uputstva za sudjelovanje u procesu. Potrebno je stvoriti pozitivno i poticajno ozračje za učenje, atmosferu povjerenja te usmjeriti učenje i poučavanje na učenika i ohrabrvati ga u iznošenju vlastitih prijedloga i rješenja.

Učitelj je taj koji osmišljenim aktivnostima, komunikacijom svih sudionika odgojno-obrazovnoga procesa, interaktivnom metodom učenja (interpersonalnom: učenik-učenik, učenik-učitelj) i interakcijom s umjetničkim djelima i služenjem prethodno stečenim kompetencijama usmjeravaju poučavanje na stjecanje novih znanja i vještina koja se nadovezuju na prethodna. Učitelj bira relevantne primjere umjetničkih djela i pristupe učenju i poučavanju (suradničko učenje, iskustveno učenje, samostalno istraživanje, istraživanje u parovima i skupinama, prezentacija, e-učenje, terenska nastava, integrirana nastava, korelacije, projektna nastava i uporaba novomedijiskih tehnologija) kojima će najbolje ostvariti zadane ciljeve i ishode učenja. Učitelj upućuje učenika da upoznaje i istražuje oblikovanje vizualne okoline s kojom je povezan svakodnevnim aktivnostima i osobnim iskustvom. Učitelj ukazuje na to da su likovno i vizualno oblikovanje sastavni dio života zajednice, važan element u određivanju njezina identiteta i u mnogim se aspektima odražavaju na život svakog pojedinca.

Materijali i izvori

Za učenje i poučavanje koriste se oni alati za koje učitelj procijeni da će njima najkvalitetnije i najučinkovitije potaknuti učenika u postizanju zadanih ciljeva i ishoda učenja. Materijali i izvori za učenje uključuju relevantne izvore informacija, didaktički prilagođene i poticajne te originalne sadržaje, zatim stvarne situacije i sadržaje koji povezuju ishode učenja sa svakodnevnim životom. Nužna je nacionalna

baza kvalitetnih digitalnih reprodukcija umjetničkih djela nacionalne i svjetske baštine za slobodnu uporabu u procesu učenja i poučavanja, baza sadržaja na koju se upućuje učenik tijekom istraživačkoga rada te dodatni multimedijiški i tiskani materijali za vježbu. Obavezan su izvor informacija i udžbenici za svaku nastavnu godinu od 1. do kraja 5. odgojno-obrazovnoga ciklusa. Udžbenici mogu biti u elektroničkome/digitalnome i tiskanome obliku. Materijale za alternativne oblike učenja i poučavanja planirane školskim kurikulumom (izborna nastava, interdisciplinarni ili stručni moduli, izvannastavne aktivnosti itd.) osmišljava učitelj u suradnji s učenicima.

Bitna je kvaliteta reproduciranih materijala, tiskanih ili digitalnih, koji se koriste u odgojno-obrazovnom procesu. Preporuča se uporaba stručnih internetskih stranica, stranica muzeja i galerija koje omogućuju interaktivno istraživanje digitalne reprodukcije umjetničkih djela visoke rezolucije.

Okruženje

Osnovni preduvjet za cjeloviti rad učenika i učitelja u učenju i poučavanju predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost radi provođenja aktivnosti i sadržaja vezanih za sve domene jest specijalizirana učionica koju čine: računalo s internetskom vezom, projektor visoke rezolucije, koji ima kvalitetnu i neizmijenjenu reprodukciju boja ili proporcija, podloga za reprodukciju velikoga formata, adekvatno i kontrolirano osvjetljenje (mogućnost zamračenja učionice), audiooprema, prostor za čuvanje učeničkih radova (likovnih radova, mapa, istraživačkih radova), umivaonik i pristup tekućoj vodi u samoj učionici. Elektroničku opremu treba redovito obnavljati/nadograđivati novim audiovizualnim multimedijskim tehnologijama, kako one ulaze u širu upotrebu, i adekvatnim računalnim programima za obradu fotografije, za montažu filma te za obradu i stvaranje slike.

Osim specijalizirane učionice, poželjno je okruženje za izvođenje učenja i poučavanja galerija, muzej ili bilo koji autentični prostor čuvanja umjetničkoga djela, javna skulptura, pojedinačni arhitektonski objekt, lokalitet ili urbanistički prostor. Učenik uspostavlja neposredan odnos s djelom, upoznaje se s radom i aktivnostima kulturnih ustanova i društava te postaje aktivni sudionik kulturnoga života svojega naselja/grada.

S obzirom na stvaralački karakter učenja i poučavanja predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost potrebno je omogućiti učenicima da prezentiraju rezultate svojega rada i izvan učionice kako bi bili dostupni i drugim učenicima i roditeljima. U osnovnoj školi to podrazumijeva i sudjelovanje u oblikovanju neposredne vizualne okoline. Učenici se potiču da različitim stvaralačkim aktivnostima sudjeluju u oblikovanju vizualnoga identiteta škole i promociji rada škole u užoj ili široj zajednici (estetsko uređenje škole, izrada scenografije i rekvizita za školske priredbe i različite oblike okupljanja i prezentacija te oblikovanje mrežnih sadržaja koji se odnose na promociju i prezentaciju rada škole i sl.). Planiranjem školskoga kurikuluma potrebno je osigurati vrijeme te prostorne i materijalne uvjete za provođenje tih dodatnih aktivnosti. Uspostavljanje komunikacije s okolinom potiče se i uključenošću učenika u život lokalne i šire zajednice tako da vizualnim intervencijama i performativnim akcijama promiču pozitivne stavove i vrijednosti. Javno djelovanje i prezentacija rada doprinosi osjećaju samopouzdanja učenika te im omogućuje dodatno vrednovanje vlastitoga rada u širemu kontekstu.

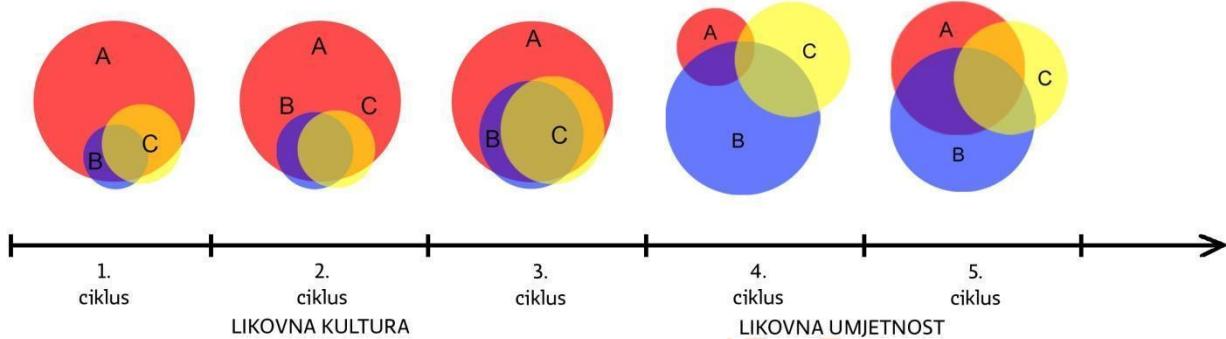
Određeno vrijeme

Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura provodi se u 1., 2. i 3. odgojno-obrazovnomo ciklusu osnovne škole.

Učenje i poučavanje predmeta Likovna umjetnost provodi se u 4. i 5. odgojno-obrazovnomo ciklusu srednje škole.

U učenju i poučavanju predmeta Likovna kultura domena Stvaralaštvo i produktivnost polazište je i poveznica svih odgojno-obrazovnih ishoda pa joj se posvećuje najviše vremena. Ostvarivanje ishoda iz te domene provodi se tijekom većine nastavnih sati dok se realizacija ishoda iz drugih dviju domena ostvaruje usporedno i većim se dijelom preklapa i prožima s njom. Odnosi između domena Doživljaj i kritički stav te Umjetnost u kontekstu mijenjaju se tijekom odgojno-obrazovnih ciklusa. U drugome i trećem ciklusu povećava se značaj razvoja kritičkoga mišljenja i povezivanja stvaralačkoga procesa s različitim kontekstima.

Vrijeme koje je u prvim trima razredima srednje škole predviđeno za učenje i poučavanje pojedine domene u predmetu Likovna umjetnost raspoređeno je tako da je za domenu Stvaralaštvo i produktivnost predviđeno okvirno 20% satnice, za domenu Doživljaj i kritički stav okvirno 50% satnice te za domenu Umjetnost u kontekstu okvirno 30% satnice. Vrijeme koje je u četvrtome razredu srednje škole predviđeno za učenje i poučavanje pojedine domene raspoređeno je tako da je za domenu Stvaralaštvo i produktivnost predviđeno okvirno 50% satnice, za domenu Doživljaj i kritički stav okvirno 30% satnice te za domenu Umjetnost u kontekstu okvirno 20% satnice.

4. slika: Zastupljenost domena unutar odgojno-obrazovnih ciklusa

Grupiranje učenika

Učenici se raznoliko grupiraju ovisno o vrsti zadataka ili aktivnosti, mjestu izvođenja učenja i poučavanja, istraživanju u učionici i školi i izvan učionice i škole, samostalnim zadatcima itd. Stoga je moguće učenike grupirati fleksibilno i dinamično, s čestim promjenama združivanja i umrežavanja. Pritom treba paziti na posebnosti i dinamiku svakoga razreda, skupine i para. Učitelj treba dobro poznavati učenike da bi ih grupirao prema različitostima s obzirom na njihove individualne potrebe, interes i stilove učenja. Potrebno je unaprijed pripremiti i dogovoriti ulogu svakoga učenika u skupini ili paru te strukturirati samovrednovanje i vrednovanje da bi se učenici aktivno uključili i potaknuli na učenje. Tako je moguće pratiti napredak pojedinca i njegov rad u skupini. Za učenike koji imaju izražen interes za umjetničko područje potrebno je osigurati produbljivanje znanja i interesa organiziranjem izbornih aktivnosti i sadržaja. Grupiranje učenika izvan redovne nastave moguće je i u izbornim i u fakultativnim predmetima, modulima, u izvanučioničkoj nastavi, izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima te u različitim vrstama projekata, koji su sastavni dio školskoga kurikuluma. U tim se grupiranjima potiče razvoj individualnih interesa i sposobnosti te se naglašava međuvršnjačko učenje.

Učenici s teškoćama i daroviti učenici

Radi zadovoljavanja odgojno-obrazovnih potreba učenika s teškoćama kurikulum se prilagođava u skladu sa smjernicama dokumenata Okvir za poticanje i prilagodbu iskustava učenja i Vrednovanje postignuća djece i učenika s teškoćama.

Radi zadovoljavanja odgojno-obrazovnih potreba darovitih učenika uvodi se razlikovni kurikulum u skladu sa smjernicama dokumenata Okvir za poticanje iskustava učenja i Vrednovanje postignuća darovite djece i učenika.

G. VREDNOVANJE ODGOJNO-OBRASOVNIH ISHODA U PREDMETU

Elementi vrednovanja proizlaze iz domena ukazujući na različite aspekte znanja, sposobnosti i vještina učenika. Vrednovanje se treba temeljiti na kontinuiranome praćenju aktivnosti i napretka učenika.

Likovna kultura

VREDNOVANJE KAO UČENJE I VREDNOVANJE ZA UČENJE TIJEKOM UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA

Vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje sastavni su dio procesa učenja i poučavanja. Učenici usvajaju i primjenjuju kriterije za vrednovanje stvaralačkoga procesa te likovnih i vizualnih radova. Vrednovanje se provodi tijekom čitavoga procesa učenja i poučavanja i obuhvaća:

- učiteljevo praćenje prolaska učenika kroz etape stvaralačkoga procesa (praćenje učeničkih aktivnosti, analiza učenikova rada, procjena rada u skupini, razgovor s učenikom i izrada mapa za individualno praćenje učenika);
- praćenje refleksije tijekom učenikova stvaralačkog procesa (vlastiti proces i proces drugih učenika/ samovrednovanje i vršnjačko vrednovanje);
- portfolio učenika koji može uključivati učeničke radove, skice, bilješke o razvoju ideja, fotografije radova itd. u likovnu mapu zbog uvida u individualni razvoj učenika i vrednovanje
- praćenje rasprave tijekom stvaralačkoga procesa te rasprave o rezultatu rada.

VREDNOVANJE NAUČENOGLA TIJEKOM UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA

Vrednovanje se naučenoga provodi u skladu s ostvarenosću odgojno-obrazovnih ishoda raspoređenih u tri domene. Domena Stvaralaštvo i produktivnost polazište je i poveznica svih odgojno-obrazovnih ishoda te iz nje proizlaze dva elementa vrednovanja. Vrednovanje ishoda iz te domene predstavlja težište procjene postignuća učenika dok se vrednovanje realizacije ishoda iz drugih domena nadovezuje na nju. Domene Doživljaj i kritički stav te Umjetnost u kontekstu vrednuju se zajedno.

U prvome se ciklusu veća važnost u vrednovanju ovoga elementa ocjenjivanja daje doživljaju, a u drugome i trećem ciklusu razvoju kritičkoga mišljenja i povezivanju stvaralačkoga procesa s različitim kontekstima.

Elementi ocjenjivanja i vrednovanja uključuju:

1. stvaralaštvo (stvaralački proces)

- artikuliranje i razvijanje ideje, stvaranje originalnih ideja (izbjegavanje šablonskih i stereotipnih prikaza), sposobnost improvizacije, poznavanje i primjena etapa kreativnoga procesa, refleksija i samorefleksija (promišlja učinjeno i na temelju toga poduzima sljedeće korake)

2. produktivnost (likovni i vizualni izraz: realizacija ideje u formi, materijalu i mediju)

- uporaba likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija; estetska osjetljivost
- način prikaza motiva
- interpretacija teme
- uloženi trud, dovršenost radova

3. kritičko mišljenje i kontekst (način na koji učenik sagledava proces stvaranja i njegov rezultat; sagledavanje umjetničkog djela i njegovog konteksta)

- analiza i vrednovanje vlastitog likovnog i vizualnog uratka te uradaka drugih učenika
- analiza i vrednovanje stvaralačkog procesa
- stvaranje različitih poveznica (analizom i praktičnom primjenom različitih iskustava i znanja) između umjetničkih djela, interpretirane teme, stvaralačkoga procesa, učenikova likovnoga ili vizualnoga izraza
- estetska osjetljivost (umjetnička djela, učenički radovi, okolina).

U prвome se ciklusu вeћa važnost u vrednovanju ovoga elementa ocjenjivanja daje doživljaju, a u drugome i trećem ciklusu razvoju kritičkoga mišljenja i povezivanju stvaralačkoga procesa s različitim kontekstima.

Učitelj daje opisnu procjenu generičkih kompetencija: odgovornost, samostalnost i samoinicijativnost, komunikacija i suradnja:

- odgovoran pristup radu, motivacija, aktivno sudjelovanje u svim etapama učenja i poučavanja, uvažavanje mišljenja drugih, samoinicijativnost u radu
- stupanj suradničkoga učenja i komunikacije, tolerancija, uvažavanje i vrednovanje tuđega mišljenja, aktivnost u radu u skupini ili u radu u paru, doprinos radu skupine.

IZVJEŠĆIVANJE

Svrha izvješćivanja jest pravodobna, jasna i točna povratna informacija učenicima, roditeljima i učiteljima o postignućima u trima postojećim predmetnim domenama te u napredovanju u razvoju socijalnih, komunikacijskih i metakognitivnih vještina.

U prвome odgojno-obrazovnome ciklusu nema broјčanih ocjena, a koristi se kvalitativno opisivanje postignuća na ljestvici od tri stupnja: potrebna podrška, u skladu s očekivanjima, iznimno u odnosu na očekivanja.

Učenička se postignuća u drugome i trećem odgojno-obrazovnom ciklusu kvalitativno opisuju na isti način kao u prвome ciklusu, uz dodatno vrednovanje broјčanom ocjenom i zaključnom broјčanom ocjenom.

ODREĐIVANJE ZAKLJUČNE (PR)OCJENE

Zaključna (pr)ocjena postignuća učenika u učenju i poučavanju predmeta Likovna kultura proizlazi iz jasno određenih i razrađenih odgojno-obrazovnih ishoda. Davanje važnosti pojedinoj domeni u donošenju zaključne (pr)ocjene treba biti u suglasju sa zastupljenošću domena u nastavi kroz odgojno-obrazovnu vertikalnu.

Likovna umjetnost

U Likovnoj umjetnosti vrednuje se primjena stečenog znanja i iznošenje argumentiranih stavova/mišljenja u poznatim i u novim okolnostima (kontekstima, problemima o kojima se argumentirano raspravlja, likovnim problemima), na poznatim djelima i učeniku u tom trenutku nepoznatim djelima. Prilikom odabira učenicima nepoznatog djela, treba voditi računa da je primjer relevantan za vrednovanje postignuća određenog ishoda ili grupe ishoda te da ne može zbuniti učenika. Poznavanje činjenica i definicija nema nikakvu značajniju vrijednost, osim ako nisu primijenjene smisleno i s razumijevanjem.

VREDNOVANJE ZA UČENJE

- opisno se vrednuje učenikova samostalnost, odgovornost i zainteresiranost za aktivnosti i sadržaje te napredak.

VREDNOVANJE KAO UČENJE

- treba se temeljiti na samoprocjeni i procjeni učenika njihovim uključivanjem u vrednovanje istraživačkih i projektnih zadataka tako da sami dogovaraju kriterije i mјere uspješnost svoje i tuđe izvedbe.

VREDNOVANJE NAUČENOGLA

Vrednovanje naučenoga je sumativno vrednovanje kojim se procjenjuje usvojenost odgojno-obrazovnih ishoda nakon određenog razdoblja učenja i poučavanja. Ono daje informaciju o ostvarenju odgojno-obrazovnih ishoda u određenim točkama odgojno-obrazovnog procesa. Vrednovanje naučenoga je kriterijsko vrednovanje.

Unutarnje vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda provodi učitelj. Pri osmišljavanju metoda vrednovanja i kriterija vrednovanja učitelj se orientira odgojno-obrazovnim ishodom i razinama usvojenosti koje u određenom trenutku ispituje. Pritom treba voditi računa da se razine usvojenosti ne mogu direktno primijeniti obzirom da su u ishodima pisane kao razine na kraju školske godine, a ne u trenutku vrednovanja.

Vrednovat se mogu pojedini ishodi, grupa ishoda unutar iste domene ili kombinirajući ishode više domena.

Potrebno je koristiti raznolike metode vrednovanja, vodeći računa o njihovoj primjerenosti za određene ishode. Ocjena se može temeljiti na primjeni jedne metode vrednovanja ili na kombinaciji više metoda vrednovanja. Metode vrednovanja mogu biti: pismena provjera primjene znanja i vještina, usmeno ispitivanje primjene znanja i vještina, opažanje procesa istraživačkog rada i njegovog ostvarenja u nekom mediju, analiza rezultata istraživačkog rada, procjena argumentiranja u raspravama u kojima učenik sudjeluje, analiza eseja i različitih uradaka i dr.

Za vrednovanje se mogu koristiti razne mogućnosti informacijsko-komunikacijske tehnologije (računalni ispit, e-portfolio, objedinjavanje etapa istraživačkog rada u digitalnom okruženju služeći se programima za komunikaciju i suradničko učenje u digitalnome okružju i dr.).

Elementi ocjenjivanja:

Stvaralaštvo i produktivnost: vrednuju se etape i rezultati istraživačkoga rada (etape koje je moguće vrednovati su: osmišljavanje koncepta istraživanja, istraživanje izvora, pisani rad, prezentacija vizualnih rješenja), likovne reinterpretacije / rekonstrukcije (5. odgojno-obrazovni ciklus). Istraživački rad se izvodi u skupini, paru ili pojedinačno. Kod istraživanja u skupini i paru, učenici se ocjenjuju zasebno ovisno o izvedenome segmentu istraživačkoga rada. Učitelj može vrednovati svaku etapu učenikovog rada pojedinačno ili njegov istraživački rad u cjelini.

Doživljaj i kritički stav: vrednuje se razumijevanje i primjena likovnoga jezika, sposobnost analize likovnoga djela, izražavanje vlastitog kritičkog stava i argumentirano iznošenje mišljenja, predlaganje vlastitih rješenja.

Umjetnost u kontekstu: vrednuje se razumijevanje umjetničkih djela i likovnih problema u odgovarajućemu kontekstu, smještanje djela u stil/razdoblje, dijakronijsko i sinkronijsko povezivanje.

Ocene treba rasporediti prema broju ishoda u pojedinoj domeni tako da domena Stvaralaštvo i produktivnost čini 20% ocjene, domena Doživljaj i kritički stav 50% ocjene, a domena Umjetnost u kontekstu 30% ocjene.

ODREĐIVANJE ZAKLJUČNE (PR)OCJENE

Sve brojčane ocjene iz pojedinih domena imaju jednaku vrijednost. Zaključna ocjena ne bi trebala biti aritmetička sredina pojedinačnih ocjena iz pristupa vrednovanja naučenog, nego učitelj treba voditi računa o učenikovom napredovanju. Zaključna (pr)ocjena donosi se na kraju nastavne godine i iskazuje

sveukupnu usvojenost ishoda. Učitelju kao smjernice mogu poslužiti kurikulumom definirane razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda. Razine usvojenosti ne predstavljaju izravno školske ocjene, ali zadovoljavajuća razina predstavlja minimum usvojenog znanja i vještina potrebnih za pozitivnu zaključnu ocjenu.

Učitelj daje procjenu generičkih kompetencija (odgovornost, samostalnost, samoinicijativnost, komunikacija i suradnja) služeći se listom procjena i ljestvicom od četiriju stupnjeva: potrebna podrška, zadovoljavajuće, dobro, vrlo dobro.

Učenička se postignuća u četvrtome i petom odgojno-obrazovnome ciklusu izražavaju brojčanom ocjenom i zaključnom brojčanom ocjenom.

Zaključna (pr)ocjena upisuje se u svjedodžbu.

Nije lektorijsko